

TISOČGLAVA MNOŽICA NA SPOMINSKI SVEČANOSTI OB 75. OBLETNICI POŽIGA

Narodni dom je še vedno v naših srcih

Zakaj ne bi poslušali ljudi?

BOJAN BREZIGAR

Zadovoljni obrazi udeležencev včerajšnje spominske svečanosti najbolje pričajo o njenem uspehu. Pred palaco Narodnega doma na Ul. Filzi se je zbrala res velika množica, kar je ponoven dokaz naše zavzetosti za vprašanja, ki jih občutimo in ki simbolno opredeljujejo našo zgodovino, našo sedanost in tudi naše želje po drugačni prihodnosti. Poleg tega pa včerajšnja množica potrjuje, kako radi nasi ljudje odgovorijo na pobude, ki so odraz skupnega hotenja slovenske manjšine ter izraz skupnih nastopanj, ki jih je žal premalo.

Zadovoljstvo, smo rekli. Morda izraz ni najprimernejši za komemoracijo, vendar se najbolj prilagaja včerajšnjemu dogajanju. Seveda se ne nanaša samo na golo udeležbo, nanaša se še na nekatera druga dejstva, ki vendarle kažejo na spremembe, ki - tako vsaj upamo - niso le lepote, ampak segajo globlje v vsebino.

Na primer na veliko število mladih med občinstvom.

Ali pa na italijanskega govornika - pred Narodnim domom ga nismo bili vajeni.

Na prisotnost uradnega predstavnika tržaške občine, kar se se nikoli ni zgodilo.

Ali na izjave nekaterih, ki so doslej zgodovino Narodnega doma sramežljivo prikrivali, če ne celo zanikali: na primer izjave Ljudske stranke in celo nekdanj razvpitega De Vidovicha, ki je včeraj prišel in hotel celo spregovoriti. Da bi povedal svojo verzijo dogajanja, pa vendar...

In končno na vpludno zaščitanje varnostnih organov: pred petimi leti so nas po koncu uradnega dela svečanosti dobesedno spodili z ulice, češ, manifestacije je konec.

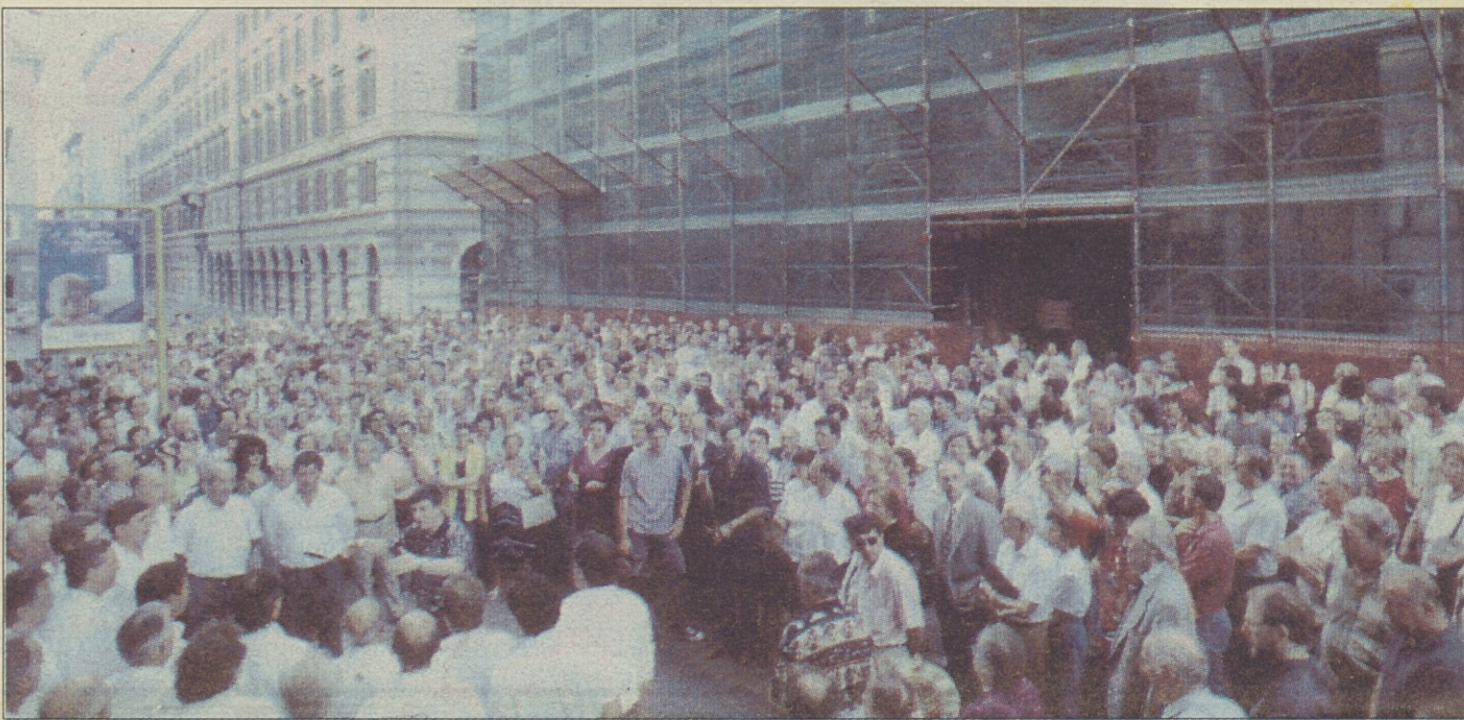
Ker se je vse to zgodilo in ker so bili ljudje zadovoljni, sedaj ne moremo čakati nadaljnjih pet let, da bomo spet tako - ali se bolj zadovoljni. Včerajšnja slovesnost je nakazala vrsto obvez in vrsto odgovornosti. Italijansko državo je postavila na zatožni klopi, ker pol stoletja po padcu fašizma še ni uredila svojih odnosov s slovensko manjšino. Slovenske oblasti je posvarila, naj pri svojih mednarodnih odnosih ne odstopajo od zahtev v zvezi z zaščito slovenske manjšine. Skupnemu predstavništvu Slovencev v Italiji pa je potrdila, da želi manjšina predvsem jasnosti in enotnosti v nastopih: očitno zato, ker je prepričana, da bo lahko le tako izbojevala tisto, kar že desetletja neuspešno terja.

Zakaj ne bi enkrat vendarle poslušali ljudi?

TRST - Natanko ob uri, ko so pred 75 leti fašisti zanetili požar Narodnega doma, se je množica zbrala pred poslopjem, ki je bilo središče slovenskega življenja v Trstu. Zadeneli sta Zdravljica in Buči, morje adrijsko, zbranim sta zgodovinarja Aleksij Kalc in Annamaria Vinci posredovala svoji razmiselnosti o pomenu in posledicah tistega tragičnega dogodka, o podku za prihodnost, ki nam jo dajejo tisti v času oddaljeni zublji.

Svečanost je izpadla ponosno in dostojanstveno in se enkrat dokazala pomen, ki ga ima Narodni dom v srcu tukajšnjih Slovencev: niso ga izbrisali s skvadrstičnim požigom, ni ga izbrisal čas, ker je to trajni simbol trpljenja, se prej pa uspehov slovenske skupnosti v Trstu. Narodni dom naj zato postane spet kraj, v katerem se razvija slovenska kultura v mestu.

Na 2. in 3. strani

BIH / KER NE BO POVRAČILNIH UKREPOV

Srbi nadaljujejo z etničnim čiščenjem

OZN se je baje že odpovedal vsem vzhodnim muslimanskim varovanim enklavam

SARAJEVO - Bosanski Srbi so včeraj nadaljevali etnično čiščenje v okupirani Srebrenici, potem ko se je mednarodna skupnost odrekla povračilnim ukrepom zaradi kršenja resolucije Varnostnega sveta o varovanih območjih. Zavezniki namesto tega razmislijo o drugačni razmestitvi Unproforja, ki bi tako varoval le obranljiva mesta, tako da bi celetno vzhodno Bosno prepustili srbskemu vojaškemu stroju.

Na 15. strani

RIM / VLADA PREJELA ZAUPNICO

Poslanci bodo še danes odobrili reformo pokojnin

RIM - Dinijeva vlada je včeraj po pričakovanjih prejela zaupnico, danes pa jo bo zahtevala se dvakrat. S tremi megaamandmaji bo tako skrajšala na minimum razpravo o pokojninski reformi v poslanski zbornici, ki naj bi jo odobril še danes pozno zvečer. Seveda pa bo moral zakonski osnutek zatem se v senat, kjer naj bi bil odobren s prav tako hitrim tempom pred poletno prekinitvijo parlamentarnega dela.

Kot receno, je bil izid včerajšnjega glasovanja o zaupnici pričakovan, potem ko so Forza Italia in njena zavezniška KDC in Buttiglionejev del Ljudske stranke napovedali vzdržanje. Proti vladi sta tako glasovala Finijevo Nacionalno zavezništvo in SKP.

Dini je včeraj poudaril, da se bo po pokojninski reformi lotil še vprašanja takomenovane »par condicio«, nakar bo pripravljen na odstop.

Na 5. strani

POBUDA NOVINARJEV
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Vrnite nam Narodni dom!

Pred Narodnim domom smo včeraj zbrali veliko število 575 podpisov. Udeleženci manifestacije so torej pozitivno odgovorili na pobudo Primorskega dnevnika. Podpise zbiramo v našem tržaškem uredništvu, seznam drugih krajev pa bomo še objavili. Včeraj sta k naši pobudi pristopila SDGZ in trebensko društvo Primorec, podprli pa so jo tudi ostali uslužbenci Primorskega dnevnika.

Na 2. strani

Združevanje šol Erjavca in Levstika: DUS bo odločalo januarja 1996

TRST - Deželno upravno sodišče Furlanije-Juljske krajine bo sredi januarja prihodnjega leta odločalo o prizivu rojanskih in prosekkih staršev proti združitvi nižjih srednjih šol Frana Erjavca in Frana Levstika s solo Ivana Cankarja od Sv. Ivana oziroma solo Srečka Kosovela z Opcin. Tako je sklenilo DUS na včerajšnji predhodni obravnavi. Odv. Andrej Berdon, ki je v imenu staršev vložil priziv, je zagovarjal zahtevo po suspenziji odloka ministra za solstvo in tržaškega solskega skrbnika, medtem ko so se upravni sodniki odločili, da bodo o celotni zadevi podrobno razpravljali januarja. Določitev datuma osrednje obravnave je (glede na zavlačevanja italijanskih organov) pozitivna. Tudi dejstvo, da ni sodišče priziva zavrnilo, predstavlja delni uspeh. O bodočnosti avtonomije obeh šol bodo tako odločili v začetku prihodnjega leta. Ko bi sodišče priziv prejelo, bi morali na soli spet imenovati ravnatelja.

Na 6. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Italija pred gospodarskim boomom?

Najnovejši statistični podatki potrjujejo nadvse ugoden razvoj italijanskega gospodarstva, tako da je minister za industrijo Clo napovedal skorajšnji pravcati boom.

Stran 5

Za Craxija nov zaporni nalog?

Milansko sodstvo naj bi proti bivšemu socialističnemu tajniku Bettinu Craxiju izdalo se en zaporni nalog, tudi tokrat zaradi korupcije.

Stran 5

Aretacija morilca dveh žensk

Tržaška policija je aretirala moskega iz Srbije, ki ga ze dalj časa isčejo nemški in švicarski varnostni organi, ker je umoril dve ženski.

Stran 6

Nove težave s prodajo železame

Glavno vprašanje za doseg pozitivnega zaključka glede prodaje skedenjske železame je izplačilo odpravnin uslužbencem.

Stran 7

Zmagal italijanski Anglež Sciandri

Enajsto etapo francoskega kolesarskega Toura je osvojil italijanski Anglež Maximilian Sciandri. V sprintu je premagal Kolumbijca Buenahoroa.

Stran 17

TRŽAŠKA KNJIGARNA / PREDSTAVITEV MONOGRAFIJE O NARODNEM DOMU

Simbol ponosa in bolečine Slovencev

»Narodni dom v Trstu 1904-1920« je naslov knjige, ki so jo včeraj popoldne predstavili v prostorih Tržaške knjižarne. Monografijo Fabianijeve zgradbe, ki je nedvomno simbol narodnega, političnega in kulturnega življenja Slovencev, so zasnovali že pred leti. Zamislil si jo je arhitekt Marko Pozzetto in upravní odbor Narodne in študijske knjižnice je predlog takoj sprejel. Takoj se je začelo zbiranje gradiva. Najpomembnejši vir, ki so ga uporabili pri raziskovanju, je bila Edinost iz let od 1904 do 1920, v kateri so našli številne podatke o aktivnostih, ki so se v tistih letih odvijale v prostorih Narodnega doma. Zbrali so tudi preko sto fotografij, zal pa jim ni uspelo najti posnetkov notranjosti doma.

Tako je knjiga, ki je izšla v založbi Devin, knjižna rekonstrukcija tržskega Narodnega doma. Sestavlja jo nekaj krajših esejev Marka Kra-

Z včerajšnje predstavitve knjige o Narodnem domu v Tržaški knjižarni (f. KROMA)

vosa, Marka Pozzetta, Milana Pahorja, Sandija Volka, Bogomile Kravos in Pavleta Merkuja ter številne slike in dokumentarno gradivo. Milan Pahor, ki je včeraj o njej spregovoril, jo je označil kot »gibljiv mozaik pisa-

ne besede, slike in risbe, dokumentarnega gradiva in utrip bogatega vsakdana v Narodnem domu.«

Zbrani esaji obravnavajo nacionalno in politično zorenje tržaskih Slovencev, njihov narodnjaški zanos v pobu-

dah in dejavnostih, glasbene in gledališke aktivnosti, razvoj narodnjakega gibanja ter življenjski utrip Narodnega doma v dnevni kroniki. Narodni dom je bil nedvomno polifunkcionalni center slovenskega

življenja. Edinost ga je v tistih casih označila kot »pravo slovensko reprezentančno palaco«. V njem je bila velika dvorana, telovadnica, prostori hranilnice, Slavjanska citalnica, tiskarna in uredništvo Edinosti, kavarna in hotel. Ze leta 1904 so ga Italijani poskusili zgraditi, vendar jim je to uspelo sele po požigu leta 1920.

»Knjiga prihaja na dan v pravem trenutku,« je pripomnil Pahor, »prav na dan, ko je pred petin-sedemdesetimi leti pod večer gorel Narodni dom.« Poleg tega je izrazil željo, da bi bila ta knjiga dostopna tudi italijanskemu občinstvu.

Tako je Narodni dom v Trstu, ki je v vseh teh letih ostal pomemben simbol tako ponosa kot bolečine Slovencev, končno dobil knjižno obliko, ki nedvomno sodi »na police Slovencev v Italiji in v ves slovenski prostor«, kot je zaključil Milan Pahor.

Asja Jurkić

VRNITE NAM NARODNI DOM

SDGZ: Prispevek gospodarstvenikov

Predsedstvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je na seji na predvečer velike skupne manifestacije ob 75-letnici požiga Narodnega doma, poudarilo velik pomen današnje proslave. Združenje poziva vse včlanjene gospodarstvenike, da se udeležijo te skupne pobude, ki so jo sklicali Primorski dnevnik in naše krovne organizacije za povrnitev Narodnega doma v propozitivnem smislu, da bi le-ta postal spet dom naših najuglednejših kulturnih ustanov.

Pri vsem simboličnem pomenu, ki ga ima Narodni dom za vsakega člana naše skupnosti, pa ne gre pozabiti dejstva, da so ta Dom postavile naše najuglednejše gospodarske sile, ki so z odpiranjem sedežev sol, kulturnih in gospodarskih struktur začele prepoved slovenskega Trsta. Tudi zaradi te pričujočnosti vabimo vse naše člane k udeležbi na tej skupni proslavi.

Predsedstvo SDGZ

SKD Primorec: Vrnejo naj nam tudi dom v Trebčah

SKD Primorec Trebce podpira pobudo novinarjev Primorskega dnevnika "Vrnite nam Narodni dom", istocasno pa zeli poudariti in zahteva vrnitev tudi Ljudskega doma v Trebčah in takoiimenovano učiteljsko hišo, ki je bila zgrajena na le-tem. Vse nam je bilo na isti način iztrgano, oropano od fasističnih oblasti. Dom v Trebčah - Društvo, tako so ga takrat imenovali, so zgradili naši predniki leta 1905 in je bil ze od vsega začetka kulturno, družbeno, gospodarsko in športno središče vasi, dokler ga niso fasistične oblasti odvzele, zatrle vsako delovanje z nasilnim zaprtjem doma. Mi se ze vsa povojna leta trudimo, da bi postal spet naša last. Predlagamo, da bi se ustanovila pri Raziskovalnem inštitutu delovna skupina, ki bi se posvetila tej problematiki in do potankosti izdelala seznam vseh nepremičnin, ki nam jih je odvzela takratna fasistična oblast kjerkoli ter tega izročili predsednikom republik, vlade, zunanjima ministroma Slovenije, Italije ter krajevnim oblastem.

Odbor SKD Primorec Trebce

**ZNIŽANO
POPUSTI DO
60%**

OBUTVE

Pittarello

ILGiULIA
TRGOVSKI CENTER
TRST

SUPERGA PLATNO ~~69.000~~ 39.000

NIKE NYLON ~~109.000~~ 49.000

adidas NYLON ~~89.000~~ 59.000
TORSION
USNJE ~~109.000~~ 59.000

dacora USNJE ~~89.000~~ 49.000

asics NYLON ~~99.000~~ 49.000
USNJE ~~119.000~~ 59.000

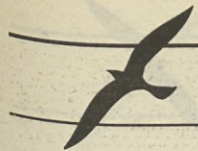
HEAD USNJE ~~89.000~~ 49.000

Reebok USNJE ~~99.000~~ 49.000

LUMBERJACK SPORT USNJE ~~54.000~~ 29.000

DO IZPRAZNJENJA ZALOG

**BOLOGNA • BASSANO
CITTADELLA • CASTELFRANCO V.
IMOLA • MARGHERA
MIRA • MONTAGNANA
PADOVA • SPRESIANO
TRST • TAVAGNACCO
TRENTO • VERONA
ZAGREB**

Pesem mož v belih srajcah za množico pred Narodnim domom

Včerajšnje manifestacije ob 75-letnici požiga Narodnega doma se je udeležilo več kot tisoč ljudi (foto KROMA)

»Koliko ljudi bo prislo?« To je bilo prvo vprašanje, ki ga je zastavil načelnik političnega oddelka trzaskе kvesture D'Agostino novinarju ob prihodu pred Narodni dom. »Zadnjič, pred petimi leti, jih je bilo 600,« se je spomnil. Pomeni, da jih je bilo vsaj tisoč.

Slabo uro pred začetkom manifestacije ob 75-letnici požiga Narodnega doma je zgodovinsko poslopje v Ul. Filzi 14 samovalo, ovito v zelenkasto mrežasto prevleko, pritrdjeno na zelezje zidarskega odra. Temna lesena vrata je zapirala veriga. Nad vrati, pod kamnitim balkonom drugega nadstropja, je bilo se opaziti čebelkasto-panjasti znak takratne slovenske (ali jugoslovenske) banke, ki si ga je nato izposodilo naše gledališče. Ob Narodnem domu je bilo takrat, ob pol sedmih zvečer, opaziti ob običajnem prometu le nekaj avtomobilov policije in redarjev. Le na bližnjem Trgu Dalmazia je pescica ljudi strmela v panoje Edinosti o Narodnem domu 1920-1990. »Pahor se ze od 9. zjutraj cvre na soncu« je neusmiljeno, sarkastično pokomentiral policist.

Cetr ure pred manifestacijo se je ulica pred Narodnim domom razživela. Pred začasna lesena vhodna vrata so mlade roke postavile mizo, prilepile na rob dva barvna letaka z zahtevo Primorskega dnevnika po vrnitvi poslopja-simbola Slovencem, nanjo pa sveženj listov za zbiranje podpisov pod petico: deset podpisov na vsako stran. Ljudje so se zaceli pomalem,

drug za drugim blizati mizi, dokler je niso obkolili. Po nekaj minutah so morali ze cakati v vrsti, da so lahko prisli do popisnega lista. Podobno je bilo tudi potem, ko je Livij Valencic ob izteku manifestacije povabil ljudi, naj podpišejo petico. Ob koncu so popisali 57 listov in se devet se jih je zbral na 58.

Ob sedmih, potem ko so policisti ze zaprli ulico za promet, se je nabralo na odseku Ul. Filzi med Ul. Geppa in Trgom Dalmazio na desetine, stotine ljudi. Prisli so tisti, ki se takim priložnostim, ne morejo odreci, ob njih pa se številni drugi, navadni, preprosti, nasi ljudje iz mesta, s Krasa, iz Brega in Miljskih hribov. Bili so delavci, uslužbenci, solniki, študentje. Nekateri so v rokah držali sveže izdano monografijo o Narodnem domu, ki so jo bili pravkar predstavili v Trzaski knjigarni. Mnogo, res mnogo je bilo mladih: mladih družin z otroki v vozičkih, v naročju, v nahrbtniku na ramenuh. Ko bodo zrastle, se bodo te naše Tereze, Ivane, Maje, in naši Gregorji, Eriki, Milani ob poslušanju slovenske himne, Presernove Zdravljice, morda spomnili, da so jo nekega

posebnega dne ze slisali na ulici med dvema visokima, mogočnima poslopjema, in da so jo takrat zapeli moške v belih srajcah.

Kakšno lepo naključje. Ne vem, ali je bilo zrezirano, ali ne, a cloveka je res stisnilo pri srcu, ko je slisal, kako so - tricetr stoletja po kricanju zverin v črnih srajcah smrti - pred Narodnim domom zapeli moške v belih srajcah življenja. Zapeli so o sosedu, ki naj bo mejak: meddržavni zapleti prispevajo, da ostaja Presernovo upanje na tem koncu se vedno aktualno.

In vendar, sinoci je bilo

v »sladkem zraku, v katerem se je sonce pripravljalo, da ugasne,« kot bi zapisal Stuparich, občutiti nekaj novega, pomembnega. Trzaska občina je poslala na enotno manifestacijo svojega uradnega predstavnika, odbornika Franca De Grassija. Ko ga je napovedovalec Livij Valencic pozdravil (v slovenscini in v italijanscini), so mu prisotni dvakrat zaploskali.

De Grassi ni bil edini Italijan, ki se je pridružil slovenski svečanosti v središču mesta. Ob številnih italijanskih demokratih, pretežno levicarijih, sta med množico pred Narod-

nim domom postala tudi Istran Italo Gabrielli in desničar Renzo de Vidovich. Slednji je dan prej napovedal svoj prihod z željo-zahatevo, da bi na manifestaciji tudi spregovoril. Ko je slisal, da bosta pred mikrofonom stopila le uradna govornika, zgodovinarja Aleks Kalc in Annamaria Vinci, je urno krenil z Ul. Filzi na Trg Dalmazia in odšel. Kam? Napisal protestno tiskovno sporočilo.

Ce je nekdanji desničarski parlamentarec odšel, pa je kulturno združenje Mitteleuropa pristopilo k manifestaciji. Njeni člani so z ostalimi udeleženci pri-

sluhili govoroma o pome-

nu proslavljanja tragičnega

dogodka izpred toliko let

in o rani, ki se ni bila za-

celjena. Ko je Vincijeva

spregovorila o dveh je-

zikih, ki sta oba izraz vi-

soke kulture, je množica

zaploskala. Zbor je pel in

govornika govorila na plo-

cniku na nasprotni strani

Narodnega doma, ob vz-

nožju drugega poslopja.

Tudi tega prenavljajo: v

njem bi morala dobiti svoje

prostore slovenska banka.

Malo stran, na vogalu z Ul.

Geppa je manifestaciji sle-

dil Boris Pahor, pricevalec

tistega casa. »Pahorjevo pi-

smo o pozigu Narodnega

doma je mojstrovina,« je

slab teden prej ocenil

Stojan Spetič, ko so se na

sestanku skupnega pred-

stavnistva menili o prosla-

vitvi obletnice. Na drugi

strani je govora poslušal

drug umetnik, Lojze Spa-

cal. Med množico je bila

slovenska generalna kon-

zulkan v Trstu Vlasta Va-

lencic-Pelikan; slovensko

vlado je zastopal funkcio-

nar na zunanjem ministrst-

vu Rudi Merljak, dezelo

Furlanijo-Julijsko krajino

podpredsednik deželnega

sveta Milos Budin. Ko je

pevski zbor Vasilij Mirk za-

pel po italijanski pesmi se

slovensko, se je ob tistem

za nas slavnem »Vstala Pri-

morska« spet usul aplavz.

Bil je zadnji v lepem, to-

plem podvečeru v središču

mesta.

Ob odhodu policista ni

bilo več na ulici zraven Na-

rodnega doma. Ko se bova

ob 80-letnici spet srečala

pred tistim poslopjem, bo

morda ugotovil, da nas je

bilo pet let prej kakih 700.

Pomenilo bo, da nas je bilo

tisoc, in se več.

Marjan Kemperle

»Narodni dom simbolizira uspehe, hkrati pa udarce, ki jih je bila deležna naša skupnost med vojnama«

Zgodovinar Aleksij Kalc z Oddelka za zgodovino Narodne in študijske knjižnice je v svojem govoru najprej ugotovil, da je bil »zgodovinski pomen požiga jase in splošno priznanje od samega trenutka, ko se je pripetil.« Narodni dom je bil »najpomembnejši, najdragocenejši, najsvetlejši simbol slovenske in sploh slovanske prisotnosti v Trstu. Plameni so v nekaj urah upepelili to, kar je bilo ustvarjenega v letih naprezanja in prizadevanj, ter slovenski skupnosti prizadejali rano, katere cas ne bo mogel nikoli izbrisati iz zavesti.« Požig pa je bil »komaj znanilec obdobja, ki se je izkazalo za najtemnejše v vsej primorski zgodovini.«

Za Kalca je »Narodni dom dobil v nasi zavesti dvojni pomen: po eni strani simbolizira naše uspehe, hkrati pa tudi vse udarce, ki jih je bila deležna naša narodnostna skupnost na Primorskem med obema vojnama.« Z uničenjem, je poudaril zgodovinar Kalc, »so požigalci hoteli doseči dvoje: prvič onesposobiti slovensko na-

rodnjasko nevralglično središče in z njim ohromiti razvejano delovanje, ki je imelo tam svoje glavno težišče. Predvsem pa so se hoteli rešiti more, ki jo je to poslopje predstavljalo za italijanske vladajoče kroge v Trstu in prizadeti našo skupnost v njenem ponosu... Zaradi tega za nas ni bil samo hud materialni udarec in moralna zalitev, bil je predvsem ponižanje.«

Danes je treba premostiti »stara nasprotja, nerazumevanja in napetosti,« zgodovina nas mora nauciti, »da Slovenci in Italijani gojimo medsebojno spoštovanje in poznavanje kot osnovna predpogoja, da presežemo težave, v katere nas je pahnila predvsem slepa politika zapiranja in nacionalne nestrpnosti.« Naša narodnostna skupnost, je se dejal Kalc, »rabi razumevanje, predvsem pa konkretno pomoč, da se res iz težkega položaja, v katerem se nahajajo njene dejavnosti na mnogih področjih... Zato zahtevamo od italijanske države, da do naše skupnosti izpolni svoje obveznosti... da nam omogoči

normalni razvoj, s katerim bo dejansko mogoč tudi prispevek, ki ga lahko nudimo vsestranski civilizacijski rasti našega mesta inoletnega območja ob meji.«

Kalc je se naglasil, da je treba med Italijo in Slovenijo »preseči prezivete logike iz preteklosti« in da bosta obe manjšini lahko postali »dejavnika stabilnosti in komunikacije med sosednjima kulturama.« Govornik je se ugotovil, da je v zadnjih casih občinska uprava »naredila nekatere spodbudne korake v smeri ustvarjanja drugega ozračja,« treba pa je »v isti sapi obzaloovati, ker se v odnosih se vedno zatika in to prav pri problemih, kot je uveljavljanje našega materinega jezika.«

Zadnjo misel je Kalc posvetil medetničnim konfliktom v nekdanji Jugoslaviji, in tudi zaradi tega se morata »slovenski in italijanski Trst spomniti obletnice požiga Narodnega doma predvsem kot jasnega opozorila, da je omikano sožitje v našem mestu v rokah nas samih in da se moramo zanj zavzemati vsak dan z uveljavljanjem medsebojnega

spoštovanja in popolne narodne enakopravnosti.«

Podpredsednica Deželnega instituta za zgodovino odporne gibanja Anna Vinci je izhajala iz smisla predstave, ki je bila pred kratkim v trzaski Rizarni: »Ne smemo in ne moremo pozabiti na to, kar so doživeli vsi, ki so v Rizarni trpeli in umrli. Tista predstava pa se je pričela s spominom na drugo hudo rano, ki so jo prizadeli trzaskim Slovincem ravno s požigom Narodnega doma.« Vincijeva je spomnila tudi, da so se med predstavo v Rizarni prepletale slovenske in italijanske pričevanja in poezije: »Ko sem to poslušala, sem se vprašala, kateri je pravzaprav Dantejev jezik, kateri je jezik višje kulture in si nisem znala odgovoriti: oba sta bila izraz visoke kulture...«

Preganjanje Slovencev ni bila samo krivica, je dejala Vincijeva, ampak tudi izgubljena priložnost za vso trzasko kulturo. Požig Narodnega doma je unicil simbol za Slovence, ki niso več hoteli biti na obrobju

mestnega življenja, unicil je kraj, v katerem se je slovenska kultura razvijala in uveljavljala, italijanski Trst pa je izgubil »možnost spoznavanja druge kulture, ki ni nič manj bogata in ziva od naše.«

S požarom pa so izginila tudi zadnja upanja, da bi v Italiji preživela demokracija, saj se je fasizem uveljavil pri nas prej kot drugod po Italiji, saj se je kmalu po požigu Narodnega doma spremenila vloga in vsebina samega državnega ustroja, ki je uradno stopil na pot preganjanja vseh Slovanov in obenem v smer nasilja in ukinitve demokracije za vso italijansko družbo. Vincijeva je se poudarila vlogo onih pripadnikov večinskega naroda, ki niso sprejeli fasizma: »Po tej manjšini, ki so jo med fasizmom utisali, po vojni pa prevečkrat potisnili v kot,« se je treba zgledovati, zato da danes, v sicer spremenjenih a se vedno težkih pogojih sožitja in medsebojno spoznavanje postane skupno idejno bogastvo večine in manjšine.

Izjava odbornika De Grassija

Na včerajšnji manifestaciji je trzasko občino uradno zastopal odbornik za proračun, sport in prosti čas Franco De Grassi. Pred začetkom slovensosti je dal za Primorski dnevnik sledečo izjavo:

»Upam, da se taki vse obsodbe vredni dogodki, kakršni je bil tisti izpred 75 let, ne bodo ponovili več v Trstu in po možnosti nikjer na svetu. Taki dogodki, ki so se nato nadaljevali v naslednjih letih, so morda do neke mere vplivali na nekatere druge dogodke izpred 50 let, takoj po koncu vojne. Mislim, da bi se moral Trst razvijati po poti strpnosti in multietničnosti. Manjšine, ki živijo v sožitju z večino, predstavljajo v tem pogledu kulturno obogatitev. To velja seveda prav tako za italijansko manjšino, ki živi v sosednjih državah.«

INTERVJU S PREDSEDNIKOM UO TRŽASKE KREDITNE BANKE EGONOM KRAUSOM

Odkup delnic s strani LHB je jamstvo, da banka ostane slovenska

Na današnjem občnem zboru razširitev upravnega odbora

Tržaska kreditna banka je bila ustanovljena leta 1959 na podlagi posebnega dovoljenja, ki je bilo sestavni del Londonskega sporazuma. Italija je takrat privolila v licenco, ki naj bi bila vsaj delna odškodnina za slovenski zelo razvejan in bogat bančni sistem v Trstu, ki je bil pod fašizmom likvidiran, pred prvo svetovno vojno in tudi po njej pa je vključeval med drugim celo najmočnejšo tržasko banko, sedanjo Tržasko hranilnico. Banka je začela delovanje zelo skromno, s pomočjo slovenskih zamejskih krogov in vedno bolj zivahnega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja pa je zrastle v pomembno bančno ustanovo. Trenutno preživlja burno preobrazbo, o kateri bo govor prav na današnjem obcnem zboru, ki bo sicer pretežno tehničnega značaja. Odločitev o vstopu partnerjev iz Brescie v delničarstvo banke je namrec občni zbor banke že sprejel, danes pa bodo spremembe formalizirali z razširitvijo upravnega odbora. O teh temah se je Bogo Samsa pogovarjal s predsednikom upravnega odbora Tržaske kreditne banke Egonom Krausom.

V Tržaski kreditni banki je vedno veliko ljudi, tudi ob stranskem vходу v zunanjetrgovinski oddelek, kjer se zbirajo poslovneži. Odkod ta naval?

Zunanjetrgovinski oddelek je med najpomembnejšimi oddelki Tržaske kreditne banke, ki je specializirana za poslovanje s tujino. Zlasti v zadnjih petnajstih letih se je to poslovanje nenehno razvijalo in z njim seveda tudi ta specifični bančni sektor, tako da je v njem sedaj zaposlenih že petintrideset uslužbencev, kar je skoraj petina vseh zaposlenih. Pomembna je vloga TKB pri poslovanju s Slovenijo, pa tudi drugimi državami, kot so Hrvaška, Madžarska, Češka, Poljska, Rusija... Seveda pa je glavni podarek na poslovanju z evropskimi državami, članicami Evropske unije. TKB je pri prometu s

tujino na 71. mestu med bankami v Italiji.

Banka se torej hitro razvija?

Da, prehitro. Prav zadnje case smo ugotovili, da je treba prehitro rast obrzdati in se usmeriti na zbiranje vlog, kar po drugi strani pomeni konsolidacijo banke.

V banki sta bili dve revizijski komisiji: komisija finančnega ministrstva za devizno poslovanje in inspektorji Banke Italije za splošno poslovanje. Kje je vzrok za tako temeljito in nenavadno preiskavo? Gre za zavist konkurence zaradi prehitre rasti, zlasti v Trstu, za politične zdrahe v Sloveniji ali za težave italijanskega bančnega sistema in s tem povežane splošne gospodarske težave?

Vsi trije navedeni razlogi so botrovali tako

natančni preiskavi. Ne bi se zelel spuščati v podrobnosti, o tem je že bilo veliko napisanega. Dejstvo pa je, da je devizna komisija po treh mesecih intenzivnega dela ugotovila, da je devizno poslovanje banke v najlepšem redu. Komisija Banke Italije pa je bila v TKB kar šest mesecev in je izrekla več pripomb na poslovanje: na prevelike koncentracije danih posojil, na premajhna jamstva in s tem tudi na »viseče« terjatve, tako imenovane dubioze. Pripombe so prihajale tudi na račun notranjega nadzora, organizacije in informatike. Vsega tega smo se tudi sami zavedali, naša krivda je bila, da tem problemom nismo pravčasno namenili vse potrebne pozornosti. Toda trend je bil ugoden in v konkurenčnem naporu za pridobivanje novih poslov smo te stvari potisnili ob stran, čeprav je tudi res, da nanje nismo pozabili. Skupni imenovalec je bila torej prehitra rast.

V zadnjih mesecih ste izredno naglo povisali kapital TKB. Zakaj?

Nasa banka je bila ustanovljena leta 1959, ko je imela 300 milijonov lir kapitala in dvanajst zaposlenih. Do konca letošnjega junija je kapital znašal petdeset milijard lir, zaposlenih je dvesto oseb, vsi so Slovenci, imamo osrednji sedež in tri agencije v Trstu (v središču mesta, v Domju

in Rojanu) ter agencijo za Benecane v Cedadu. Promet je lani dosegel 1.300 milijard lir oziroma 1.300 milijonov mark. Preskok od 50 na 140 milijard lir premoženja je rezultat vstopa italijanskega partnerja, to je Bance popolare di Brescia, ki je 30. junija letos že vplačala 74 milijard lir in postala 45-odstotni delničar TKB. To pomeni, da smo z dvigom kapitala banko konsolidirali in tudi naša prihodnja poslovna politika bo šla predvsem v smer utrjevanja notranje organizacije in pridobivanja novih vlog.

Cene delnic TKB so posebej zanimive: kakšne so bile pred letom

Približno stiri sto tradicionalnih delničarjev Tržaske kreditne banke ima v lasti približno 55 odstotkov bankinega kapitala, banka iz Brescie pa ima 45 odstotkov. Protokol o soglasju med obema bankama predvideva, da bo dvajset odstotkov delnic kupila LHB iz Frankfurta, katere odločilen delničar je Ljubljanska banka. Kakšne bodo posledice, če se to ne zgodi?

Poglejmo se enkrat postopek. Med pogovori z Banko Italije in z banko iz Brescie smo se dogovorili o trojnem partnerstvu in o ključu za povišanje kapitala TKB. Banka iz Brescie je dolžna prodati LHB 20 odstotkov delnic, in sicer do 30. septembra 1995. Teh 20 odstotkov delnic je rezerviranih za LHB po isti ceni, kot so jo plačali v Brescii, torej po 18.500 lir za delnico. Če se to ne bo zgodilo, lahko Banca popolare di Brescia, ki trenutno že razpolaga s 45 odstotki delnic, dokupi se preostalih manjkajočih šest odstotkov, enak rezultat pa lahko doseže tudi s ponovnim povečanjem kapitala. V tem primeru banka seveda ne bo več slovenska.

dni, kakšne so sedaj in kako se določajo?

Nominalno je bila cena delnice deset tisoč lir. Njena stvarna vrednost pa se določa na osnovi premoženja banke in njenega kapitala. Za odkup smo predlagali ceno dvajset tisoč lir, torej dvojno nominalno vrednost, po dolgotrajnih pogajanjih pa smo dosegli ceno 18.500 lir za delnico, kar je Banca popolare di Brescia v celoti vplačala.

Kakšni so bili vasi občutki pri pogajanjih z Banko Italije in novim italijanskim poslovnim partnerjem?

To so bila zelo težka pogajanja, predvsem zaradi ostrega stališča

Egon Kraus, predsednik Tržaske kreditne banke

Banke Italije, ki je enostavno zahtevala vstop neke italijanske banke v TKB. Pogajali smo se dolgo, preučili smo različne možnosti in se odločili za sodelovanje z banko iz Brescie. Pri tem je bila vsebinsko odločilna prva točka protokola o soglasju med obema bankama zavodom, ki se glasi: »Stranki sta ugotovili, da razsežnosti, ki jih je dosegla TKB, zahtevajo povečanje njenega premoženja in pridobitev strukturi in strokovnosti, ki jih lahko zagotovi Banca popolare di Brescia. Z druge strani se isti stranki strinjata, da predstavlja ohranitev avtonomije TKB bistveni element za njen razvoj, predvsem zaradi njene značilnosti vodilne institucije za slovensko skupnost v Furlaniji-Juljski krajini, s katero je povezano razširjeno delničarstvo banke.«

Bi v primeru, če bi slovenski delničarji izgubili večino v banki, se poslovali v slovenscini?

V okviru sedanjih odnosov in večine poslovanje se naprej potekalo kot doslej, torej v slovenscini. Če pa bi se večina v banki spremenila, ni za kaj takega nobenega zagotovila več.

Kaj boste poceli po vseh teh hudih pretrskih?

Na trgu Oberdan, nasproti nekdanjega Narodnega doma (palace Balkan) preurejamo in restavriramo stavbo, v kateri bo nov sedež naše banke. To bo za banko velika pridobitev. V nove prostore se bomo vselili v začetku prihodnjega leta. Zdaj pripravljamo srednjeročni načrt, ki naj zagotovi konsolidacijo ob stalni rasti dobička. Ze letos bomo vsaj tako upamo in nacerujemo - odprli novo agencijo. Utrujamo, širimo in krepiamo poslovanje z našim naravnim zaledjem. Perspektive so torej dobre, seveda pa je marsikaj odvisno od gospodarskega položaja v Italiji.

Bogo Samsa

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E.d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKLAD MITJE ČUKA

Novorojenček - še enkrat

JELKA ČVELBAR

V prejšnji rubriki smo začeli razmišljanje o neverjetnem bitju - novorojenčku. Sodobni psihologi so se s svojim opazovanjem in pouzkusi prepricali, da novorojenček ni tako otopelo in neaktivno bitje, kakor smo doslej mislili, marveč je od vsega začetka visoko inteligentno, pozorno bitje, dober opazovalec, radovednež, bitjece z voljo do eksperimentiranja, neverjetno buden, bister in pameten.

Opravljani poskusi so z nekaterimi kompliciranimi pripomočki omogočali dojenčku, da spreminja sliko na velikem zaslonu, ki ga je imel pred seboj, s spreminjanjem ritma pri sesanju cuclja, v katerem so bili vgrajeni posebni senzori. Hitrejše sesanje je sprožilo na diaproskopu projekcijo nove slike. Kasneje pa so seveda dojenčku predložili se težje naloge, ki pa jih je optimalno rešil in s tem ponudil psihologom vrsto novih odkritij. Ta nova odkritja nam dajo misliti: medtem ko so bili nekoč izvedenci prepričani, da v prvih mesecih novorojenček le zadovoljuje najosnovnejše življenske potrebe in vse, kar delajo, je le refleksnega značaja, sedaj opisana nova spoznanja postavljajo to prepričanje na glavo. Opravljeni poskusi kažejo, da se dojenčki ne obnašajo do vseh slik enako: nekateri preletijo, druge - nepoznane pa si

na dolgo ogledujejo. Tudi nekateri druge značilnosti sliko novorojenčka spodbudile k različnemu obnašanju.

Kakor že omenjeno, dojenčkov ni priklenila nase ena sama podoba, znane slike so obracali hitreje. Novorojenčki so sposobni razlikovati sliko poznane osebe od slike nepoznanega človeka. Sposobni so sprejeti informacije, ki so jih sprejeli skozi cutila na jeziku, v informacije, ki jim spreminjajo sprejemanje vidnih spodbud. Novorojenčki so že od prvega trenutka, ko pridejo na svet (in morda se celo prej - tudi o tem bo še treba spregovoriti), sposobni razlikovati med samim seboj, drugimi osebami in svetom, ki jih obkroža.

Ze tri dni stari otroci znajo razbrati z obrazne mimike osebe, ki jo gledajo, kakšnega razpoloženja je.

To pa pomeni, da so dojenčki že od vsega začetka bitja, ki jim ni le do tega, da bi bili čisti in siti, temveč taka, ki želijo sama priti stvarjem do konca in to ne le iz dolgačasa ali radovednosti,

marveč načrtno; da bi to, kar spoznajo, tudi osvojili. Ze takoj torej iščejo spoznanje, po kakšnih zakonitostih, po kakšnih vzorcih ali po kakšnih pravilih se odvija življenje.

Ameriski psiholog Jarome Bruner je mnenja, da imajo novorojenčki ze takoj v sebi sposobnost prizadevanja za gradnjo podob in poskusov na osnovi hipotez, ki jih sami po sebi postavljajo o tem, kaj se dogaja v življenju. To naj bi potekalo na osnovi vprašanj, ki so primerjalnega značaja - nekako takole: Ali je to enako onemu prejšnjemu, ali pa je nekaj drugega?

Morebiti ta nova dejstva o novorojenčkih res ne spreminjajo mamicam dnevne rutine, kar je enkratno; da bi to, kar spoznajo, tudi osvojili. Ze takoj torej iščejo spoznanje, po kakšnih zakonitostih, po kakšnih vzorcih ali po kakšnih pravilih se odvija življenje.

Prejšnji teden smo v rubriki Sklada Mitje Čuka pomotoma objavili napacno, ze objavljeno besedilo. Bralcem se oprostamo.

ritja spreminjajo naš odnos do dojenčkov na drugačni, lajko bi rekli, visji ravni. Ce so namrec ze novorojenčki sposobni odkrivati v okolju pravila in zakonitosti, ki ga urejajo, potem so lahko posledice v odnosih precejšnje. Predvsem je potemtakem jasno, da imajo novorojenčki tudi potrebo dobivati jasne in razumljive odgovore. Se vec, njihovi možgani so tako sestavljeni, da potebujejo take jasne odgovore za to, da se optimalno strukturirajo.

Ce torej ti odgovori ostanejo nejasni ali jih sploh ni, so lahko posledice za optimalni razvoj možganov v prvem letu starosti zelo resne. Sicer je res, da se to pomanjkljivost za nadomestiti oziroma kompenzirati v ostalih razvojnih letih, vendar je takrat potrebno veliko vec muke in prizadevanja.

Tudi naš odnos do dojenčka se lahko spremeni na osnovi takega spoznanja; kajti do bitjeca, ki je sladko in le lula in kaka, le imam drugacen odnos, kakor tedaj, ce vem, da je to se tako majhno clovesko bitje vendar sposobno primerjalnega izbiranja in da veliko tega, kar spozna, tudi ze uvrsta v kategorije. Ce torej vem, da je moj novorojenček sposoben odkrivati pravila igre, potem bom storil - storila vse, da jih bo cim vec lahko odkril.

Sedaj lahko drugače razumemo, zakaj se otrok smehlja, ko mu nosimo ze znano igracko, zakaj tako rad gleda nas obraz... Zeli spoznavati, ker zeli primerjati »igralno resnicnost« z »resnično resnicnostjo«.

Tudi na nase prihodnost ima spoznanje, da so dojenčki ze v prvem letu življenja sposobni globljih spoznanj, kot le tisti, da so lačni, mokri ali umazani, lahko globoke posledice. Vpliv nanje ima tudi občutek, kako se otroci lahko počutijo v našem svetu. Kajti le v svetu, ki jih zna razumeti, bodo mogli razviti vse svoje sposobnosti. Vpliv pa bo imelo tudi na informacije, ki jih bomo odslej dajali dojenčkom, za katere nič več ne smemo misliti, da jim smeh povzrocajo le refleksije, marveč bodimo po mnenju sodobnih psihologov prepričani, da imajo ze takoj dejavne svoje intelektualne sposobnosti.

RIM / VERJETNO ŽE DANES ODOBRITEV POKOJNINSKE REFORME

Vlada bo še dvakrat zahtevala zaupnico

RIM - Poslanska zbornica je po pričakovanju izglasovala zaupnico vladil Lamberta Dinija o »megaaamandmaju« k prvim dvanajstim členom pokojninske reforme. Za zaupnico so se izrekli Progresisti, Ljudska stranka, Severna liga, Demokrati, SVP, vzdržali so se Forza Italia, KDC, federalisti in liberaldemokrati, proti so bili NZ, SKP, Enotni komunisti in LIF. Skupno je glasovalo 431 od 579 prisotnih poslancev, vlada je prejela 284 glasov, nasprotnih je bilo 147, vzdržanih 148, potrebna večina pa je bila 216.

Dini pa se ne bo ustavil pri včerajšnji zaupnici, danes jo bo zahteval še za dva »megaaamandmaja«, ker hoče cimbolj

pospesiti razpravo v poslanski zbornici. Nacelniki svetovalskih skupin so se namreč domenili, da mora zbornica do danes odobriti zakonski osnutek pokojninske reforme. Kot je pojasnil minister za delo Treu, je namreč ostalo še veliko popravkov, več kot polovica tistih, ki so bili prvotno predloženi, njihova značilnost pa naj bi bila,

da prinasajo nove stroške, ne da bi istočasno prispevali k ureditvi skrbstvenih prispevkov), na posojila po znižanih obrestih, na prodajalce od vrat do vrat (plačevati bodo morali 10-odstotni prispevek), na skrbstvene ustanove, na privatizirane ustanove (INPGI, INPDAl itd., ki bodo v primeru potrebe lahko posegle na vseh parametroh in ne samo na

lijonov lir dohodkov letno ne bo potrebno plačevati skrbstvenih prispevkov), na posojila po znižanih obrestih, na prodajalce od vrat do vrat (plačevati bodo morali 10-odstotni prispevek), na skrbstvene ustanove, na privatizirane ustanove (INPGI, INPDAl itd., ki bodo v primeru potrebe lahko posegle na vseh parametroh in ne samo na

kolicnikih prispevkov ali koeficientih donosa), na družinski doklade itd.

Dini je včeraj dejal, da se bodo po odobritvi reforme lotili vprašanja »par condicio«, ki je ena od osnovnih točk njegovega programa, nakar bo odstopil. Ko so ga vprašali, če bo prislo do »Dinija-bis«, je smeje se odvrnil: »Ne vem, a o tem niti ne razmišljam.«

DUS zavrnil priziv za razveljavitev občinskih volitev v Vidmu

VIDEM - Dezelno upravno sodišče Furlanije Julijske krajine je včeraj zavrnilo priziv, ki ga je vložil bivši deželni svetovalec Adino Cislino in ki je zahteval razveljavitev občinskih volitev v Vidmu. Cislino se je skliceval na preiskavo videmskega sodstva glede nepravilnosti pri zbiranju podpisov za predstavitev kandidatnih list.

Predsednica Dežele opozorila Dinija na odprte probleme FJK

RIM - Predsednica deželne vlade FJK Alessandra Guerra, ki od včeraj predseduje konferenci predsednikov italijanskih dežel, se je v palači Chigi sestala s predsednikom vlade Lambertom Dinijem, s katerim je poleg splošnih vprašanj odnosov med vlado in deželami obravnavala tudi nekatera odprta vprašanja Furlanije - Julijske krajine.

PREISKAVA / ČISTE ROKE

Drugi zaporni nalog za Craxija (spet je obtožen podkupovanja)

MILAN - Postar pozvoni vedno dvakrat. Tudi v pocitniški vili v Hammametu bo to storil, da bi predal tace najbolj znanemu italijanskemu ezulu drugi zaporni nalog. Milanski sodniki so namreč včeraj izdali drugo zahtevo po aretaciji nekdanjega predsednika vlade Bettina Craxija. Tudi tokrat je obtožen korupcije, in sicer v zvezi s preiskavo o nepravilnostih upravljanja družbe ENEL. V milanskih sodnih krogih ne izključujejo, da bi v prihodnjih dneh izdali se nekaj podobnih ukrepov zoper bivšega tajnika PSI, ceprav je predsednik sodnikov za predhodne preiskave Blandini zvečer demantiral, da naj bi bil drugi zaporni nalog že podpisan.

Obtoženec je na nove obtožbe odgovoril z novim na-

padom. Napovedal je, da bo prijavil sodiscu desnicarja NZ Gasparija (uzalil naj bi ga, ker naj bi ga krivil kraje milanskega vodnjaka), nato pa je dodal, da bo treba povleci na dan nekatere rešnice, o katerih ni bilo se govora.

Groznje vsekakor niso zaustavile obseznega preiskovalnega dela, o nekaterih njegovih se nerazčiščenih zadevah. Izvedelo se je, da so se agenti milanskega političnega oddelka Digos mudili v preteklih dneh v Parizu, da bi preverili, ali je Craxi v zadnjih mesecih res odletel iz Hammameta v Francijo, kot naj bi sklepali iz njegovega potnega lista. Policisti so pregledali seznam vseh poletov v Franciji, javnih in zasebnih. Pariz je bil navsezadnje zatočišče številnih njegovih prijateljev (naj omenimo samo »arhitekta« Silvana Larinija in »financnika« Ferdinanda Mach di Palmsteina). Izvedenci so medtem že začeli s podrobno ekspertizo o Craxijevem potnem listu, za katerega domnevajo, da je ponarejen. Izidi preiskave bodo znani čez dva meseca.

Včeraj je bil v milanskih sodnih krogih v središču pozornosti tudi intervju nekdanjega lastnika Maa Assicurazioni Giancarla Gorinija Berlusconijevemu dnevniku Il Giornale. Gorini v njem trdi, da ni posodil mercedesa le Di Pietru, pač pa je dal na razpolago kakih 20 luksuznih vozil tudi drugim milanskim sodnikom. Sodnik Salamone iz Brescie, ki vodi preiskavo proti domnevnim nepravilnostim bivšega kolege Di Pietra, je takole komentiral: »Mi upostevamo sodne akte, ne pa intervjujev osumljenih.«

RIM / PREDSTAVNIKI FORZA ITALIA, NACIONALNEGA ZAVEZNIŠTVA IN KDC GLASOVALI PROTI

Senat odobril zakon o interesnih konfliktih

Član vlade ne bo smel imeti več kot 5 odstotkov lastnine »strateških podjetij« - Ukrep bo morala odobriti še poslanska zbornica

RIM - S 168 glasovi proti 54 in dvema vzdržanima je senat včeraj odobril zakonski osnutek, ki ureja interesne konflikte in ki ga bo zdaj morala odobriti še poslanska zbornica. Proti osnutku so glasovali predstavniki Forza Italia, Nacionalnega zavezništva in Krščansko-demokratskega centra, vsi ostali (vstevsi z Buttiglionejevo Ljudsko stranko) so predlog podprli.

Osnutek, ki je sestavljen iz desetih členov, določa, da člani vlade (ne samo ministri, ampak tudi podtajniki in izredni vladni komisarji) ne smejo biti lastniki več kot 5 odstotkov družbenega kapitala

»strateških« podjetij, se pravi podjetij, ki »lahko na odločilen način vplivajo na gibanje vsedravnega trga«, kot je receno v zakonskem besedilu. Član vlade, ki bi bil lastnik tovrstnih podjetij, mora v roku enega leta prodati tisti del lastništva, ki presega 5 odstotkov družbenega kapitala oziroma ki dovoljuje nadzorstvo nad družbo. Zakonski osnutek uvaža tudi tako imenovani »blind trust«, se pravi slepo upravo, vsled katere lastnik nima možnosti nadzora nad upravljanjem podjetja. »Blind trust« bo podvržen tudi tisti del kapitala vladnega člana, ki presega 15 milijard lir. Pri izbi-

ri upraviteljev »blind trusta« bo kot nepristranski organ imelo besedo prizivno sodišče. Zakonsko besedilo določa, da »strateška podjetja« gre za koncesije zasebnih radijskih in televizijskih postaj, ki oddajajo v vsedravnem ali meddeželnem obsegu, za založnike vsedravnih ali meddeželnih dnevnikov in tiskovnih agencij ter vsedravnih tednikov ali dvomesečnikov itd.

Obvezna prodaja pa ne bo stopila v veljavo takoj, pač pa sele v prihodnji zakonodajni dobi ali pa, v primeru predcasnih volitev, eno leto po umestitvi novega parlamenta.

V imenu progresistčnih se-

natorjev je sen. Cesare Salvi (DSI) izrazil zadovoljstvo zaradi odobritve osnutka in poudaril, da gre za »liberalni« zakon, ki ne utesnjuje lastniške pravice. »Velikim podjetnikom zakon omogoča,« je dejal Salvi, »da izberejo med vladnimi obvezami in nadzorstvom nad pomembnimi gospodarskimi sektorji, ob predpostavki, ki velja v vseh modernih demokracijah, da nihče ne more opravljati istočasno obeh funkcij. V veliki igri oblasti,« je nadaljeval Salvi, »ki je domena omejenega števila oseb, ni nikomur dovoljeno, da bi odigral več vlog.«

Zadovoljstvo zaradi odobrit-

ve osnutka je izrazil tudi lider Severne Lige Umberto Bossi, ki je poudaril, da ni zakon naperjen proti nikomur, ceprav je po drugi strani jasno, da se posebno prizadeva Berlusconi kot lastnika vsč televizij. Sicer pa je Bossi dejal, da je bil osnutek, ki ga je bila pripravila Liga, veliko bolj restriktiven in da je senat imel do Berlusconi »veliko obzira«.

Povsem nasprotnega mnenja pa je bil predsednik senatorjev Forza Italia Enrico La Loggia, ki je celo pozval predsednika republike, naj v primeru odobritve tudi v poslanski zbornici ne potrdi zakona, ker da grobo krši ustavo.

GOSPODARSTVO / PREDSEDNIK VLADE DINI NA SKUPŠČINI OBRTHNIKOV

»Zadnji podatki o gospodarski rasti potrjujejo, da smo na pravi poti«

RIM - Zadnji podatki o italijanskem gospodarstvu dokazujejo, da smo na pravi poti, je dejal predsednik vlade Lamberto Dini na včerajšnji skupščini stanovske organizacije obrtnikov Confartigianato. Vlada si je zastavila tri cilje, je poudaril Dini: saniranje javnih financ, upočasnitev pritiska na cene in rast zaposlovanja. V tej smeri, je nadaljeval, smo že dosegli nekatere vzpodbudne rezultate: porast notranjega bruto proizvoda in izvoza, povečanje prihodkov od davkov, beležimo pa tudi prve znake porasta zaposlovanja. Gre za nedvomno pozitivne rezultate, ki dokazujejo, je poudaril italijanski premier, da smo na pravi poti. Dini je prvenstveno zaslug za pozitiven trend v gospodarstvu predvsem malim in srednjim podjetjem.

Se bolj kot Dini pa je optimist minister za industrijo Albewrto Clo. »Zadnji razpoložljivi podatki nam dajejo misliti ne samo, da je huda gospodarska recesija že za nami, ampak da obstajajo pogoji

Predsednik vlade Dini (levo) s predsednikom Confartigianato Spalanzanijem na včerajšnji skupščini obrtnikov (teletoto AP)

za pravcati gospodarski boom. »K temu prispeva tudi pozitivni mednarodni trend, je dejal Clo, stopnjuje pa ga menjalni tečaj lire, ki pa ne odraža realnega gospodarstva. Minister za industrijo

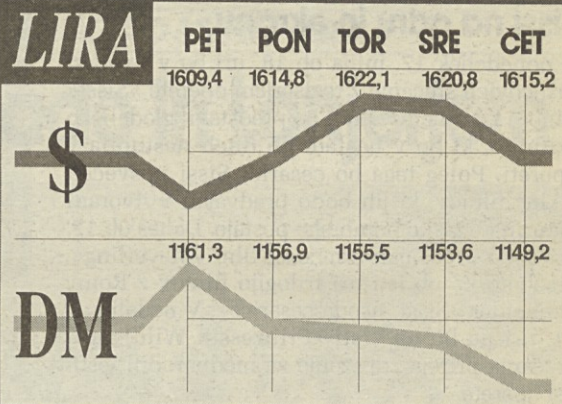
je opozoril na svarilo guvernerja Bance d'Italia v tej zvezi in poudaril, da ga je treba upoštevati.

Obstajajo pa tudi nekatere senčne strani, je ugotovil Clo. Predvsem gre tu za razkorak med

severom in jugom, ki se siri, namesto da bi se ozil. Minister je navedel podatek, po katerem je mladinska brezposelnost na jugu kar 14-krat večja kot na severu.

Pozitiven trend italijanskega gospodarstva potrjujejo tudi statistični podatki za drugo trimesecje 1995, ki jih je včeraj objavil institut ISCO, ki pa tudi potrjujejo, da se je gospodarska rast v tem obdobju nekoliko upočasnila (za 0,5 odst.) v primerjavi s prvim trimesecjem letošnjega leta. Poprečni letni gospodarski porast naj bi tako tendenčno znašal 3,8 odstotka. Iz poročila izhaja, da izvoz narasča, prav tako narasčajo naložbe, medtem ko je notranja poraba še vedno sibka. Inflacija je sicer visoka (5,3 odstotke letno), vendar bi se morala ze prihodnje leto znižati na 3,5 odst.

Manj optimistični pa so podatki ISCO glede zaposlovanja: gospodarska rast ne bo namreč se prinesla pozitivnih premikov na tržišču dela, razen morda prav na koncu letošnjega leta.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

ŠOLSTVO / PRIZIV STARŠEV PROTI ZDRUŽITVI NAŠIH NIŽJIH SREDNJIH ŠOL

DUS bo januarja sklepal o »Erjavcu« in »Levstiku«

Sredi januarja prihodnjega leta bo padla odločilna beseda o združitvi slovenskih nižjih srednjih sol Frana Erjavca iz Rojana in Frana Levstika s Proske s solama Ivana Cankarja od Sv. Jakoba oziroma Srečka Kosovela z Opcin. Tako je včeraj odločilo Dezelno upravno sodisce (TAR).

Sodišče je imelo včeraj na obilnem dnevnem redu tudi točko »Priziv zoper združevanje sol F. Erjavca in F. Levstika.« Priziv so vložili stari obeh sol (skupno jih je bilo 78) z namenom, da bi sodišče razveljavilo odloka ministra za solstvo in tržskega solskega skrbnika o ukinitvi avtonomije obeh prizadetih sol. Zadeva je v naši javnosti dvignila val polemik in protestov, ki so dobili vidno obliko prav v prizivu na DUS.

Včerajšnja predhodna sodna obravnava se je hitro iztekla.

Odv. Andrej Berdon, ki je v imenu staršev vložil priziv, je zahteval začasno suspenzijo odloka, pred vhom v sodno dvorano pa je menil, da bi bil zadovoljen tudi, če bi sodišče določilo datum obravnave. Zadeva bi se tako ne zavlekla v nedogled, kot se navadno dogaja na Dezelnem upravnem sodišču, je menil.

V sodni dvorani je državno advokaturu zastopal odv. Urso. Zagovarjal je tezo, da je zadeva preveč kompleksna, da bi jo lahko obravnavali samo na ravni suspenzije. Sodniki, ki so prejeli dokumenta državne advokature in tržskega solskega skrbnika v zadnjem trenutku, so očitno menili, da gre za resno vprašanje, v katerega se je treba poglobiti. Zato so odločili, da ga je treba rešiti »hitro«, in odločili datum, ko se bodo o prizivu dokončno izrekli. To bo 19. januarja 1996. Po petih

minutah je bilo predhodne obravnave konec.

Odv. Andrej Berdon je včeraj ocenil odločitev upravnih sodnikov kot delni uspeh. Priziv ni bil zavrnjen, kar je že samo po sebi pozitivno. Tudi določitev datuma gre oceniti kot namero sodnikov, da sporno zadevo cimprej razrešijo.

Včerajšnja odločitev spodbuja vsekakor vrsto vprašanj in ugibanj. Prvo se seveda nanaša na bodočnost združevanja obeh sol. Dezelno upravno sodišče ni izdalo odloka o suspenziji, zato bo lahko tržski solski skrbnik nadaljeval po poti »racionalizacije solske mreže«, ki je privedla do združevanja. Ob tem pa se zastavlja vprašanje, kaj bi se lahko zgodilo, ko bi DUS januarja sprejelo priziv rojanskih in prosekkih staršev. Sredi solskega leta bi bil tržski solski skrbnik prisiljen nanovo vzpostaviti avtonomijo na obeh

solah, kar pomeni, da bi moral imenovati nova ravnatelja obeh sol, soli pa bi spet imeli vsaka svoje tajništvo. Taka možnost obstaja in je tudi zelo verjetna. Ko bi ne bilo tako, bi sodniki že včeraj zavrnili priziv.

Rojanskim in prosekim staršem sedaj ne preostaja drugega, kot da počakajo na dokončno odločitev dezelnih upravnih sodnikov. Sodišče je včeraj ravnalo drugače kot pred petimi leti, ko so se nanj pritožili stari rojanskih nižješolcev, da bi preprečili združitev sole F. Erjavca s solo F. Levstika. Takrat se je DUS odločilo za takojšnjo suspenzijo odloka o združitvi. Sol zato niso združili, po petih letih pa se sodišče o tisti zadevi se ni dokončno izreklo. Januarja bomo videli, ali je bila letosnja varianta primernejša za bodočnost obeh prizadetih nižjih srednjih sol.

Jana odlično zaključila 5-letni študij

Verjetno se bo zaposlila

Jana Kosmač je nasmehljivo deklica iz Zatreza, aktivna tržska skavtinja, ki se je pravkar otrešla visješolskih obveznosti. Potem ko je pet let obiskovala Trgovski tehnični zavod Zige Zoisa, je v prejšnjih dneh odlično zaključila svoj študij s šestdesetico, ki je nedvomno poplačala ves njen trud.

Jana mi je povedala, da se ji je zdela matura dokaj zahtevna. »Tisti, ki pravijo, da ni nič posebnega, se motijo. Bitvenega pomena je priprava, pomembno vlogo pa igra tudi sreča,« je pripomnila. »Naloga iz knjigovodstva je bila zapletena, prav zato pa ti je dala možnost, da dokazes, če si snov res razumel.« Kaj pa slovenska naloga? »Izbrala sem naslov o drugi svetovni vojni, ki so ga verjetno vsi pričakovali razen mene!« Šestdesetice Jana morda ni pričakovala, ali vsaj ni razmišljala o tem, kakšna bo njena končna ocena.

»Moja glavna misel je bil študij, glavni cilj pa, da ga zaključim.« Tako je sedaj za Jano visja sola le prijeten spomin. »Trgovski tehnični zavod je nedvomno sola, ki ti da dobro osnovo za nadaljni študij ali delo,« je pripomnila. Na vprašanje, če bi drugim svetovla vpis na to solo, je brez vsakršnega pomisleka odgovorila pritrdilno.

Jana ima za sabo poleg uspešnih solskih izkušenj tudi delavske

izkušnje. »Dvakrat sem bila na poletni praksi. Delala sem v banki in potem tudi v uradu nekega komercialista. Bilo je zanimivo, saj mi je poletna praksa dala možnost, da sem se поблиže seznanila z delavskim okoljem.«

Kam pa naprej? Jana je se neodločena. »Zanimajo me veliko stvari, zato je izbira se težja.« Zanimajo jo jeziki, tehnični in ekonomski predmeti. Najverjetneje pa se bo odločila za zaposlitev.

Sedaj jo najprej čakajo zaslužene počitnice. V ponedeljek bo z drugimi maturanti odpotovala na maturantski izlet, potem bo s skavti in skavtinjami odšla na taborenje. Tako bo odločitev o svoji bodočnosti Jana za nekaj časa odložila. Poletje je namreč čas zabave in sprostitve, posebno za tiste, ki so se čez leto pridno učili. Potem pa jo čaka nova pot, za katero ji želimo veliko uspeha.

Asja Jurkic

NOVICE

Srečanja z avtorji na Kontovelu

Danes ob 19. uri bo Studijski in raziskovalni center Nicolò Tommaseo predstavil v društveni gostilni na Kontovelu poezijo očeta Davida Marie Turola. O Turolovi poeziji bosta spregovorila pesnik in literarni kritik Amedeo Giacomoni in Niccolino Borgo, predsednik videmskega združenja, poimenovanega po očetu Turolu. Igralka Liliana Saetti bo podala nekaj tekstov iz antologije O sensi miei. Udeleženci večera si bodo lahko ogledali dokumentarec o pesniku in film Gli ultimi iz leta 1962, katerega scenarij je Turolovo delo. Vstop je prost.

Nadaljuje se praznik komunističnega tiska

Danes ob 20. uri bo v Miljah, v prostorih nekdanje ladjedelnice Alto Adriatico, razprava o antiproibicionizmu in novih zakonskih osnutkih glede mamil. Sledil bo koncert glasbe ska-reggae-punk, ki jo bo izvajala skupina »I Fratelli di Soledad« iz Torina. Srečanje prireja SKP.

Sissi na odru in ekranu

V ponedeljek 17. julija ob 18. uri bo v dvorani Tripovich srečanje z režiserjem operete »Sissi« Ginom Landijem. Landi bo predstavil gledališko skupino, ki bo v naslednjih dneh nastopila v opereti. Poleg tega bo cesarici Sissi posvečen cikel filmov, ki jih bodo predvajali v dvorani Saturnia tržaske pomorske postaje. Danes ob 17. uri bodo predvajali francoski film »Mayerling«, v soboto pa ob isti uri trilogijo filmov z Romy Schneider »Sissi, usoda cesarice«. V nedeljo ob 11. uri pa bo na vrsti »Prinzessin Wildfang«. Srečanja prireja združenje za mednarodni festival operete.

Poletje skupaj... na trgu

V sklopu prireditve Poletje skupaj... na trgu, katere pobudnik je združenje Confesercenti, bo danes ob 11. uri otvoritev razstave fotografije Laure Battich Isoni. Skupni naslov razstavljenih fotografij je Barva vode. V popoldanskih urah bo najprej animacija na ekološko temo, ki jo prireja združenje Arciragazzi, ob 18. uri pa bo na sporedu koncert brazilske glasbe. Sobotno jutro bo prav tako namenjeno ekološkemu vprašanju, ob 18. pa bo spet na sporedu glasba, ki jo bosta tokrat izvajala Alessandro Capuzzo in Claudio Raini.

Botanični vrt Carsiana vabi ljubitelje cvetja

Botanični vrt Carsiana vabi ljubitelje cvetic na ogled raznih posebnih vrst cvetja, ki cvetijo ta teden. Vrt, ki leži na levi strani ceste iz Gabrova v Zgonik, si je možno ogledati od torka do petka od 10. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 13. in od 15. do 19. ure.

PROTESTI / ZJUTRAJ SKP, POPOLDNE ZELENi

Na trgu protijedrski protest

Zeleni tudi proti nuklearni Krško in genocidu v Bosni

Danes bo v Trstu živahno, vsaj po napovedih organizatorjev protestov proti najavljenim francoskim jedrskim poskusom, in to na dan, ko Francozi praznujejo svoj državni praznik v spomin na dan, ko so 1789 na začetku francoske revolucije uporniki zavzeli Bastiljo.

Ze jutraj ob 11.20 se bodo na Borznem Trgu zbrali na manifestaciji, ki jo organizira Stranka komunistične prenov. Le nekaj korakov daleč je francoski konzulat in manifestanti, ki bodo nosili protiplinske maske, bodo skušali izročiti konzulici zaboj sumpinjov: »To so edine gobe, ki smo jih pripravljali sprejeti od Francije,« pišejo v komunikeyu Skp. Zbirali bodo tudi podpise pod petico in obrazložili razloge za bojkot francoskih proizvodov. Zatem bodo s pomola Audace krenili s

colni in se s protestnimi transparenti skušali približati francoski letalonosilki, ki je prav te dni privezana ob 7. pomolu v novem pristanišču.

Tudi v popoldanskih urah bo na Borznem trgu protijedrski manifestacija, in sicer na pobudo Zelenih, ki se bodo zbrali ob 17. uri. Ob tej priložnosti so Zeleni spet odprli vprašanje jedrske elektrarne pri Krškem, obenem pa pozivajo javnost, naj ne pozabi, da se v teh dneh v Bosni odvija nov etnični genocid srbskih vojaških enot nad bosanskim prebivalstvom.

Medtem je deželni svetovalec Zelenih Paolo Ghersina najavil, da se iz protesta ne bo udeležil drevisnjega sprejema na francoskem konzulatu.

Proti napovedanim jedrskim poskusom so včeraj protestirali tudi pripadniki Clovekoljubnega gibanja.

DOBER SPOMIN POLICAJEV JE BIL NASILNEŽU USODEN

Aretirali okrutnega morilca dveh žensk

Pravijo, da je glava brez spomina kot trdnjava brez vojakov. Agentom tržaske kvesture pa spomina očitno ne manjka. Poteze moškega, ki so ga imeli pred sabo, so spominjale na osebo, ki so jo zaradi kraje aretirali pred petnajstimi leti. Zacelo se je iskanje po arhivih, nasli so prstne odtise, jih primerja-

li in na dan je prišlo, da imajo v rokah ne samo spretnega tatu, temveč nevarnega morilca, ki je neko

žensko zverinsko zabodel, drugo pa zadavil. Moske mu je ime Muamar Gurdijeljac in je rojen leta 1953 v Novem Pazarju, išče pa ga nemška in švicarska policija. Po prvem umoru so ga namreč zaprli v Nemčiji, vendar je zbežal v Svico, kjer je zakrivil drugi zločin, oba iz ljubosunja.

Gurdijanci so prisli na sled agenti letcega odredka, ki skupaj z uradom za tuje posvečajo posebno pozornost skupinam ljudi iz bivše Jugoslavije, ki se »ukvarjajo« s kraji in ropi. Njihovo pozornost je pred dnevi pritegnil moski, ki je vstopal v razne trgovine, od Trga Garibaldi do Korza Italija, nikjer pa ni nič kupil. Njegov obraz ni bil neznan, videli so ga že pred časom. Ustavili so ga, pri sebi je imel zlozljiv nož. Pokazal jim je potni list, na katerem je pisalo, da se imenuje Meho Neletić in je doma iz Sarajeva. Spretnemu očesu policajev

pa ni uslo, da je potni list ponarejen, ceprav je ponarejevalec zelo dobro opravil svoj posel, saj so bile razlike z originalom komaj opazne (bodisi pri tisku kot impaginaciji in uporabljenem papirju). Agenti so se nemudoma odpravili v neko stanovanje v Ul. Gambini, ki so ga imeli že dalj časa pod kontrolo in kjer jih je čakalo prvo odkritje: sumili so, da stanovanje služi za logistično bazo državljanom iz bivše

Jugoslavije, ki so kradli po tržski pokrajini in ki ga je zanesljivo obiskoval tudi ustavljeni Neletić. Niso se motili, odkrili so več kot 1500 dragih naočnikov (Valentino, Yves Saint Laurent, Armani, Nina Ricci, Missoni, Gucci, Pierre Cardin, Christian Dior, Dunhill, Trussardi itd.), katerih vrednost na tržnici presega 300 milijonov lir.

Kot smo dejali, se ni ustavilo pri tem. Kaj kmalu je prišlo na dan, da se areti-

rani moski ne ukvarja samo s prekupevanjem z ukradenimi predmeti, temveč ima na vesti dva umora. Iz ljubosunja je namreč z nožem kar 46-krat zabodel neko žensko, s katero je zivel v Nemčiji. Prijeli so ga in zaprli, vendar je zbežal in se zatekel v Svico. Svoje divje narave očitno ni mogel premagati, saj je iz istih nagibov nedavno v Zuerichu zadavil neko drugo svojo družico. Čeprav so za njim izdali mednarodni zaporni nalog, se je izognil vsem kontrolam in se zatekel v Italijo. Sedaj v Trstu čakajo, da švicarske sodne oblasti posredujejo italijanskemu sodstvu potrebno dokumentacijo za ekstradicijo.

Na zatožni klopi zaradi omenjenih ocal se bo zaslala tudi Ljubica Nikolić, s katero je Gurdijeljac zivel in ki je prebivala v Ul. Gambini. Navsezadnje ima ženska morda se srečo, saj verjetno ni vedela, s kakšnim nasilnežem se druzi.

ŠKEDENJSKA ŽELEZARNA / VČERAJ SREČANJE NA DEŽELI

Vprašanje odpravnin še pogojuje prodajo

Poudarjena važnost sestanka z ministrom za delo

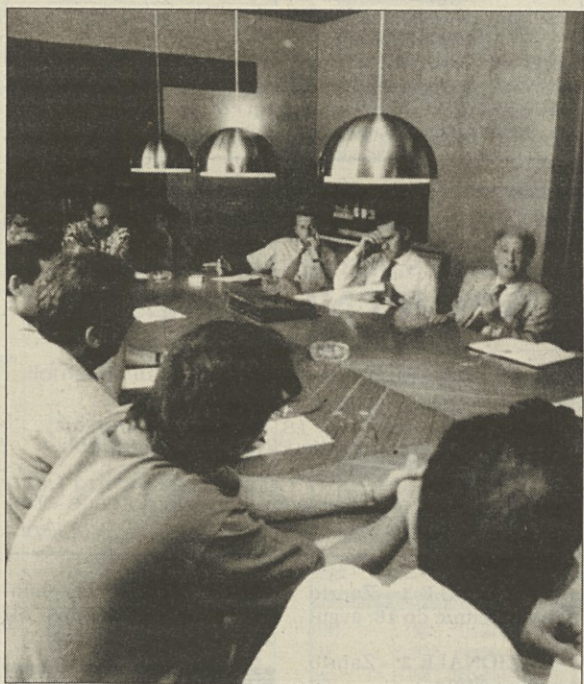
Glavna točka za dosego pozitivne rešitve glede prodaje skedenjske železarne zadeva vprašanje izplačila odpravnin uslužbenecem. Tako je bilo ugotovljeno tudi na včerajšnjem sestanku, katerega so se na deželni odbor odbornistvu za industrijo udeležili deželni odbornik za industrijo Gianfranco Moretton, komisarja Gianpaolo De Ferra in Franco Asquini, občinski odbornik Eugenio Del Piero in sindikalna delegacija delavcev.

Zaradi tega razloga je bila ponovno poudarjena važnost zahtevanega srečanja o tem vprašanju na ministrstvu za delo; na tem srečanju, so poudarili na včerajšnjem sestanku, je bistvenega pomena tudi prisotnost predstavnikov skrbstvenega zavoda INPS. Dokončna rešitev celotnega vprašanja namreč vpliva tako na prodajo podjetja (bodoci lastniki, ki s komisariji pripravljajo kupno pogodbo, si namreč ne nameravajo naložiti tega finančnega bremena), kot na bodoči sindikalni sporazum glede razvoja skedenjskega obrata.

Odbornik Moretton je na včerajšnjem srečanju tudi obnovil in podčrtal pobudo deželne uprave, da bi omogočila prodajo in dala novega zagona delovanju železarne. Deželni svet je namreč odobril zakonski osnutek (z nakazilom 4,5 milijarde lir) za nakazilno resnicio območja, na katerem se razteza železarna pod Skednjem z operativno obalo in železniško progo vred. Medtem pa

ze pripravlja drugi ukrep, na osnovi katerega bo nakazal dve milijardi lir za asfaltiranje cest. V kratkem bo začela delovati tudi konferenca za storitve, v okviru katere bodo dokončno določili postopke za razne posege, ki so potrebni za ambientalno resnacio skedenjske železarne.

Dodati je sicer treba, da je minister za industrijo Alberto Clò med nedavnim obiskom v Trstu že napovedal sklicanje sestanka za ureditev odprtega vprašanja odpravnin. Ko bo tudi to urejeno, bo železarna delovala v okviru finančno in materialno močne grupe, ki se uspešno deluje v okviru italijanske in evropske reorganizacije siderurgije.

Z včerajšnjega srečanja o železarni (F. CROMA)

OBVESTILO SDGZ

Poostren nadzor nad zaposlenim osebjem

Vsi javni obrati morajo poslovati s celo vrsto dovoljenj, ki jih izdajajo pristojni uradi, od občinske licence do potrdil KZE glede higijene in varnosti naprav, od davčnih pobotnic do registrov za rabljeno olje. Posebno pozornost zaslužijo zdravniška spričevala vseh zaposlenih sodelavcev (kuharjev, natakarjev, idr.) in sploh vsa dokumentacija, ki je potrebna za osebje, ki mora biti regularno vpisano. Vse te listine občasno zapadejo, zato jih je treba pravočasno obnoviti.

Gostinska sekcija pri SDGZ v Trstu obvešča vse člane, da so pristojni nadzorni organi v zadnjem času poostri pregledi in da v vsej tržaski pokrajini podrobno pregledujejo potrebne listine, da bi preprečili npr. pojave črnege dela in razne druge nepravilnosti. Včlanjene gostince vabimo, da se za podrobnejše informacije obrnejo na urad za plače Združenja v Trstu, Ul. Cicerone 8 (tel. 362949).

STEČAJ GRUPE TRIPCOVICH

Preiskava prinaša na dan nova imena in že pet let stare zgodbe

Namestnik državnega pravdnika Antonio De Nicolo je bil včeraj ves dan zaposlen in je izustil le dve besedi: »Nic novega«, kar naj bi pomenilo, da niso se prišli osebje, ki naj bi jo v okviru preiskave o stečaju grupe Tripovich iskali v Neaplju. Slo naj bi za nekega bivšega agenta grupe v tem mestu. V Neaplju pa so aretirali 39-letnega policijskega načelnika Antonia Mangiacaprio, ki je sedaj zaprt v Poggiorealeju. Aretacija naj bi se nanašala na ponarejene menice, ki sta jih izdali finančni družbi grupe Tripovich, Finarma in Interscambi. Zadeva je stara že pet let, De Nicolo pa naj

bi sedaj zahteval, da preiskavo znova odprejo. Mangiacaprio naj bi bil osumljen, da je za svoj molk terjal od obeh finančnih družb 50 milijonov lir. De Nicolo je tudi zahteval varnostni pripor za 50-letnega Antonia Sticottija, ki je bil skupaj z grofom Agostinom Della Zonco poverjeni upravitelj finančnih družb grupe in je bil zadnje dni v hišnem priporu. Sticottijev odvetnik je že napovedal, da bo zahteval, naj njegovega varovanca izpustijo domov, čes da so obtožbe povsem neosnovane.

REPENTABOR

Domača bela vina in teran na 33. razstavi vin

Jutri uradna otvoritev

V Repnu bo jutri in v nedeljo tradicionalna razstava domačih belih vin in terana. Razstavo prireja repentabrska občinska uprava v sodelovanju s krajevnim društvom Kraski dom in nogometnim društvom Kras. Letos bo pobuda doživela že triinšdeseto ponovitev, kar prica o uspehu, ki ga je bila deležna v prejšnjih sezonah med vinogradniki in obiskovalci.

Preseleksijska komisija, ki se je sestala 23. junija, je za razstavo izbrala sedem belih vin in sedem proizvajalcev terana. Svoja vina bodo predstavili domaćini Alojz Milič, Irma Skabar, Milena Krt, Alfonso Gustin, Dušan Gustin, Carlo Milič, Emilio Puric, Giovanna Skabar in Mirko Gustin. Danes bo kakovost vin preverila ocenjevalna komisija, ki bo sestavila lestvico najzlahtnejših proizvodov.

Uradna otvoritev repenske razstave vin bo jutri ob 18.30. V večernih urah bo na vrsti ples. Program nedeljskega dne predvideva najprej mednarodni balinarski turnir, ki ga prireja balinarska sekcija društva Kraski dom. Turnir se bo pričel ob 8. uri, uro pozneje pa se bodo lahko otroci, ki obiskujejo vtrec, osnovno ali nižjo srednjo solo, udeležili tekmovanja ex - tempore. Kioski bodo začeli delovati ob 17. uri. Uradno nagajevanje najboljših belih vin in terana bo ob 19. uri. Zvečer se bodo obiskovalci lahko spet zavrteli na plesišču, ob 21. uri pa bodo nastopile ritmičarke SZ Bor.

V RIMU

Umril je novinar Fabio Inwinkl

Prejšnjo noč je v Rimu nepričakovano umrl Fabio Inwinkl. Rodil se je 1939. leta v Ravenni, mladost pa je preživel v Trstu, kjer se je vključil v napredno gibanje. V okviru takratne KPI je bil osebnaj tajnik slovenskega poslanca Albina Skerka. Ukvarjal se je s tiskom in pričel pisati za dnevnik Unità. V 70-ih letih se je obcasno sodelovanje sprevrglo v profesionalni odnos in 1975 je Inwinkl postal stalni dopisnik iz Furlanije - Julijske krajine. Kot tak je dobro poznal tudi manjšinsko stvarnost in bil do Slovencev odprt in naklonjen.

Leta 1985 se je preselil v Rim, kjer je v redakciji Unità najprej sledil dogajanju na ustavnem sodišču in v isem sodnem svetu, zadnja leta pa je bil cenjen komentator italijanskega političnega dogajanja.

PRISTANIŠČE

Namesto tovara sladoleda večja količina rib in mesa

V kontejnerju je bil prijavljen tovar sladolede, kar v tem letnem času res ne bi smelo zbujati nobenega suma. Agenti 4. stotnije tržasko finančne straže pa se niso pustili prelistati. Če dalj časa se namreč posvečajo zatiranju tihotapstva po morju in so v tem okviru zbrali potrebne podatke, ki so jim omogočili, da so namesto sladoleda odkrili večjo količino mesa in rib. Treba namreč upoštevati, da v pristanišče prihaja na tisoče kontejnerjev in razumljivo ne morejo vsakega pregledati, sicer bi sploh zavrla vsakršno dejavnost. Zato vseskozi zbirajo potrebne natančne informacije, ki jim omogočajo, da se izognejo nepotrebnemu tratenju časa.

Zadnje uspešno akcijo so agenti izvedli v sodelovanju s carinsko sekcijo tržasko nove brezcarinske cone, zaplenili pa so skoraj 7 tisoč kilogramov zamrznjenega mesa in rib. Tovor je prihajal iz Izraela in je bil namenjen v Avstrijo, torej v eno od držav Evropske unije.

GLEDALIŠČE

Pomembno priznanje mladi zamejski igralki

Včeraj je v dolinski občinski hiši Maša Pregarc prejela iz rok predstavnika Zveze slovenskih kulturnih organizacij Slovenije prestižni Linhartov zlati znak. Visoko priznanje ji je bilo podeljeno zaradi uspešnega dvoletnega sodelovanja v gledališki skupini Beseda.

Krajsko svečanost je uvedel zupan Boris Pangerc, nato je predstavnik ZKOS Ravnikar prebral utemeljitev nagrade, podzupan in odbornik za kulturo Stefancić pa je orisal pomen odličja za mlado igralko in celotno zamejsko gledališko stvarnost. Maša se je zahvalila vsem prisotnim, posebno se svojim staršem, nakar je besedo prevzel nagrajenkin oče in vodja skupine Beseda Aleksij Pregarc. Za glasbeno kuliso svečanosti je poskrbel Corrado Rojac.

TZ: seminar o vse hitrejši železniški mreži v srednji Evropi

V veliki dvorani Trgovinske zbornice se bo danes ob 10. uri začel seminar o vprašanju velike aktualnosti, to je o vprašanju visoke hitrosti in njene važnosti za Trst; uvodno poročilo seminarja s podnaslovom: "Začetek za integracijo vzhodne Evrope" bo podal zbornični predsednik Adalberto Donaggio.

Svojo prisotnost so na njem zagotovili poverjeni upravitelj državnih železnic Lorenzo Necci, evropski poslanec Calligaris, Danesin, Parigi in Santin, deželno upravo pa bosta zastopala odbornika Antonione in Degano; prisotni pa bodo tudi tuji strokovnjaki in univerzitetni profesorji. Cilj seminarja je začetek soocanja med neposredno prizadetimi subjekti o tehničnih možnostih glede vse hitrejša železniške mreže na zainteresiranem območju.

POVRATEK MILKE KJUDER V ROJSTNI KRAJ

Razpeta med Kanado in Lonjerjem

Ni ravno navada, da bi vsa vas sprejela rojaka, ki se po tolikih letih vrača v svoj rojstni kraj, s pravo vasko prireditvijo. Pa se je zgodilo v Lonjerju, kamor je 28. junija prišla na obisk k svojem Emiliji (po domače Milka) Kjuder s hčerko Vando. Prišla je iz Harrowa v Kanadi, kjer živi že celih 44 let.

Ob prihodu so jo v Lonjerju pričakali sestra Marija, brat Miro in številni nečaki ter drugi sorodniki, s harmoniko pa Oskar Kjuder. V farovžu cerkve na Katinari so ji pripravili po masi lep sprejem in pogostitev, potem pa jo je želela vsa vas počastiti z veselico na dvorišču pri Zupanovih, kjer so zaigrali Neva, Paolo in Cesare, mala Julija je recitirala nekaj pesmi, Jagoda in Vesna pa sta se predstavili z venckom slovenskih pesmi.

Milko so peljali tudi v Potojsko jamo, v Portorož in se v druge kraje, vsak večer je bila kam povabljen na večerjo ali na srečanje, vsi so ji želeli izkazati veselje nad snidenjem po tolikih letih in dobrodružico.

»Izhajam iz revne Kjudrove družine v Lonjerju, kjer sem morala pomagati materi, tako kot so to delale tudi druge vaščanke, kot perica, nato pa kot gospodinjska pomočnica pri tržaskih družinah.

Ko sem se odločila za pot v Kanado, je bila moja največja želja, da bi nasla lažje pogoje za življenje. Omožila sem se z Mikom Pappom, ki je bil slovaskega po-

rekl. Imel je tri otroke iz prvega zakona, potem sva imela še hčerko Vando. Uredila sva si farmo, na kateri je bilo dela od zgodnjih jutranjih ur do poznega večera. Ni bilo časa za počitek. Ko je pred deseti leti zbolel, sem morala oddati farmo, da sem plačala stroške za bolnišnico.

Kljub delu in skrbem, pa je bila Milka vedno z mislimi v svojem rojstnem kraju. Necakinja Neva, Vera in Majda, ki so jo lani obiskale, vedo povedati, da krasijo njeno stanovanje fotografije lonjerskih sorodnikov. »V tem času sem izgubila starše, brata Milota in prav pred kratkim se sestro Pierino.

»Lonjer je tako spremenjen, da ga skoraj ne bi poznala. V kakšni revščini smo živeli takrat in kako je vendar sedaj boljše življenje! Nasa hiša je podrt, na njej stoji nova in moja vas je ostala slovenska. To me zelo veseli.«

Sedaj se vrača v Kanado. 81 let ji je. Prvic je prišla v domovino, prvič se je peljala z letalom. »Bogve, če bom se enkrat videla svoj rojstni kraj. Ko sem tu, sanjam o Kanadi, ko sem tam, sanjam o svojem rojstnem kraju«, nam je dejala in se toplo zahvaljevala vsem, ki so jo tako lepo sprejeli.

Neva Lukes

SV. JUST / DOOLIN

Mlačen sprejem, navdušeno slovo

Irska glasba daleč od znanih klišejev

Srednjeveske stene Gradu sv. Justa so spet zadonele v odmevu etnicne glasbe. Tokrat je na poletnem odru nastopila irska skupina Doolin. Parter je bil polno zaseden, ceprav ni bilo zabeležiti nava- la, ki sta ga doživeli skupini Pooh in Mo- mix. Tudi ozračje je bi- lo, vsaj v začetku, bolj mlačno. Irski glasbe- niki so očitno placali

davek za svojo manjšo slavo.

Ritmi, ki se zdijo ne- navajenemu usesu eno- licni in razvleceni, mor- da celo dolgocasn, niso vzbudili takojšnjega za- nimanja publike. Tudi prigrvarjanja leaderja skupine, naj občinstvo spremlja njihovo iz- vajanje s ploskanjem in plesom, niso zalegla. Se- le potem, ko je bilo ze nekaj pesmi mimo, so se

Tržacani sprostiti in se vziveli v irsko glasbeno tradicijo, ki jo je skupina Doolin nekoliko predela- la in ponudila v dostopni, ceprav ne izrazito komercialni obliki. Ve- liko so k tesnejšemu od- nosu med občinstvom in izvajalci prispevale vokalno - instrumental- ne skladbe in popularne balade. Zivahne ljudske skladbe, ki vabijo k hi- tremu plesu, so prisle do izraza šele v drugem de- lu programa, ko so neka- teri pogumni gledalci res vstali in začeli plesati.

Umirjeni, od daleč bi se reklo celo samozave- stni glasbeniki, so svoj program izvedli zelo sproščeno, občinstvu so želeli posredovati nekaj svoje domačnosti. Zdelo se je, da nastopanje od njih ne zahteva nobene- ga truda, da jim je ravno nasprotno v zabavo in razvedrilo. Med eno sk- ladbo in drugo so si vzeli čas za kratek kle- pet z občinstvom, za predstavitev posamez- nih pesmi, cigareto in požirek piva. Ta za naše razmere neobičajen način nastopanja je na- zadnje nalezl tudi lju- di, ki so se otrsli svoje togosti in se prepustili irskim melodijam.

Tržaški večeri v srednjeveški preobleki

Med tiskovno kon- ferenco na sedežu Tržaskega turističnega podjetja je bil včeraj predstavljen ciklus predstav La sera del di di festa, ki ga bodo le- tos poleti v Trstu iz- vajali ze sedmic. Pok- rovitelj pobude je ze drugo leto zapored tržaska občina.

Ciklus je v celoti posvečen srednjeveš- kemu pouličnemu gle- dalšču, ki združuje glasbo, dramske prizor- e, petje in vragolije legendarnih norčkov. Predstave se bodo le- tos odvijale vedno na

trgu pred katedralo sv. Justa s pricetkom ob 21. uri. Prvi nastop bo na sporedu ze v ne- deljo, 23. t.m., ko se bo občinstvu predsta- vila tržaska skupina Ensemble vocal poli- vox z znano srednje- vesko moraliteto Sle- hernik. Do 13. avgusta se bodo nato zvrstile se tri priznane skupi- ne: Luoghi d' arte, Ac- cademia Jaufré Rudel e Insieme Dramsam in Convito musicale. Vsi nastopi - tako so zago- tovali organizatorji - bodo na visoki umet- niški ravni.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 14. julija
KAMIL

Sonce vzide ob 5.29 in zatone ob 20.52 - Dolžina dneva 15.23 - Luna vzide ob 21.19 in zatone ob 8.00.

Jutri, SOBOTA, 15. julija
VLADIMIR

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 26,9 stopinje, zračni tlak 1014,9 mb narašča, veter se- verozhodnik 5 km na uro, vlaga 71-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Sara Lei- belt, Emiliano Buzzi, Danie- la Riccio, Anna Aliotta, An- drea Micheli.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

UMRLI SO: 51-letni Bo- ris Urbancic, 83-letna Nada Bandelli, 57-letni Onorato Russo, 74-letna Bruna Se- pin, 63-letna Franca Perotta.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 10. , do NEDELJE, 16. julija 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po te- lefonu za najnujnejše pri- mere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Ma- scagni 2, Trg Unità d'Italia 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po te- lefonu za najnujnejše pri- mere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità d'Italia 4 (tel.

365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraz- nična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Il ba- cio della morte«, r. Barbet Schroeder, i. David Caruso, Nicolas Cage, Samuel L. Jackson.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Il delta di Ve- nere«, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA- 17.30, 19.00, 20.30, 22.00 »Go fish«, r. R. Troche.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Speed«, i. Keanu Reeves, Dennis Hopper.

OBCINA REPENTABOR

15. in 16. julija 1995 v Repnu

33. RAZSTAVA TERANA IN DOMAČIH BELIH VIN

Program:

sobota 15. julija

ob 18.30 - otvoritev vinske razsatave
- odprtje kioskov na mouzarju
- v galeriji Kraske hiše otvoritev razstave lesnih iz- delkov domačina Mirka Guština

od 21.00 do 1.00 - ples s ansambлом »Kraški kvintet«

nedelja 16. julija

ob 8. uri - mednarodni balnarski turnir v organizaciji balnarske sekcije Kraški dom in pod pokroviteljstvom občine

ob 9. uri - ex-tempore za otroke iz vrtca in za osnovno ter srednješolsko mladino

ob 17. uri - odprtje kioskov

ob 19. uri - nagajevanje najboljših razstavljenih vin

od 20.30 do 0.30 - ples s ansambлом »Zvezde«

ob 21.00 - nastop sekcije ritmične gimnastike Bor

FC PRIMORJE

priredi

Danes, jutri in 16., 17. julija ŠPORTNI PRAZNIK NA PROSEKU

Vsak večer ob 20.30 ples s sledečimi ansambli:

danes, s Status Symbol, jutri, s Sound,

v nedeljo, 16. t. m., ob 18. uri koncert Godbe iz Proseka in nato ples s Keydea ter v ponedeljek s Happy day.

Odprtje kioskov ob 17. uri

Specialitete na žaru in domače vino

Vabljeni!

NAZIONALE 1 - Zaprto zaradi pocičnic do 18. avgusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto zaradi pocičnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto zaradi pocičnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto zaradi pocičnic.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Bestialità di transessuali gay«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »D'amore e ombra«, i. Antonio Banderas.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Leon«, r. Luc Besson, i. Jean Reno, Gary Oldman, Natalie Portman, Danny Aiello.

LUMIERE - danes poci- tek, jutri 20.00, 22.15 »Blue sky«, r. Tony Richardson, i. Jessica Lange, Tommy Lee Jones.

PRIREDTVJE

ZUPNIJSKA SKUPNOST V DOLINI vabi na celo- večerni koncert Tržaskega okteta, ki bo nocoj, petek, 14. t.m., ob 20.30 v cerkvi sv. Martina. Izkupicek do- brodelnega koncerta bo v celoti namenjen poravnavi stroškov za popravila glav- ne vaše cerkve. Vabljeni.

SD PRIMOREC - Trebče prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni PRAZNIK SPOR- TA na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču. Odprtje dobro za- loženih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za glasbo bo poskr- bel ansambel Happy day. Ju- tri, 13. t.m., bo začel turnir v malem nogometu za 2. Tro- fejo Gostilne-pizzerie Veto.

SK DEVIN prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrežini SPORTNI PRAZNIK '95. V soboto, 15. t.m., bo ex-tem- pore, briscola in Godba na pihala iz Nabrežine. Ples s Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in tek v kross- u. Ples s Krti ter velika na- gradna tombola. V pone- deljek, 17. t.m., razne igre in ples s Status symbol. Vsak večer dobro založeni kioski in domaća kapljica.

KD KRASKI DOM orga- nizira v nedeljo, 16. t.m., SLIKARSKI EX TEMPORE za otroke, ki obiskujejo vr- tec, osnovno in srednjo so- lo. Dobimo se na Mauzarju ob 9. uri.

ZUPNIJSKA SKUPNOST v Dolini vabi danes, ob 20.30, na celovečerni kocert Tržaskega okteta, ki bo v cerkvi sv. Martina v Dolini. Prostovoljni prispevki bodo namenjeni kritju stroškov za popravilo cerkve sv. Urha.

IZLETI

SPDT prireja izlet 15. in 16. t.m. na Kriške pode z vzpomom na Skrlatico. Pre- voz z lastnimi sredstvi. Za

KRAJEVNA SKUPNOST DEVIN

priredi danes, 14. t. m., ob 21. uri na sedežu v Devinu

poletno družabno srečanje

Vabljeni!

sol, srednjih sol; do 10.8. rok za vložitev prošelj za zača- sne namestitve za učno osebje višjih sol; do 10.8. rok za vložitev prošelj za stalno učno osebje - D.O.A.R. za poučevanje v drugih pokraj- nah. Vse potrebne informa- cije nudi urad SSS ob urah poslovanja ob torkih in ce- trtkih od 9. do 10.30, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE

SOLE - tajništvo Trst, ob- vesca učno osebje nižjih in višjih sol, da bodo 17.7. raz- zobešene na oglasni deski Solskega skrbništva v Trstu, začasne pokrajinske lestvi- ce za opravljanje suplenc. Prosilci imajo pet dni casa za morebitni priziv.

OBVESTILA

TABORNIKI RMV ob- vesčamo da se bomo od- peljali na taborjenje v pone- deljek, 17. t.m., ob 8.15. Zbirališče ob 7.45 na zelez- niški postaji v Sezani.

KD SKALA iz Gropade organizira poldnevni tečaj od 8.00 do 13.00 učenja rit- ma skozi gibanje od 17. do 28. t.m. za osnovnosolske otroke. Za informacije te- lefonirajte na št. 226332 (od 18.00-19.30).

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk; julij - av- gust, ponedeljek - petek od 8. do 13. ure brez kosila. Vpisovanje in informacije med 13. in 15. uro v uradih na Narodni ul. 126.

MALI OGLASI

AUDI 80 2,3E, kataliza- tor, avant, letnik 93, sivo kovinske barve, pomica- streha, 70.000 km, perfek- ten, prodam. Tel. 040-220525 po 20. uri.

ISCÉM g. dr. Bruna Sfar- cicha. Kdorkoli ve, kje ga lahko dobim naj sporoči na tel. 040-636923 od 17.30 do 18. ali telefonski tajnici. Se zahvaljujem.

PRODAM 8 gledalskih zarometov po 25.000 lir vsak. Tel. 281330 ob večer- nih urah.

FORD TAUNUS 1600 GL, letnik 80, svetloplave barve, v dobrem stanju, per- fekten motor, 72.000 km, garaziran, prodam, cena po dogovoru. Tel. 228519.

PRODAM dve peci na drva z možnostjo prikljucka na centralno gretje. Telefon 228547.

KUPIM lesenega gugal- nega konjicka. Tel. (0481) 81314.

PRODAM aluminijasta vhodna vrata, mere 220 x 80, z dvojnima sipama. Te- lefon 226619.

MLADENIC, 18-letnik, poprimem za katerokoli de- lo. Telefon 44710.

KMECKI TURIZEM ima Skerlj, Tomaj 53. Operto ob petkih, sobotah, nedeljah. Za večje skupine rezervar- cija po tel. 00386-67-65271.

OSMICA je osprta se da-

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri- tičije) tel. 360072, s sledečim ur- nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

nes pri Magdi in Slavku Skerlj v Zgoniku 15/a.

OSMICO ima Josko

Colja, Samatorca 21.

OSMICO je odprl Igor

Milic v Zgoniku st. 4.

OSMICA je se odprta pri

Kvrčicevih na Opčinah, Na-

rodna ul. 92. Točijo belo in

cerno.

PRISPEVKI

V spomin na Egona Da- neu darujeta Eda in Raj- mund Praselj 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

V spomin na očeta Daria Minisiniinja daruje družina Minisini-Bratos 50.000 lir za SK Brdina.

V spomin na Milka Kriz- mancića darujeta Celestina in Rado 30.000 lir za KD Skala.

Susanna in Franko Kriz- mancić darujeta 400.000 lir za Stadion 1. maj.

Anica Stoka daruje 15.000 lir za Knjiznico P.Tomazić in tovariši.

V počastitev spomina strica Mirka Družina dar- rujejo Cvetka in Sergio Va- tovac z družino 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk ter Na- da, Roza in Sonja z družino

50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB Borst-Zabrezec in 50.000 lir za osnovno solo v Borstu.

Namesto cvetja na grob Andrejine Maver por. Percić darujejo uslužbenci SDGZ in Servis 205.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

Ob obisku pri Skupnosti družina Općine darujejo družina Cok 60.000 lir, družina Rupel 50.000 lir in družina Furlan 100.000 lir za Skupnost.

V spomin na Mirkota Družina daruje Bogdan Družina 30.000 lir za vz- drževanje spomenika pad- lim v NOB iz Borsta-Za- brezca.

Namesto cvetja na grob Bruna Kuka daruje Bogomi- la Doljak z družino 30.000 lir za sempoaljski cerkveni pevski zbor.

V spomin na Ano Kralj in Bruna Kuka daruje Dani- ca Skerk 50.000 lir za sem- polajski cerkveni pevski zbor.

Namesto cvetja na grob pok. Ljudmile Grgić por. Žagar daruje Pavel Kriz- mancić z družino 30.000 lir za KD Slovan.

V spomin na Ljudmilo Grgić por. Žagar daruje sestrin- ca Danica Žagar (Padrice) 15.000 lir za KD Slovan.

ZAHVALA

Ob izgubi drage

Ludmile Gregori vd. Žagar

se iskreno zahvaljujemo domačinom, znancem, g- župniku in vsem, ki so na kakršen koli način pripo- mogli in sočustvovali z nami ter jo pospremili na zadnji poti.

Svojci

Padrice, 14. 7. 1995

ZAHVALA

Ob smrti našega drage- ga

Mirka Družine

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami socu- stvovali. Posebna zahvala zboru upokojencev z Bre- ga, Danilu Zaharju za po- sloviline besede ob odpr- tem grobu in prijatelju Pierotu.

Svojci

NAROČNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

MENJALNIŠKI TEČAJI

13. julij 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,55	81,95	11,44	11,65	6,93	7,35
A banka Koper	81,45	82,00	11,40	11,65	6,91	7,35
A banka Nova Gorica	81,60	81,95	11,45	11,65	6,94	7,35
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,20	81,90	11,40	11,60	6,75	7,05
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,40	81,95	11,45	11,65	6,90	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,66	81,98	11,47	11,64	6,97	7,12
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,75	81,90	11,52	11,60	7,05	7,23
Creditanstalt d. d.	81,60	82,00	11,50	11,65	6,80	7,20
Ilirija Ljubljana, t: 12-51-095	81,82	81,85	11,57	11,59	7,09	7,12
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,60	81,90	11,48	11,57	6,95	7,10
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,55	81,85	11,48	11,57	7,00	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.	81,00	82,10	11,40	11,75	6,70	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,70	82,00	11,50	11,65	6,90	7,20
Poštna banka Slovenije	80,25	81,90	10,60	11,58	6,30	7,10
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,85	81,89	11,59	11,61	7,08	7,13
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,85	81,92	11,55	11,58	7,05	7,11
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,75	81,90	11,53	11,63	7,00	7,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,75	81,95	11,58	11,60	6,95	7,15
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,95	81,70	11,61	11,73	6,70	7,15
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,70	81,84	11,53	11,58	7,01	7,07
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,60	81,90	11,50	11,58	6,95	7,19
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,75	81,95	11,50	11,65	7,00	7,19
Publikum Portorož, t: 066/	81,85	81,88	11,56	11,58	7,07	7,09
SKB d.d., ***	81,20	81,95	11,35	11,74	6,85	7,15
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,88	81,99	11,58	11,64	7,03	7,15
SZKB d.d. Ljubljana	81,65	81,95	11,49	11,65	6,90	7,25
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,40	82,00	11,48	11,65	6,90	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,87	81,89	11,58	11,59	7,11	7,13

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rožan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

13. JULIJ 1995		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1582,00	1647,00
nemška marka	1128,00	1174,00
francoski frank	325,00	338,00
holandski gulden	1007,00	1048,00
belgijski frank	54,90	57,10
funt sterling	2519,00	2622,00
irski sterling	2585,00	2690,00
danska krona	290,00	301,00
grška dramma	6,90	7,30
kanadski dolar	1166,00	1214,00
japonski jen	18,10	18,80
avstrijski šiling	1354,00	1409,00
norveška krona	160,30	168,80
švedska krona	254,00	264,00
portugalski escudo	220,00	229,00
španska pezeta	10,70	11,20
avstralski dolar	13,20	13,70
madžarski forint	1161,00	1209,00
slovenski tolar	11,00	14,00
hrvaška kuna	13,50	14,00
	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA

13. JULIJ 1995		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1590,00	1635,00
nemška marka	1138,00	1158,00
francoski frank	326,00	336,00
holandski gulden	1011,00	1034,00
belgijski frank	55,10	56,30
funt sterling	2530,00	2600,00
irski sterling	2595,00	2685,00
danska krona	291,00	299,00
grška dramma	7,00	7,60
kanadski dolar	1171,00	1206,00
avstrijski šiling	1367,00	1397,00
avstralski dolar	161,00	165,00
slovenski tolar	13,40	14,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. JULIJ 1995			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995			
v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	20.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 14. 7. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81,37	81,60
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 132 z dne 12. 7. 1995 - Tečaji veljajo od 13. 7. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	85,3365	85,5933	85,8501
Avstrija	040	šiling	100	1154,0519	1157,5245	1160,9971
Belgija	056	frank	100	394,8691	396,0573	397,2455
Kanada	124	dolar	1	84,4195	84,6735	84,9275
Danska	208	krona	100	2084,3541	2090,6260	2096,8979
Finska	246	marka	100	2652,2093	2660,1899	2668,1736
Francija	250	frank	100	2340,2735	2347,3154	2354,3573
Nemčija	280	marka	100	8115,6957	8140,160	8164,5363
Grčija	300	grd	100	—	50,2571	50,4079
Irski	372	funt	1	—	186,7750	187,3353
Italija	380	lira	100	7,0404	7,0616	7,0828
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2258,8903	—
Japonska	392	jen	100	130,2570	130,6489	131,0408
Nizozemska	528	gulden	100	7247,3974	7269,2050	7291,0126
Norveška	578	krona	100	1827,4112	1832,9099	1838,4086
Portugalska	620	escudo	100	77,1640	77,3962	77,6284
Švedska	752	krona	100	1578,6652	1583,4154	1588,1656
Švica	756	frank	100	9743,7042	9773,0233	9802,3424
Velika Britanija	826	funt sterling	1	181,6293	182,1758	182,7223
ZDA	840	dolar	1	114,0905	114,4338	114,7771
Evropska unija	955	ECU	1	150,5904	151,0435	151,4966
Španija	995	peseta	100	94,7102	94,9952	95,2802

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 14. 7. 1995

st. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1.700.000	848.014	805.920	1.653.934
83	99,7663%	94,8141%	97,2902%		170.000	84,801	80,592	165,393

Tečajnica borznega trga									
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice		št.: 130 Datum: 13. 7. 1995							
Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.
LEKC	800	(11.5.95)	11.200	59	13.7.	11.200	11.600	11.200	4511.
PRB	665	(13.6.95)	12.597	2,22	13.7.	12.900	13.060	13.000	11.360
SAL	1700	(7/9.5.95)	18.776	1,18	13.7.	19.000	19.250	19.100	18.700
SKBR	1000	(24.2.95)	26.103	2,99	13.7.	26.850	27.300	27.300	25.100
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice									
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,1	09	13.7.	100,0	100,5	100,2	99,9
RSO2	9,5	9(1.4.95)	104,3	16	13.7.	104,3	104,9	104,4	103,9
RSO8	5,0	4(31.5.95)	86,3	35	13.7.	85,1	88,0	86,3	86,3
RS11	7,0	4(15.1.95)	92,0	02	13.7.	92,0	100,0	92,1	92,0
RSL1D	8,0	5(30.6.95)	99,0	1,00	13.7.	99,0	99,9	99,0	99,0
RSL2D	9,5	9(1.4.95)	103,1	59	13.7.	103,1	103,3	103,1	103,1
SKB1	10,0	4(1.11.94)	97,6	39	13.7.	97,6	98,0	97,7	97,3
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice									
BTBR	300	7(20.4.95)	11.123	1,92	13.7.	10.980	11.240	11.590	11.990
DAD	10.000	(1.6.94)	68.180*	5,76	13.7.	71.400	72.000	74.850	65.150
FMD	1715	(24.5.95)	13.033		13.7.	13.100	13.570		13.000
CPCR	(10)		23.000		10,7.	20.700	23.300		
FIMER	(10)		16.765		6,7.	13.700	16.000		
MCZ	218	(30.3.93)	9.089	46	13.7.	9.000	9.160	9.130	9.050
NIXR	200	(10/26.6.95)	3.098**		10,7.	2.910	3.500		
TCR	(5)		718,0	96	13.7.	717,0	727,0	720,0	710,0
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice									
KBP1	2750	(22.6.95)	24.612	1,00	13.7.	24.500	25.700	25.000	22.600
PFNP	(10)		24.766*	3,09	13.7.	23.000	24.900	25.890	21.700
UBKP	720	(25.5.95)	8.500		6,7.	7.650	8.390		
VIP	(10)		41.500		3,7.	40.900	41.300		
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice									
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,0		15,6.		96,2		
OZG	11,0	4(1.1.95)	93,1		12,7.	93,1	94,5		
PCE	12,0	7(1.6.95)	99,8		6,7.	99,1			
PGO	10,0	2(1.6.95)	98,4A	36	13.7.	98,3	99,5	98,4	98,4
RZB1	10,0	1(15.3.95)				86,1			298

Tečajnica izvenborznega trga

ST. 130/95 - 13. 7. 1995

Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal(3)	enotni tečaj	% sprem
----------------	-------------	--------------------	--------------	---------

NOVICE

Drevi na gradu nastop dua Massimo Marin- Cristina Ariagno

Danes zvečer bo v grofovski dvorani na gradu glasbeni večer v okviru projekta "Gorizia armonica", ki ga prireja Odbornistvo za kulturo goriske občine. Ob 21.30 je na programu koncert za violino in klavir. Massimo Marin in Cristina Ariagno bosta predstavila zanimiv repertoar z Mozartovimi, Bachovimi, Debussyjevimi in Ravelovimi skladbami. Vstop samo z brezplačnimi vabili, ki si jih lahko priskrbimo v uradu za sport na goriski občini v jutranjih urah ali na sedežu Glasbene ustanove "Città di Gorizia".

Film v parku Arcobaleno

Skupnosti Arcobaleno vabi drevi na filmski večer v parku, v ulici sv. Mihaela 38. V okviru pobud "Poletje v parku", ki jih prireajo v sodelovanju z rajonskimi sveti, bodo namreč ob 21.30 predvajali film Un mondo perfetto, ki ga je režiral Clint Eastwood.

Bencinske bone prevzeti do sobote 22. julija

Trgovinska zbornica obvešča na skorajšnje zapadlost roka za prevzem bencinskih bonov. Rok, kakor smo že poročali, zapade 22. julija. Upravičenci, ki so predložili prošnje do 30. junija morajo prav tako poskrbeti za prevzem bonov do 22. julija. Prošnje z nepopolno dokumentacijo pa je treba urediti najkasneje do vključno 21. julija.

Obvestilo vinogradnikom

Opazovalnica za bolezni rastlin v sodelovanju s konzorcijema za zascito pososkih in kraskih vin priporoča vinogradnikom na kraskem območju in v ravninskem delu Goriske, da do jutri poskropijo nasade proti peronospori in oidiju ter botritisu. Proti peronospori priporočajo uporabo bakrenih preparatov (v največji koncentraciji navedeni na embalaži), proti oidiju pa v vodi topljivo zveplo (tudi v največji koncentraciji). Proti botritisu svetujejo uporabo naslednjih preparatov: Vinclozolin, Clozolate, Procimidione ali Iprodione.

Iščejo najboljšega ponudnika za popravilo ure na tržnici

Obcinska uprava namerava poskrbeti za popravilo ure na procelj tržnice. Predvideni strošek je bil opredeljen v znesku deset milijonov lir. Podjetja ki nameravajo poslati ponudbo, oziroma sodelovati pri licitaciji za oddajo del, naj do 29. t.m. posljejo pisno prošnjo.

Michele Luise predstavlja skupino UDC v Tržiču

Michele Luise, nekdanji pokrajinski tajnik Ljudske stranke in se prej Krščanske demokracije, v zadnjem času pa deželni koordinator Buttiglionijeve struje, se je tudi dokončno opredelil. Danes zvečer bo namreč v Tržiču uradno predstavil nastanek nove politične formacije UDC, kjer bo menda prevzel vodilno vlogo. Sedež bo, začasno, v prostorih dosedanjega sedeža Ljudske stranke, oziroma nekdanje Krščanske demokracije v ulici Salita Granatieri. Prostore si bo nova/stara formacija delila s krilom, ki ga v vsedravnem merilu vodi Bianco.

TURISTIČNA SEZONA

Tujci vedo za sindrom?

Po petih letih v Gorici goste še usmerjamo v Jugoslavijo

Lani, približno ob tem času, pred začetkom glavne turistične sezone, smo na naših straneh opozorili, da bi bilo pametno, ko bi na glavnih kriziščih v predmestju in samem središču zamenjali smerokaze. Ne toliko zaradi domaćinov, ki dobro vedo, kod in kam se peljejo v Slovenijo, ampak predvsem zaradi gostov iz tujine, ki specifičnih razmer na meji ne poznajo, ki pa so prav gotovo, vsaj približno seznanjeni, da je Jugoslavija samo se zgodovinski pojem. Zakaj bi goste usmerjali v Jugoslavijo, v državo, ki je ni več in po nepotrebnem povzročali zmedo in zaskrbljenost?

V letu dni se je res nekaj premaknilo. Na glavnih dostopih so zamenjali opozorilne table in smerokaze. Nekakšno rešitev za silo, ki je koristna predvsem tujim avtomobilistom, ki se pripeljejo do Gorice s trzasko, furlanske ali videmske smeri in ki takoj nadaljujejo pot v Slovenijo, v glavnem preko mednarodnega prehoda Standrež - Vrtojba.

Tisti, ki bi si radi pred tem ogledali se Gorico, se zaustavili po nakupih, se zapeljali na grad na ogled razstave ali muzeja, pa se kaj kmalu znajdejo v težavah. Posebej ko iščejo pravo smer iz mesta proti Sloveniji. Zadeva je, milo rečeno, hecna, saj ni povsem jasno, po smerokazih sodeč namreč, če sta na drugi strani meje dve različni državi, Slovenija in Jugoslavija. Po petih letih namreč odgovornim se ni uspelo zamenjati vseh smerokazov, oziroma

ma odstraniti starih smerokazov, ki sodijo predvsem v muzej, saj bodo čez deset, dvajset ali več let prav gotovo zanimiv eksponat.

Morda je le v nejasnosti glede pristojnosti različnih ustanov razlog, da sta taka napisa se zmeraj na glavnem krizišču pred sodiščem in na krizišču ulice Terza Armata in Vittorio Veneto.

Je vmes pozabljenost in brezbriznost in brezdušnost domače birokracije? Na vprašanje mi je delno odgovoril prijatelj. Zadevo bi se dalo pojasniti z "goriskim sindromom", pravi. Ena od značilnosti goriskega sindroma je uprtost v preteklost in težavno sprejemanje novega. In morda ima celo prav.

SKP: Krožek v Gorici ima redno izvoljenega tajnika

V nedeljo, 9. t.m., smo poročali o sporu, ki je nastal v vrstah SKP v Gorici ter članek naslovili, morda res nekoliko polemično "Mestni krožek SKP v Gorici ima dva tajnika".

Včeraj nam je novi tajnik Goriskega krožka SKP Ottavio Romano osebno izročil pismo z dodatnim pojasnilom in prošnjo za objavo sporočila glede treh vprašanj:

1) Goriski krožek SKP nima dveh tajnikov, ampak samo enega tajnika, ki ga je imenovalo vodstvo, izvoljeno na kongresu 1. julija letos;

2) Kongres Goriskega krožka, ki se je odvijal v soboto 1. julija, v okviru dejavnosti, ki je zajela vse krožke na Goriskem, je potekal povsem v skladu s pravili in v prisotno-

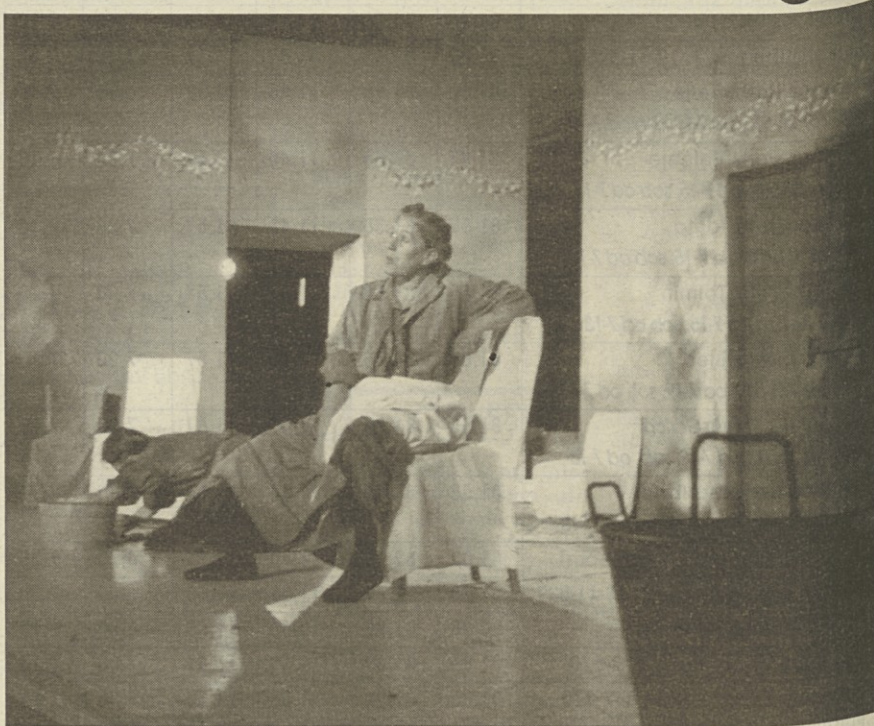
sti tajnika federacije in deželnega tajnika;

3) Najbrž gre za materialno napako v članku, ki navaja, da se vodstvo krožka sestaja ob sredah. Dejansko so seje ob torkih ob 20.30 in so odprte vsem članom in somisljenikom.

V našem članku v nedeljski številki Primorskega dnevnika smo te stvari (pod točko št. 3 gre očitno za materialno napako) navedli. Najbrž so predstavniki SKP vsebino članka ocenili samo po naslovu. Da obstajajo različna gledanja in spori znotraj stranke pa je splošno znano. Dolžnost novinarja je, da zabeleži dogajanje in različna stališča, kar smo tudi naredili, prepričani da tudi korektno.

SKUPINA "LA FORMICA" Z DELOM F.G. LORCE

Moški v glavni ženski vlogi Bernarde Alba Jutri A. Strindberg

Peti festival amaterskih gledališč na gradu se blizu koncu. Do 22. julija se bodo zvrstile še tri predstave. V sredo 12.t.m. so ljubitelji gledališke umetnosti lahko prisostvovali predstavi F. Garcie Lorca, Hisa Bernarde Alba v izvedbi skupine La Formica iz Verone in v režiji Gherarda Coltrija. Zanimivost predstave je v dejstvu, da je igral glavno vlogo (vdo-ve Bernarde Alba) moški, oziroma režiser Coltri. Obcinstvo je ob koncu odhajalo z mesanimi občutki. Mnogi so bili nad igro navdušeni, se več pa je bilo takih, ki so od predstave pričakovali več. Jutri zvečer bo na gradu nastopila skupina Piccola ribalta iz Macerate z delom A. Strindberga Oce.

Na sliki - Foto Studio Reportage - prizor iz predstave Hisa Bernarde Alba.

GORICA / OBISK FOTOGRAFA V POLETNEM SREDIŠČU V DIJAŠKEM DOMU

Prijetne počitnice ob igri, delu in učenju ter navezovanju in utrjevanju prijateljstva

V ponedeljek zvečer so člani astronomskega krožka spoznavali in odkrivali zvezde - Poleg zabave in učenja tudi kopanje - Do konca poletnega središča še dva tedna

Slovensko poletno središče v Dijaskem domu se je že nagnilo v drugo polovico, živahen utrip več kakor petdesetih otrok pa, kakor pravijo vzgojitelji, se narasča. Zdaj ko je poletje na višku se vozijo na morje, eni v Sesljan, drugi v Gradež. Potem so tu delavnice, kjer se otroci prijetno zabavajo ob igri, delu in učenju in obenem sirijo poznanstvo in prijateljstvo. Tako je že prišlo do izmenjave in sodelovanja z občinsko ludoteko. Gostje poletnega središča so bili na obisku v centru v ulici Baiamonti, v Dijaskem domu pa so sprejeli skupino otrok, ki obiskujejo Ludoteko.

Da ne bo kdo mislil, da gre samo za igro in

zabavo, naj povemo, da so člani posameznih delavnic vzeli zadevo zelo resno. Tako so se mladi, ki se zbirajo v krogu delavnice za astronomijo, poleg teoretskega dela v ponedeljek pozno zvečer, pod vodstvom mentorja, učili razpoznavati zvezde.

Gostje poletnega središča so pretežno iz mesta, nekaj pa je tudi otrok iz okoljskih krajev. Odlično so se ujeli in se med sabo razumejo. Pred njimi sta se dva tedna aktivnih in prijetnih počitnic.

Na sliki - foto Studio Reportage - člani astronomskega krožka, kar se vidi po sončnih urah, skupaj z mentorji in ravnateljico Dijanskega doma.

OBVESTILA

TABORNIKI RMV odpotujejo na tabor v ponedeljek, 17. julija. Zbirališče za gorisko ceto je na železniški postaji v Novi Gorici ob 11. uri.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da je v teku vpisovanje v solsko leto 1995/96. Sprejemajo prijave za: klavir, harmoniko, violino, violoncelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, trobento, rog, pozavno, tolkala, solo-petje in predolsko glasbeno vzgojo.

IZLETI

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV IZ SOVODENJ priredi v nedeljo, izlet na Ojstrnik. Informacije pri Marinki (tel. 882043).

SPD GORICA priredi 16. t.m. izlet na Veliko Ponco. Vodi Miran Cotar (tel. 30995). Odhod ob 6. uri s Travnika. Izlet je primeren za bolj utrjene planince.

Martin Persolja je dobil

bratca

Ob veselem dogodku čestita Ireni in mladi družini vošči vso srečo kolektiv Dijanskega doma

KINO

GORICA VITTORIA 20.00-22.00 »Scorpioni«. Osvčenje Dolby stereo.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Il delta di venere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MORANDINI, Rastel 65, tel. 533349.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.

POGREBI

Danes, ob 11. uri, Giovanni Simone por. Fierro, krsto pripeljejo iz Benetk, pokop bo na glavnem pokopališču.

THALER O ODNOSIH Z ITALIJO IN HRVAŠKO

»Boljši nespোরазum kot slab sporazum«

Pozdravili sklep italijanskega senata o
odobritvi denarja za slovensko manjšino

LJUBLJANA - Sodec po besedah zunanjega ministra Zorana Thalerja slovenska zunanja politika »teče«, glede spornih vprašanj ni nič dokončno sprejeto in nič zavrženo, o konkretnostih pa za zdaj ni mogoče govoriti. Slovenija pripravlja vrsto projektov na področju približevanja Evropski uniji, zelo dejavna je pri urejanju odnosov s Hrvaško, glede Italije pa dogodki zadnjih dni kažejo, da je med državama mogoče uspešno in koristno sodelovanje. Zoran Thaler je povedal, da je v pripravi tako imenovana bela knjiga o približevanju Slovenije Evropski uniji, pripravljajo pa tudi projekt dolgoročnega obvesčanja slovenske javnosti o teh prizadevanjih.

Glede odnosov z Italijo Thaler ostaja pri znanim stališču: boljši je nespোরазum kot slab sporazum. Pri tem je minister nastel nekatere pozitivne dogodke v zadnjem času, predvsem sklep italijanskega senata o odobritvi denarja za potrebe slovenske manjšine ter memorandum o medsebojnem priznavanju diplom.

Slovenija pričakuje, da bo dober sporazum z Italijo vseboval vsaj načelo priznanja obstoječega pravnega temelja med državama oziroma veljavnosti pogodb, načelo uravnoteženosti ter skrb za slovensko manjšino. Danes bo v Ljubljani zopet srečanje pooblaščenec zunanjih ministrov Slovenije in Italije, kjer

bo vnovič priložnost, da skušajo uveljaviti takšna načela. Thaler je ob tem dejal, da Slovenija ni v časovni stiski glede urejanja odnosov z Italijo, in izrazil prepričanje, da se z enim zamahom ne da urediti vseh nerešenih vprašanj med državama. Na vprašanje, kaj za Slovenijo pomeni iztek sedanjega kooperacijskega sporazuma z Evropsko unijo, kar naj bi se zgodilo leta 1997, je minister odgovoril, da ni prepričan, da ta podatek dejanskega državljanstva ne povezuje s »strahom glede izteka kooperacijskega sporazuma«.

Zunanji minister je govoril tudi o odnosih s Hr-

vasko: se naprej je v pripravi sestanek predsednikov vlad Drnovska in Valentica, ko naj bi podpisala nekaj pomembnih sporazumov. Thaler je omenil sporazum o jedrski elektrani v Krškem ter premoženjskopравни in maloobmejni sporazum, medtem ko se državi se

Slovenija ocenjuje dogodke v BiH kot preskusni kamen avtoritete Organizacije združenih narodov. Srbska osvojitve Srebrenice je močno načela avtoriteto OZN, Slovenija pa si prizadeva za spoštovanje resolucij Varnostnega sveta OZN, zato obsoja srbske kršitve, je dejal zunanji minister Zoran Thaler.

nista uskladjali glede vprašanja dolga hrvaškimi varčevalcem Ljubljanske banke. To bo predmet večstranskih nadomestil, pri čemer naj bi upoštevali tudi zamrznjeno slovensko premoženje na Hrvaškem. Po Thalerjevih besedah bi utegnili rešitev tega vprašanja premakniti stvari naprej, tudi glede določitve morske meje. »Idej je veliko, obstaja paleta možnih rešitev, nič pa se ni dokončnega«, je dejal Thaler. Opozoril je, da je Sloveni-

ja glede urejanja bolj dejavna kot Hrvaška, saj sestanki velikokrat odpadejo zaradi zadržanosti zagrebških predstavnikov. Minister si je pred dnevi ogledal hrvaško graditev mejnega prehoda na spor-

nem ozemlju pri Secovljah oziroma Plovaniji. Zagotovil je, da gradnja v ničemer ne bo vplivala na dokončno določitev meje med državama.

Bostjan Lajovic;
foto: Bojan Velikonja

Ravno včeraj je minilo 75 let od fasističnega požiga slovenskega narodnega doma v Trstu. Zunanji minister Thaler je dejal, da bi tedanje politiko fašistov do slovenskega življa po današnjih kriterijih označili za etnično čiščenje. To dejanje je simbolnega pomena za odnose med državama, obletnica pa je priložnost za simbolno popravilo krivic, je ocenil Zoran Thaler.

VLADA / STANOVANJSKI PROGRAM IN GOSPODARSKA GIBANJA

Bruto plače letos višje za tri odstotke

LJUBLJANA - Vlada je na včerajšnji seji sprejela letošnji analizo gospodarskih gibanj v Sloveniji s projekcijo razvoja do leta 2000 oziroma tako imenovano pomladansko poročilo. Potrdila je tudi predlog nacionalnega stanovanjskega programa in ga poslala v državni zbor v prvo parlamentarno branje. Da bi zmanjšali obremenjenost okolja s hrupom, so sprejeli uredbo o hrupu v naravnem in življenjskem okolju ter uredbo o hrupu zaradi cestnega in železniškega prometa.

Minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Dezelak je včeraj povedal, da se bo bruto domači proizvod letos predvidoma povečal za nadaljnjih pet odstotkov. To pa pomeni, da ima naša država med državami v prehodu eno

najvišjih stopenj rasti. Ob spoštovanju socialnega sporazuma bodo bruto realne plače letos narasle za tri odstotke oziroma manj od rasti produktivnosti dela. Potrošnja prebivalstva se bo letos povečala za približno 4, 2 odstotka.

Bruto nacionalno varčevanje se bo predvidoma realno povečalo za približno devet odstotkov, povečanje pa je rezultat predvsem povečanega varčevanja prebivalstva v bankah. Prav tako se naj bi se za en odstotek zmanjšalo število brezposelnih, tako da naj bi število registriranih brezposelnih do konca leta padlo pod 120 tisoč. Izvoz blaga, ki se je v zadnjih letih zelo zmanjševal, je lani narasel za 3, 5 odstotka, letos pa naj bi bil realno višji za pet odstotkov, uvoz pa za

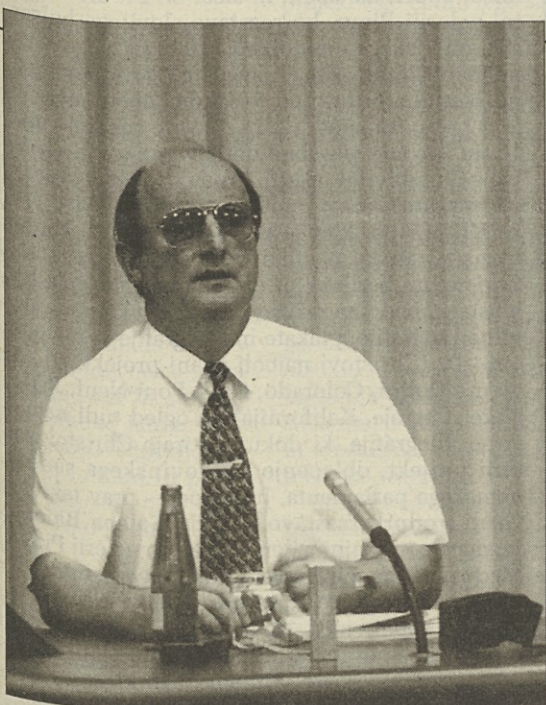
osem odstotkov. Javnofinancijski prihodki pa se bodo realno povisali za 2, 6 odstotka.

Minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar je ob predstavitvi stanovanjskega nacionalnega programa poudaril, da si bo država v prihodnjih letih prizadevala državljanom pomagati do pridobitve ustreznega stanovanja. Tako bo do leta 2000 trebna prednostno obravnavati neprofitni stanovanjski sektor. Najprej bo trebna zagotoviti pogoje in sredstva za ugodna sta-

novanjska posojila. Zato bo na osnovi nacionalnega stanovanjskega programa na stanovanjskem področju treba zagotoviti nove trajne vire sredstev.

Vlada je potrdila tudi informacijo o posledicah plazov v letosnjem letu ter sklenila, da se 200 milijonov tolarjev iz proračunskih rezerv nameni za popravilo prizadete skode. Plazovi so sicer letos povzročili za štiri milijarde tolarjev skode, v 78 občinah pa so prijavili 595 lokacij plazov.

Mateja Bertonec

Vlada tokrat sprejela pomladansko poročilo (Foto: B. P.)

GOSPODARSTVO V BELI KRAJINI

V Črnomlju so uspešni le Danci

Brezposelnih je tisoč delavcev, kar pomeni 13-odstotno stopnjo

CRNOMELJ - V črnomeljski občini je približno tisoč brezposelnih, stopnja brezposelnosti pa znaša dobrih 13 odstotkov, kar je največ med vsemi dolinskimi in belokranjskimi občinami. Stanje se je letos se poslabšalo, predvsem v podjetjih, ki so v lasti sklada za razvoj Beltu, Lesu, Kovinarju in rudniku Kanizarica, ki je v zapiranju.

Med temi je trenutno najbolj pereč problem Belta, saj je »by pass« podjetje

Belt Livar s 350 zaposlenimi v stečajnem postopku, s tem pa je negotova usoda tudi 40 zascitenih delavcev, med njimi tudi delovnih invalidov, ki so v matičnem podjetju. Minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar je ob svojem torkovem obisku v Črnomlju od Beltovih te zav navedel zlasti problem ureditve finančne konstrukcije, hipoteko Dolenjske banke nad objekti, postopke denacionalizacije in ekološke probleme. Da pa

ne bi tukajšnje livarstvo dokončno propadlo, so že predlagali dogovor, da bi IMP kratkoročno najel Belt, ki pa ga se niso sklenili - predvsem zaradi nerazčiščenih odnosov med skladi v Dolenjsko banko. Franci Borsan, direktor Dolenjske banke, je ob tem dejal, da če bi pred tremi leti, ko je bil se čas, uveljavili hipoteko, bi danes v Beltu delalo 250 ljudi. Da bi v podjetju zagrali proizvodnjo, je treba prepričati Korzetov sklad ter sprejeti odločitev o nadaljevanju livarstva in s tem povezane ukrepe.

Povsem drugačne probleme imajo v tovarni kompresorjev Danfoss, ki obstaja dve leti in zaposluje 280 ljudi, 80 odstotkov proizvodnje pa izvozi. Danski koncern bi želel proizvodnjo se razširiti zraven obstoječe lokacije, toda pri tem imajo težave s spremembo namembnosti 2, 6 hektarja kmetijskega zemljišča.

Joze Zura

Zakonski predlog o GZS v DZ jeseni

LJUBLJANA (STA) - Včeraj sta se sestali vodstvi ministrstva za gospodarske dejavnosti ter GZS. Minister Tajnikar, direktor GZS Jozko Cuk, direktorji območnih zbormic ter sekretarji zbormicnih združenj so se pogovarjali o možnostih tesnejšega sodelovanja pri reševanju skupnih problemov na področju gospodarstva. Kot je po pogovoru dejal Tajnikar, naj bi zakonski predlog o GZS poslali v vladno in parlamentarno proceduro konec jeseni. Po besedah Cuka sta se obe strani zavzeli za čimprejšnji začetek delovanja centra za promocijo turizma. Konec letosnjega avgusta naj bi se sestala tudi skupna komisija strokovnjakov, ki bo odločala o dodelitvi izvoznih subvencij.

MESTNI SVET LJUBLJANE / PRORAČUN

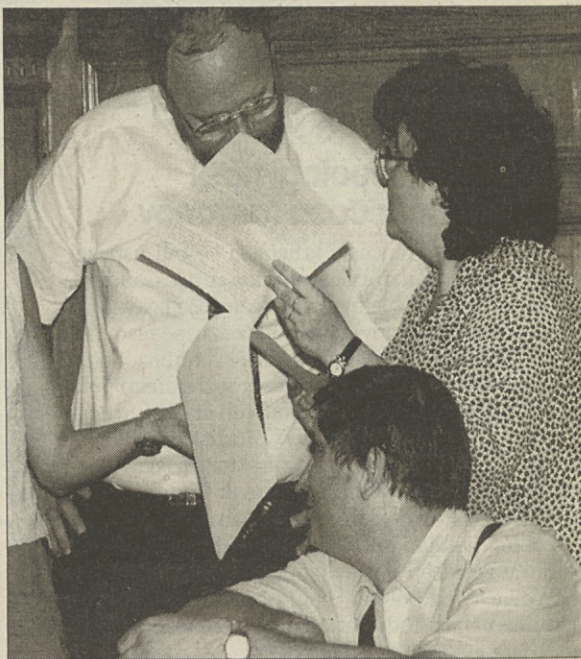
V četrto je uspelo

O predlogu proračuna
najverjetneje prihodnji teden

LJUBLJANA - V nadaljevanju prejšnji četrtke prekinjene 11. seje so ljubljanski mestni svetniki le sprejeli osnutek proračuna MOL za leto 1995. Tokrat so o proračunu razpravljali že četrtič in kljub intenzivnemu usklajevanju v tem tednu se v zvezi z razdeljenimi proračunskimi sredstvi mnenja svetnikov se vedno močno razhajajo.

Denarja primankuje vseh povsod, zlasti pa za naložbe v solstvu, za potrebe kulture, zdravstva, krajevnih skupnosti in družbenih dejavnosti. Svetniška skupina SKD je zahtevala, da mora MOL omogočiti nadzornemu odboru nadziranje porabe proračunskih

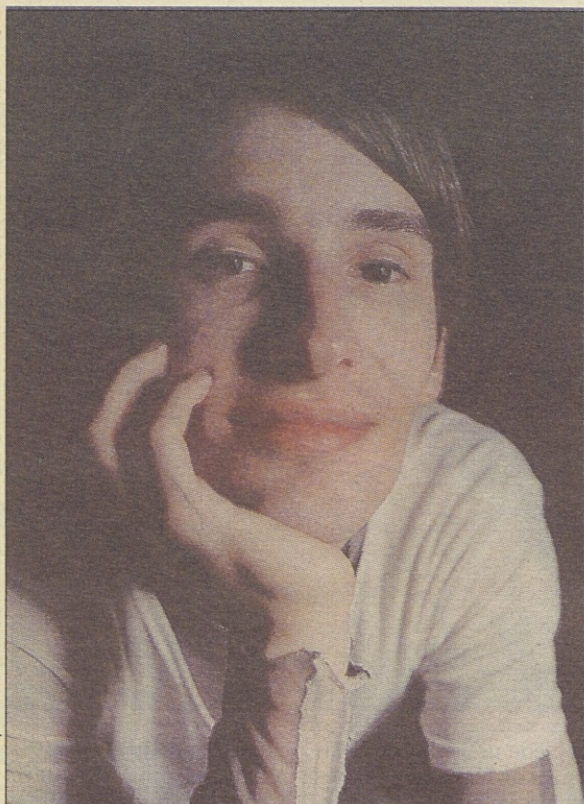
sredstev. Predlagala je tudi, da se sredstva iz postavke za civilno zaščito prerazporedijo za nujno sanacijo zdravstvenih domov in sol, denar, namenjen za sanacijo Metelkove, pa naj mesto raje porabi za pomoč starejšim občanom na domu. V nasprotnem primeru pa SKD predloga - obravnavali naj bi ga na seji prihodnji teden - ne bo podprla. Kljub predlogu župana Dimitrija Rupla (ta je med drugim svetnike opozoril na proračunsko luknjo v višini več kot 250 milijonov), da naj se pred četrtkovno sejo predstavniki strank se-standejo in dokončno dogovorijo, je mestni svet sprejel le se sklep, da mora mestna uprava da-

ti vso strokovno pomoč predsedniku nekdanejšega izvršnega sveta Marjanu Vidmarju, da bo končno lahko dokončal in sve-

tnikom predložil končni račun mesta Ljubljane za lansko leto.

Anita Zmahar,
foto: Boban Plavevski

Mladi modni oblikovalec Uroš Belantič (Foto: Egon Kaše)

NA KRATKO

The Stockholm Vocalis Ensemble v Grobljah

LJUBLJANA - Evropski simpozij zborovske glasbe, ki pravkar poteka v Ljubljani, je dal festivalu Koncerti Groblje priložnost, da se s samostojnim celovečernim koncertom na njem predstavi tudi eden od najboljših zborov, ki sodelujejo na simpoziju. Tako bo nocoj ob 20. uri v baročni cerkvi sv. Mohorja in sv. Fortunata v Grobljah koncert skupine The Stockholm Vocalis Ensemble pod taktirko Boa Johanssona. Obiskovalce bodo navdušili z deli Donatija, Easta, Jannequina, Certona, Hilleruda, Norheimma, Poulenca, Rutterja, Blissa in številnih drugih skladateljev. (B. S.)

ZDA po Hopperjevo

NEW YORK, WASHINGTON (dpa) - Ameriška vzhodna obala slavi to poletje slikarja - cenjenega samotarja in ostrega opazovalca Edwarda Hopperja. Ameriški mediji čezmerno slavijo leta 1967 umrlega ustvarjalca kot »umetniškega giganta in velikega slikarja ameriškega pekla« in primerjajo njegov slikarski slog, ki je skop z detajli, s slogom Ernesta Hemingwaya. Zdi se, da je melanholični realizem umetnika iz Nyacka ob reki Hudson tisto zadnje bistveno v ameriški umetnosti v iztekajočem se 20. stoletju. Izhodišče za širok prikaz slikarja je razstava Edward Hopper in ameriška imaginacija v Whitney Museum of American Art v New Yorku. Ta muzej razpolaga z bogato Hopperjevo zbirko, saj mu je umetnikova vdova podarila več kot 2500 del iz moževe zapuščine. Na najnovejši razstavi bo do 15. oktobra na ogled skoraj 60 najpomembnejših slik slikarja osamljenosti, med drugim tudi njegovo najslavnejše delo iz Chicaga: Polnočni ptici (Nighthawks).

Poletna gledališka in lutkovna šola

TOLMIN - Pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije pripravljata Metka Zobec in Marjana Pirc v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Tolmin poletno gledališko in lutkovno solo, ki se bo začela v nedeljo, 16. julija. V solo se je prijavilo 107 udeležencev, večinoma srednjesholcev in studentov, ki se bodo en teden intenzivno uvajali v osnove gledališke in lutkovne režije, igre, dramaturgije, glasbe, giba, umetnosti pripovedovanja zgodb, luci in pirotehničnih veščin. Večeri bodo namenjeni predavanjem o sodobnih gledaliških tokovih. Delo bo potekalo v obliki delavnic po 10 do 15 slusateljev. Izdelke pa bodo predstavili v petek in soboto, 21. in 22. julija, v Tolminu. (A. Z.)

Francoski arheologi našli spomenike iz časa faraonov

PARIZ (dpa) - Francoski arheologi so bili uspešni pri iskanju legendarnega svetilnika iz Aleksandrije, enega od sedmih svetovnih čudežev. Po izjavah, ki so jih v sredo dali novinarjem v Parizu, se niso prepričani, da so odkrili prav ostanke svetilnika. So pa pri izkopavanjih pod vodo v severovzhodnem delu pristanišča v Aleksandriji našli na kak ducat spomenikov iz časa faraonov. Z raziskavami, tako pravita Jean-Yves Empereur, direktor raziskovalnega središča v Aleksandriji, in Frank Goddio, predsednik enega evropskih arheoloških institutov, bodo morali pohiteti, saj bo zascitni zid, ki so ga v pristanišču že začeli postavljati, onemogocil poznejše raziskave. Med bolj ali manj popolnimi izkopanimi se nahaja tudi del obeliska z vpisanim imenom faraona Sethija I. (12. stoletje pr. n. št.). Skupno so našli približno tisoč kamnitih blokov, katerih del bi lahko pripisali eni od velikih gradenj, svetilniku iz Aleksandrije ali Isis-templju. Z raziskavami bodo predvidoma nadaljevali oktobra.

LIKOVNA UMETNOST / POGOVOR Z UROŠEM BELANTIČEM

Težko je najti izraz majhnega naroda

Tri Čajne gospodične - Smirnoffova nagrajenka v sredini (Foto: Egon Kaše)

LJUBLJANA - Uroš Belantič je zmagal na tekmovanju mladih modnih oblikovalcev Smirnoff s kolekcijo Cajnih gospodičen. Tekmovanja se je udeležil že drugo leto zapored. Za svoj model, krinolino, je porabil 2500 cajnih vrečk. V vrečkah je pravi čaj, kajti iskal je siv odtенок. Sponzorirala ga je Droga Portorož. Koncal je Srednjo solo za oblikovanje in je student prvega letnika Pedagoške akademije, kjer studira likovno vzgojo. S svojo idejo je zivel pol leta, model krinoline pa je izdeloval ves mesec. Star je sele 19 let, poln domisljije in želja ustvarjati nenavadna, nedolgočasna oblačila. Pravi, da ženskam zavida njihovo svobodo oblačenja. Svoje krinoline bo lahko ohranil le s pomočjo dobrih fotografij, ki si jih želi posneti.

Zakaj si po vašem modni zasluži mesto na kulturni strani?

Po mojem si celoten natečaj Smirnoff zasluži prostor na kulturni strani, saj od mladih ustvarjalcev zahteva, da pozabijo na okvire funkcije oblek in se sprostijo v svojem ustvarjanju, to je domisljiska moda, neobremenjena z uporabnostjo in drugimi predsodki. Na primer, pri tem natečaju imas možnost delati kar koli. Smernica, ki jo dobiš kot geslo natečaja, je zgolj nekaj, kar je samo sebi namen, čeprav radi vidijo, da se te smernice držiš. Vendar so naslovi tako siroki, da v bistvu lahko delaš, kar sam zeliš. Letos je bila geslo POPOLNA RADOST SVOBODE.

Kje ste dobili idejo za krinolino?

Zdi se mi, da je zgodovina mode zakladnica idej, iz katere črpajo več ali manj vsi oblikovalci. Pri vsakem se tako modernističnem ustvarjalcu lahko vidiš veliko elementov iz zgodovine. Krinolina je danes eksotična, ker je pač že toliko časa nismo uporabljali. Na drugi strani je moški suknjič tudi že zelo staro oblačilo in je danes vsakdanjost, navdih, in tudi oblikovalci, ki črpajo iz preteklosti, so mi blizu. Pri njih cenim to, da ne posnemajo, da skušajo iz zgodovine napraviti kaj novega. Letos sem poskusil mešati

sloge, zato svojih oblek ne bi mogel uvrstiti v kakšno obdobje. Zanima me mešanje slogov, igranje s celoto, ki jo moraš razbiti in jo nato na nov način znova sestaviti.

Vsebinsko modelov. Vasi modeli nosijo zgodbo, vsebino.

V bistvu sem delal v vzdušju kavarn. Ko sem sedel v kavarni, sem dobil prvi navdih za te moje Cajne gospodične. Moji modeli so v bistvu kavarniške gospodične. Ko sem delal obleke, sem si predstavljal tudi značaj teh žensk - to mi je bila osnova za oblikovanje. V bistvu si delo zastavim kot kostumograf, ki ima pred seboj osebo z določenimi lastnostmi; jaz pa skušam sam dati osebi - modelu določene lastnosti in po tem delam obleko. Te ženske so zelo razvajane, vase zagledane, veliko dajo na svojo zunanjost, kot gospe, ki jih v pravih kavarnah lahko vidiš, imajo svoj poseben bonton, obnašajo se graciozno. Prav tako je motiv kavarne cajna vrečka, ki mi je tako lepa, da sem bil prepričan, da se da iz nje nekaj narediti. Poskusil sem iz nje narediti ponavljajoč vzorec. Ze od prvega poskusa sem vedel, da bo cajna vrečka potrebovala veliko površino, če hoče priti do izraza. Ta vzorec na majhnem prostoru enostavno ne pride do izraza, ne zazivi.

Kaj lahko delate z modro?

Kakorkoli gledas na

modo, ta zaživi šele na ulici. Gre za t. i. street-fashion; ta smer mode me zelo zanima kot tudi ostale - od umetniške, domisljiske, kostumografije, modnih skic do frizur in make upa. Rad delam tako, da najprej naredim nekaj čisto domisljiskega in iz tega potem zreduciram obleko v nosljivo stvar.

Kakšen je po vašem problem slovenske mode in mode v Sloveniji?

Vsi hočejo, da bi naša moda izhajala iz narodne noše, jaz tu sploh ne vidim poti. Izraz majhnega naroda je težko najti.

Jaz se počutim s Sloveniji zamorjeno, ker se ne morem obleči tako, kot bi zelel. Če pridem na ulico malo drugače obleden, kot si kdaj zazelim, se enostavno ne počutim dobro, ker takoj slišim pripombe. Zaradi tega so me že pretepli skini. To me zelo moti in sem tudi nesrečen zaradi tega. Ampak to ne izhaja iz mode, to je nesprijetnost drugega.

Pri nas na modnih straneh dostikrat najdes vse drugo kot modo, lepe manekenke, lepota tekmovanja. Prav povezovalje mode z umetnostjo pa bi dalo nove rezultate, iz katerih bi lahko naredili kaj na nov, drugačen način. Kot pravijo na natečaju, ko dobiš poleg gesla še besedilo, v katerem izpostaviš, da se ne smeš obremenjevati z uporabnostjo, in vedno poudarijo, da moraš na drugo stran, da pozabiš realnost in vklopis domisljijo.

Karla Zeleznik

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej:

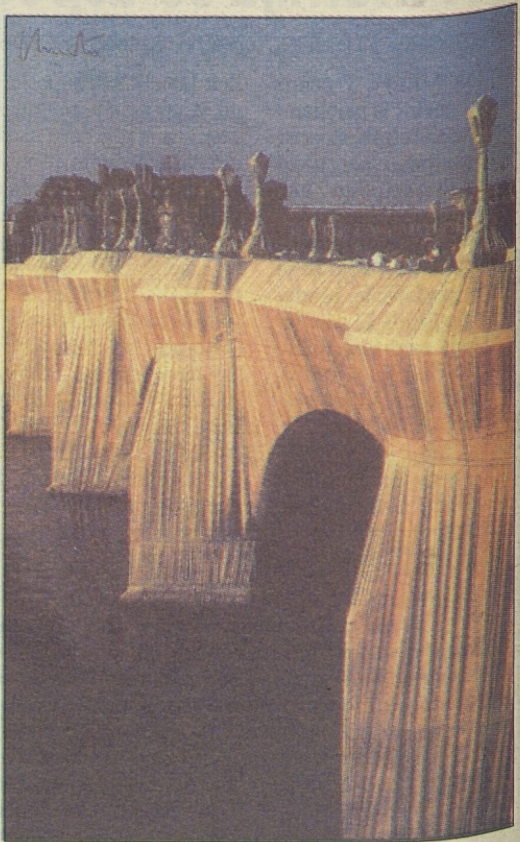

Marko Modic: Cactiquana, 1993

V novomeski galeriji Vista 21 razstavlja fotograf Marko Modic (do 9. avgusta, Kolodvorska 2, prost vstop, odprto od ponedeljka do petka med 9. in 17. uro, sobota med 9. in 12. uro, na vpogled je publikacija Ratio Cut s tekstom Giacinta di Pietrantonio). Prodajna razstava avtorja, ki se je že velikokrat predstavil tako s fotografskimi razstavami kot performancei, ponuja izbor približno petnajstih fotografskih del iz fotoserije Ratio Cut, ki je bila že na ogled v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Novo odslej:

Nocoj bodo v galeriji Insula v Izoli ob 20. uri odprli razstavo fotografij Danijela Novakovića (do 4. avgusta, Smrekarjeva 20, prost vstop, odprto od torka do petka med 9. in 13. uro ter med 16. in 19. uro, sobota med 9. in 13. uro, brezplačen katalog s tekstom Deana Mehmedovića). Mladi fotograf, sicer eden dobitnikov nagrade fotografija leta 1994 M'ZIN v studentski sekciji, se ukvarja s fotoreportazo, njegova tokratna razstava pa bo tematsko segala od posnetkov glasbenega, zlasti koncertnega dogajanja, do krajin in tihožitij. Druga razstava, ki jo bodo nocoj odprli na Obali, in sicer ob 21. uri v Mesnini galeriji Piran, bo razstava slovitnega bolgarsko-ameriškega umetnika Christa in njegove žene Jean-Claude (do 31. avgusta, Tartinijev trg 3, prost vstop, odprto od torka do sobote med 10. in 12. uro ter med 17. in 19. uro, nedelja med 10. in 12. uro, posebno oblikovani »oviti« katalog s Christovimi teksti). Prodajna razstava se bo v Piran preselila z gradu Podsreda v okviru parka Kozjansko, kjer je že bila na ogled, ker pa njena piranska postavitev časovno sovпада s Christovim berlinskim projektom oblačenja Reichstaga, bodo na razstavi, ki sicer vključuje številne litografije, plakate in fotografije iz obdobja 1961-92 (Christovi najbolj znani projekti so Zavesa v Dolini, Colorado, Oviti Pont-Neuf, Pariz, Tekoča ograja, Kalifornija) na ogled tudi najnovejše fotografije, ki dokumentirajo Christov zadnji projekt, oblačenje zgodovinskega sedeza nemškega parlamenta. Jutri bodo - prav tako na Obali - odprli razstavo slikarja Galeba Baieea, in sicer v prodajni galeriji Obalnih galerij Piran, Meduži 2 (do 4. avgusta, Cankarjevo nabrežje 7, prost vstop, odprto od torka do petka med 10. in 14. uro, sobota med 10. in 12. uro). Avtor, sicer Iracan, ki je studiral slikarstvo na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in ki že od leta 1977 živi in ustvarja v Ljubljani, se bo obalnemu občinstvu predstavil s slikami, narejenimi v mešanih tehnikah na platnu in kartonu, katerih nastanek datira v zadnja tri leta. Slike s svojimi likovnimi izrazi v pretežno zamolklem in utisanem koloritu razkrivajo umetnikovo razmišljanje o človekovi usodnosti in vpetosti v določen čas in prostor. (V. U.)

Christo: Oviti Pont-Neuf, Pariz, 1975-85

DANSKA / V 75. LETU STAROSTI

Umrli je oče lego kock, ki so v igri vzgojno zabavale mlade generacije

KØBENHAVN - V 75. letu starosti je predvčerajšnjim na svojem domu v Billundu na danskem Jyllandu umrl Godtfred Kirk Christiansen, »oče« in lastnik Lega, ki je otrokom z vso zagnanostjo posvetil svoje delo, pri tem uspel in tudi obogatel. Ugasnilo je torej življenje enega od najuspešnejših danskih industrijcev.

Podjetje, ki se je podobno kot njegove kocke siri in večalo, je leta 1932 ustanovil Godtfredov oče Ole. Danes, 63 let od ustanovitve, je podjetje Lego pravi kolos, ki v 27 državah zaposluje 9.000 ljudi in letno ustvari za 1.900 milijonov dolarjev prometa. Premoženje Christiansenovih pa je vredno 5.700 milijonov dolarjev, tako da je bil Godtfred najbogatejši človek na Danskem.

Kljub temu da je spadal v drugo generacijo dinastije Lego in da je malo obrtniško delavnico spremenil v svetovni kolos, je Godtfred v svojem podjetju po zaslugi čuta za solidarnost in demokracijo ohranil nekdanje družinsko vzdušje. Iznajditelj lego kock Ole je bil namreč navaden mizar, ki je nekega dne sklenil, da bo otrokom ponudil nekaj novega, nekaj, kar bi stopnjevalo njihovo fantazijo in kreativnost. Odpovedal se je torej lutkam in podobnim igracem, tako da bi otroci sami sestavili svoje igrace.

Komaj 12-letni Godtfred je v delavnici že pomagal očetu. Prve kocke so bile lesene, plastične so postale sele leta 1947. Tri leta prej je Ole paten-

tiral ime in kocke.

Lego je skovanka iz dveh danskih besed »leg« in »godt« (igraj se lepo). Godtfred je rad novinarjem pripovedoval to zgodbo in vedno dodal, da so sele kasneje ugotovili, da v latinščini lego pomeni »sestavi skupaj, poveži«. Izbira imena je bila torej vsestransko posrečena.

Bliskoviti vzpon Lega se je začel leta 1961, ko je Godtfred od svojih bratov odkupil podjetje in ga začel sam tudi voditi. Za uslužbenca je Godtfred Kirk Christiansen postal le GKC, kar je se krepilo demokratični odnos med podrejenimi.

Leta 1968 so v Billundu odprli Legoland, ki ga letno obišče 1,2 milijona otrok in odraslih. Tu so na ogled vrhunske kreacije iz lego kock: ameriški Kapitol, reka, po kateri plujejo lego colni, lego saloon in še druge stvaritve.

V zadnjih letih so se proizvodi Lega zelo spremenili, saj morajo sedaj zadostiti željam in fantaziji otrok, ki živijo v tesnem stiku z računalniki in televizijo. Povsem razumljivo je sestavljanje igrac sedaj precej zahtevnejše kot nekoč, kockam so namreč dodali še marsikaj drugega, tako da številni starsi objokujejo stare lepe čase, ko so bili poleg kock le še strešniki, pa okna in vrata, in ne sedanje vesoljske in robotske vragolije.

Resnici na ljubo, pa je Legova ponudba zelo raznolika, tako da lahko zadosti tradicionaliste kot moderniste. Seveda je od strašev odvisno, če bodo otrokom kupili tako lego sestavljenko, ki bo primer-na za njihove otroke.

VESOLJE / KO SE JE SONDA NAHAJALA 660 MILIJONOV KILOMETROV OD ZEMLJE

»Samomorilni« modul se je ločil od sonde Galileo

Na Jupiter bo strmoglavil prihodnjega 7. decembra

WASHINGTON - Ameriški znanstveniki so vzhiceni: v sredo jim je namreč uspelo z radijskim signalom pognati z medplanetarne vesoljske sonde Galileo pristajalni modul, ki naj bi samomorilsko padel na Jupiter.

Do ločitve je prislo v sredo ob 7.30 po srednjeevropskem poletnem času, znanstveniki centra v Pasadeni pa so preverili uspešnost manevra sele 37 minut kasneje.

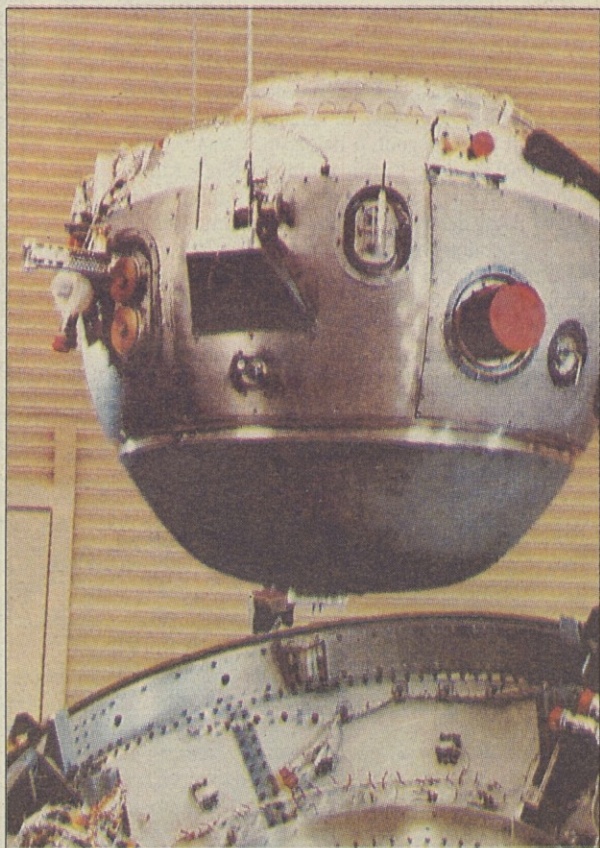
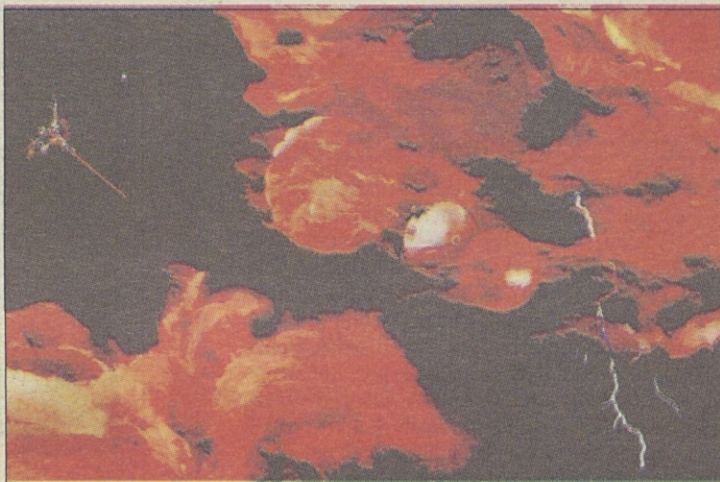
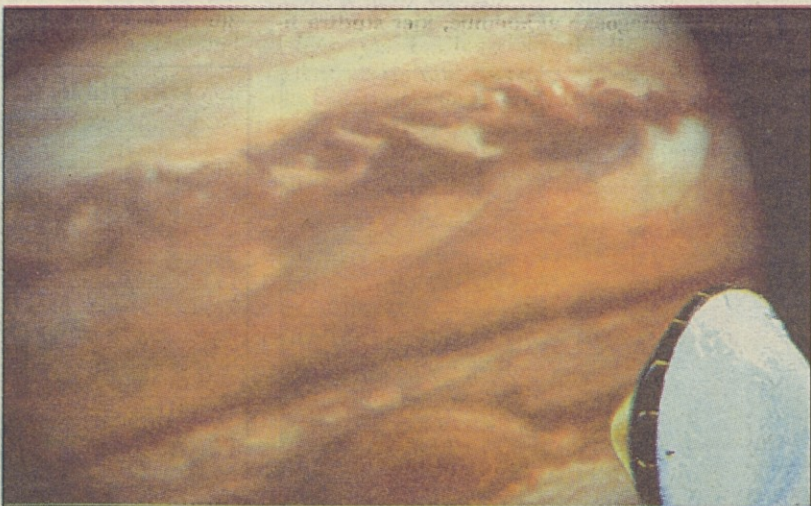
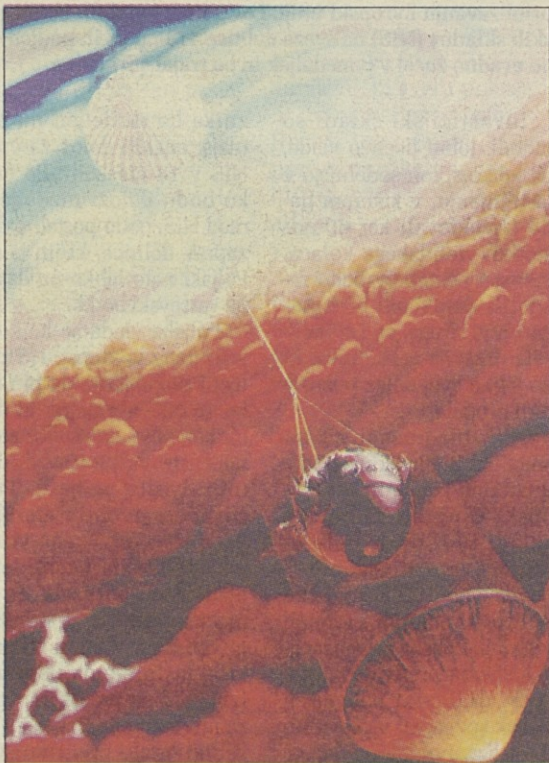
Toliko časa so namreč potrebovali radijski signali, da so pripotovali do Zemlje. Galileo se je namreč nahajal 660 milijonov kilometrov od Zemlje. »Samomorilni« modul bo moral preleteti še 80 milijonov kilometrov, preden bo prihodnjega 7. decembra začel svoj končni manever.

Na slikah (telefoto AP) so vse razen arhivskega posnetka »samomorilnega« modula fantazijske risbe, pri katerih je »umetnik« upodobil vse, kar vemo o največjem planetu našega osončja.

Narisal je tudi padalo, ki bodo zaviralo padec skozi zgornje redkeje plasti Jupitrove atmosfere. Znanstveniki lahko le ugi-

bajo, kaj se bo dogajalo med 75-minutnim padcem.

Upajo pa, da bo modul vzdržal čimdlje izreden pritisk in peklensko vročino, tako da bo na Zemljo posredoval vsaj nekaj podatkov.

Pariz: veliki kreatorji razočarali

PARIZ - Letosnja sezona predstavitev visoke mode za prihodnjo jesen in zimo se je končala brez velikih presenečenj, rekli bi lahko celo z rahlimi razočaranji. Pierre Balmain (na sliki levo) in Yves Saint Laurent (v sredini) nista pozela velikih aplavzov; občinstvo je se zlasti hladno sprejelo kreacije Saint Laurenta, ki je sicer opustil svoj klasični stil, vendar ni navdušil kupcev. Pač pa se je z ekstravaganco izkazal Paco Rabanne (desno), ki pa je s kratkimi oblačili iz plastike pozrel mnogo muzanja, toda malo odobravanja. (Telefoto: AP)

NOVICE

Imajev na posvetovanjih pri Dudajevu

MOSKVA (dpa) - Mirovna pogajanja o politični prihodnosti Cecenije so včeraj brez kakršnihkoli pogovorov prestavili na današnji dan. Interfax je sporočil, da je cecenska pogajalska skupina zapustila glavno mesto Grozni in se odpravila v kavkaske hribe na posvetovanja s cecenskim vodjem Dzoharjem Dudajevom. Vodja cecenske delegacije Usman Imajev je pred odhodom zanikal trditve, da sta se obe delegaciji sporazumeli glede glavnih političnih vprašanj, kot je prihodnji mednarodno-pravni status uporne kavkaskе republike. Po njegovih besedah naj bi bil se nekaj časa glavni cilj pogajanj doseči vojaško rešitev spora, šele potem naj bi prišla na vrsto sporna politična vprašanja.

Velike gladovne stavke Kurdov

ANKARA (Reuter, dpa) - V spopadih med turško vojsko in gverilci prepovedane Kurdske delavske stranke (PKK) na vzhodu in jugovzhodu Turčije je bilo v četrtek ubitih 26 gverilcev in sedem vojakov. V napadih naj bi sodelovalo tudi deset bojnih letal, ki so bombardirala gverilske položaje v pokrajini Tunceli, kjer naj bi bilo približno 200 oboroženih pripadnikov PKK. Zaradi zadnje ofenzive turške vojske so kurdske organizacije po Evropi napovedale velike gladovne stavke Kurdov. Gladovne stavke v turskih zaporih, turskih mestih in številnih evropskih prestolnicah naj bi se začele 20. julija. Protest organizira Konfederacija evropskih kurdskih združenj iz Nemčije, v kateri je več kot 50 različnih organizacij Kurdov.

Kitajski predsednik v Nemčiji

BONN (dpa) - Kitajska si želi čim tesnejših stikov z zahodno Evropo, se posebej z Nemčijo, je med svojim obiskom pri kanclerju Helmutu Kohlu poudaril kitajski predsednik Jiang Zemin. Obljubil je nadaljevanje reform v svoji državi, ob tem pa opozoril, da Kitajska ne bo še tako kmalu gospodarska sila, kot si nekateri želijo. V času Zeminovega obiska so nemški in kitajski gospodarstveniki podpisali osem pogodb o naložbah, v višini starih milijard nemških mark. Zunanja ministra Klaus Kinkel in Quen Qichen sta podpisala sporazum o odprtju generalnih konzulatov držav v Kantonu in Münchnu. Nemčija pa je za programe gospodarske pomoči na Kitajskem namenila 180 milijonov mark. Nemški gostitelji so sogo- vornikom z Daljnega vzhoda tudi večkrat previdno omenili vprašanje varovanja človekovih pravic, vendar pa med izmenjavami mnenj ni prišlo do večjih nesoglasij.

VZHODNA EVROPA

Poljski delavci končno delničarji

Lastninjenje se začne s 16-mesečno zamudo

VIDEZ DNEVA

Poljski predsednik Lech Wałęsa se je včeraj prvič prikazal v javnosti brez svojih znamenitih brk, ki so ga spremljali vse od stavke v gdanskih ladjedelnih letih 1980. Predsednikov svetovalec Andrzej Zakrzewski je prepadeni javnosti obljubil, da »bodo brki kmalu spet na svojem mestu«. Do javnega »razgaljenja« je prišlo le zato, ker je Nobelov nagrajenec za mir predčasno končal svoj dopust.

VARSAVA (Reuter) - Poljska je, po tem ko je zaradi nekdanjega premiera Waldemraja Pawlaka skoraj 16 mesecev odlašala z izvedbo privatizacije, bo prihodnji teden vlada Józefa Oleksyja začela s procesom obsežne privatizacije, ki je predmet političnih sporov in zavora poljskemu približevanju Evropski uniji. Lov 15 nacionalnih investicijskih skladov (NIS) na sveže delnice 413 poljskih podjetij se bo uradno začel v ponedeljek in bo trajal štiri tedne.

Investicijski skladi so morali dobiti licenco vlade, da lahko sploh sodelujejo v lastninjenju, v katerem bodo obvladovali kar 60 odstotkov delniškega kolača. Petnajst odstotkov bodo razdelili delavcem brezplačno, vse drugo pa bo prevzela državna zakladnica, ki bo lahko svoj delež pozneje tudi prodala.

NIS so združeni v konzorcij, ki ga obvladujejo mednarodne banke in investicijske skupine, ki bodo s skladi tudi upravljale in izplačevale dividende - odvisno od tega, kako dobro se bodo ti odrezali s svojimi vlaganji. Poljska privatizacijska shema predvideva možnost, da bo vsak polnoleten Poljak sodeloval v privatizaciji z lastnim deležem, ki ga bo lahko kupil po razumni ceni. Delež vsakega posame-

znika bo razdeljen na petnajst enakih delov za vsak NIS v 18 mesecih. Po tem ko bodo deleži razdeljeni med NIS, bodo postali pravzaprav delnice, ki jih bodo Poljaki nato lahko prodajali na varšavski borzi.

Poljska vlada se boji, da je knjizna vrednost 413 podjetij premajhna, da bi lahko 15 NIS normalno in dobičkonosno delovalo, zato načrtuje vključitev dodatnih dvesto podjetij. Tuji gospodarstveniki menijo, da je levo usmerjena vlada Józefa Oleksyja s tem dejanjem jasno pokazala, da se močno zavzema za izvedbo privatizacije. Četudi bo prvi krog lastninjenja uspešno izpeljan, pa ne smemo pozabiti, da bo na Poljskem še vedno ostalo približno štiri tisoč podjetij, s katerimi upravlja država.

BLIŽNJI VZHOD

Ross spet v Izraelu

JERUZALEM (Reuter) - Posebni ameriški odposlanec za Bliznji vzhod Denis Ross je včeraj iz Izraela odpotoval v Damask, kjer je reševal spor, ki je nastal v zvezi z obnovitvijo mirovnih pogajanj v Washingtonu. Ross si bo na pogovorih s sirskim zunanjim ministrom Farukom Sáro prizadeval določiti datum in dnevni red naslednjega kroga pogovorov med vojaškimi predstavniki obeh držav.

Pogajanja o Golanskem visavju so zastala prejšnji mesec, potem ko sta se vojska poveljnika sprtih strani v Washingtonu razšla brez dogovora. Izraelci trdijo, da je Golan ključnega pomena za njihovo varnost, zato so umik svojih enot vezali na sporazum o varnostnih ukrepih: demilitarizirana območja, postojanke za zgodnje opozarjanje in mednarodne enote na območju. Sirija nasprotuje postojankam za zgodnje opozarjanje, ki naj bi jih nadzorovale zidovske enote. »Asad se naprej nasprotuje tem postojankam,« je izjavil glavni izraelski pogajalec s Sirijo Itamar Rabinovic. »Ne moremo pristati na varnostne ukrepe brez vsaj ene opozorilne postaje,« je dodal, Radio v Da-

masku je včeraj sporočil, da bi Sirija pristala tudi na postojanke za zgodnje opozarjanje, če bi jih upravljali predstavniki nevpeljenih držav. Rabinovic je že sporočil, da to ni uradno stališče nasprotnega pogajalske strani.

Tezave nastajajo tudi pri vprašanju demilitariziranih območij. Sirija se je sicer odrekla zahtevam, po katerih bi se morale zidovske enote umakniti enako daleč od prihodnje meje kot sirske, vendar pa Izrael ne sprejema niti novega milejšega predloga, po katerem bi se Zidje umikali za šest, Sirijci pa za deset kilometrov.

Ross se je včeraj srečal v Tel Avivu, kjer se je pozno zvečer srečal se z izraelskim premierom Rabinom.

DR. HENRY KISSINGER O MEDNARODNIH ODNOSIH

Pomembne so samo velesile

BARBARA KRAMZAR

Henry Kissinger, nekdanji zunanji minister ZDA, nobelovec in za številne najuglednejše znanjepolitiki analitik stoletja, je v torek zvečer v newyorskem hotelu predaval o težavah sodobnega sveta. Po poldrugi uri predavanja o ameriški zunanji politiki, Rusiji, Kitajski, Bliznjem vzhodu in drugih predelih sveta, se je dr. Kissinger udobno nalonil na govorniški oder, da bi odgovarjal na vprašanja poslušalcev, ki so se zbrali pred mikrofonom na drugem koncu popolnoma zasedene dvorane. Prijetnega razpoloženja pa je bilo konec že po prvem vprašanju in se bolj po drugem, tretjem...

Skupina prebivalcev Vzhodnega Timorja in njihovih prijateljev iz ZDA je namreč zasedla mikrofoni in postavljala eno samo vprašanje: Je Kissinger Indoneziji decembra 1975 prižgal zeleno luč za pokol na Vzhodnem Timorju, ki je zahteval dvesto tisoč žrtev, tretjino prebivalcev nekdanje portugalske kolonije?

Kaj je vedel nekdanji ameriški zunanji minister, ki je obiskal Indonezijo samo nekaj ur pred začetkom pokola? Vprašanje je dr. Kissingerju najbrž pokvarilo prijeten newyorski predavateljski večer. Vsaj nekateri poslušalci pa so se vprašali, ali lahko žrtve prepada med teorijo in prakso t. i. realistične sole mednarodnih odnosov, ki ji pripada tudi Kissinger, morda stejemo kar v stotisočih?

Recepti realistične sole, ki jo izvajajo obćudovalci teorietika Hansa Morgentaua, zvenijo neusmiljeno premisljeno. Realisti zavračajo moralizem. Zato jih k akciji ne pripravijo tisoči, desetstotci ali pa stotisoči žrtev, dokler to ne zamaje nacionalnega interesa, v Kissingerjevem primeru seveda ameriškega. »Potrebuje mo definicijo nacionalnega interesa!« trdi nekdanji ameriški zunanji minister,

ki potem pove samo, kaj ni ameriški nacionalni interes. Očitno to ni zunanja politika, ki jo trenutno vodi administracija predsednika Clintona. Za Kissingerja je neverjetno, da se lahko država hkrati prepira z Japonsko zaradi trgovine, s Kitajsko zaradi človekovih pravic, z Iranom zaradi orožja in vsega drugega, pa se z Jugoslavijo. S tem imenom Kissinger razume tako imenovano ZRJ in meni, da si nobena pametna vlada ne bi dovolila toliko front hkrati. V napetem ozračju v dvorani po koncu predavanja sem pomislila, kaj je ob tem delu rojilo po glavi zagovornikom Vzhodnega Timorja? So se spravevali o vseh tistih nestetih trenutkih v dolgoletni karieri diplomata in zunanjega ministra, ko Henry Kissinger ni hotel razjeziti kaksne močne države?

»Tragično, toda to ni pomemben znanjepolitiki problem!« zamahne z roko nad Vzhodnim Timorjem dr. Kissinger. Prav tako zamahne z roko nad Bosno. »Ze od vsega začetka je bilo vse narobe.« Če smo razdelili Jugoslavijo, bi morali na tri dele razdeliti tudi Bosno, ki jo sestavljajo trije narodi. Vojska zveza Nato pa bi morala ustaviti etnično čiščenje takoj, ko se je začelo. Poslušalec je vprašal, kaj Kissinger meni o ameriški oborožitvi bosanske vojske, zamislil, ki je vse bolj aktualna v ZDA. »Kje je konec vojne, če bodo Združeni narodi opustili embargo in se umaknili iz Bosne?« se je vprašal Kissinger, toda edina stvar, ki ga pri Bosni res zanima, je zagotovitev, da tam ne bo nobenih ameriških vojakov.

Politika ni morala. Bosna in Vzhodni Timor nista pomembna. Za dr. Kissingerja so pomembne samo velike in močne države, s katerimi bo Amerika soustvarjala prihodnost.

Nadaljevanje jutri

SEVERNA IRSKA / PROTESTANTSKE SLOVESNOSTI

Tokrat so bile krogle le plastične

Britanci za zdaj še ne razmišljajo o izpustitvi skoraj tisoč Irskih gverilcev

BELFAST - Severna Irska je zadrževala dih, ko je ta teden ob tristoletnici zmage nad katoliki na tisoce protestantov korakalo po ulicah. Kljub temu pa ni bil izstreljen niti en strel in z izjemo nekaterih uličnih izgrediv mirovni proces ni bil prekinjen.

Močna britanska vojska z osemnajst tisoč pripadniki je ostala v vojašnicah, kamor se je umaknila, ko so republikanski in protestantski strelci lansko leto razglasili premirje. Nasilje se je omejilo na steklenice in policijske plastične krogle.

V času, ko se Severna Irska približuje prvi obletnici Irine ustavitve ognja, je tri-

sto let star protestantski paradni obred, ki za katolike pomeni poudarjanje zmago-slavja nad njimi, po desetih mesecih miru na Severnem Irskem spet sprožil nemir.

Napetost med protestanti in katoliki je še vedno visoka in nadzor nad skritimi zalogami orožja Ire, ki je gotovo pripomogel k mirovne-mu procesu, bi utegnil pri-

vesti do vnovične uporabe orožja. Gerry Adams, predsednik političnega krila Ire Sinn Féina, je Britance obtožil, da mirovni proces zadržujejo s »taktično držo«, ko vztrajajo pri zahtevi, da morajo gverilci Ire pred pogajanja predati svoje orožje.

»Če si Britanci ne bodo počasi vrnili na začetek,« je v Belfastu povedal novinarjem. V besedah je bilo spet mogoče zaslediti grozno, ki jo je že izrekel pred mesecem dni, ko je dejal, da bi takšno stališče lahko izzvalo

vnovično nasilje, če do prve obletnice premirja z Iro, ki bo 1. septembra, pogajanja ne bodo napredovala.

Politični viri so dejali, da Britanija za zdaj še ne razmišlja o izpustitvi gverilskih zapornikov, s čimer bi pridobila čas za premik v mirovnem procesu. Kljub vsem poskusom pomiritve pa je največja ovira na poti do naslednje stopnje mirovnega procesa še vedno problem predaje orožja Ire in lojalistov, od katere britanske oblasti ne odstopajo.

Peter Millership / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA / NAPOVEDI POVELJNIKA UNPROFORJA ZA BOSNO

Za Srebrenico med »odpisane« še Žepa

Za srbsko vojsko bo trši oreh le Goražde, kjer so vladne sile močnejše

MNENJE

Resolucija VS je »blabla«

BONN (AFP) - Upravitelj Evropske unije v Mostarju Nemec Hans Koschnick meni, da je resolucija varnostnega sveta OZN, ki zahteva takojšen umik srbskih sil iz Srebrenice, »blabla«, navadno besedice.

»Ta resolucija spet ni nič drugega kot prazne besede, ki jih nihče ne jemlje resno,« je Koschnick izjavil v intervjuju za Kölner Express in dodal: »Na živce mi gre, da si z njimi lažemo iz dneva v dan. Enklav, ki so tako daleč v srbskem ozemlju, ne moremo braniti brez vojne, če pa te nočemo, je edina možnost umik,« je poudaril.

»ZN in Nato,« je nadaljeval, »naj končno jasno izrazita svoje zahteve, Evropa pa naj svoje obljube čim večkrat uresniči.«

SARAJEVO (Reuter) - Zmagovite enote bosanskih Srbov so včeraj nadaljevale z etničnim čiščenjem na zasedenem »varovanem območju« Srebrenici. Prek frontne črte so pregnali tudi ranjence, ženske in otroke. »Srbi so očitno prelomili obljubo o spoštovanju ženevske konvencije,« je izjavil tiskovni predstavnik ZN Aleksander Ivanko.

Bosanski zunanji minister Haris Silajdžić je včeraj že izrazil prepričanje, da bo naslednja tarča srbskih enot enklava Žepa v vzhodni Bosni. »Bosanska vlada ima dokaze, da teroristi za Žepo načrtujejo podoben scenarij, kot so ga izvedli v Srebrenici,« je povedal Silajdžić. »Nice-sar ne moremo storiti. Tam imamo le 79 ukrajinskih vojakov,« je padec nove muslimanske enklave že napovedal Ivanko. Pritrdil mu je tudi poveljnik mirovnih sil ZN v Bosni Gary Coward, ki je »varovano območje« Žepa že skoraj odpisal. »S tem številom ljudi ne moremo zaustaviti večje ofenzive,«

je opravičil dejansko nemot Unproforja in dodal: »Za Srbe bo veliko težje pri Gorazdu. Tam so enote vladne vojske veliko bolj oborožene.«

Deset tisoč mož enote za hitro posredovanje, ki naj bi varovali 22 tisoč modrih celad v Bosni, se vedno ni pripravljenih na posredovanje v Srebrenici. Francija, ki je v Varnostnem svetu ZN zahtevala takojšnje vojaško posredovanje, je ostala sama. »Nihče se ne želi bojevati v Srebrenici,« je povedal nekdanji poveljnik mirovnih sil v Bosni, belgijski general Briquent. »Taksna je kruta resnica,« je dodal. Diplomati meni-

jo, da bi moral Unprofor svoje enote postaviti okoli mest, ki jih je v resnici mogoče obraniti in vzhodno Bosno prepustiti Srbom. Za takšno možnost se navdušujejo predvsem ZDA, Francija in Britanija. S tem ko bi se utrdili v Sarajevu, bi svetu pokazali, da nameravajo ostati v Bosni, izognili pa bi se ponizanju, kakršnega so bili deležni v Srebrenici ali celo popolnemu umiku.

Mirovni posrednik Stoltenberg takšni možnosti odločno nasprotuje in opozarja, da se sile ZN ne bi smele vmesati v spor. »Njihov mandat je redna dostava človekoljubne pomoči,« je povedal in se pohvalil z novim velikim uspehom ZN: iz Srbije je na območje pod nadzorom bosanskih Srbov prispel konvoj sestih tovornjakov s človekoljubno pomočjo.

V OZADJU

Varovano območje Žepa

HAMBURG (dpa) - Tako kot zdaj že zavzeta Srebrenica je tudi Žepa eno od skupno šestih mest in občin, ki jih je Varnostni svet Združenih narodov spomladi 1993 razglasil za varovano območje. Za majhni kraj na vzhodu Bosne - od Sarajeva oddaljen približno 90 kilometrov in nedaleč od Srebrenice - so že v eni od srbskih

ofenziv maja 1993 potekali hudi boji, pri cemer je bilo uničenih veliko okoliških vasi. V tej muslimanski enklavi, ki leži v globoki in težko dostopni dolini na meji med Bosno in nekdanjo Jugoslavijo, živi po podatkih ZN deset do dvanajst tisoč ljudi, medtem ko bosanska vlada govori o petnajst do dvajset tisoč prebivalcev.

PRIČEVANJA BEGUNCEV IZ SREBRENICE

Žejni, lačni in umazani, predvsem pa pretreseni

Predstavniki Združenih narodov poročajo, da so zaloge hrane za 30 tisoč muslimanskih beguncev v Potočarih pošle že včeraj

TUZLA - Bosanski muslimanski begunci, ki so jih srbski zavojevalci v torek pregnali iz Srebrenice, so v četrtek v solzah govorili o lakoti in grozi v zadnjih dneh v enklavi.

Približno 5500 žena, otrok in starcev je sinoči dve uri taval po nikogaršnjem ozemlju in poskušalo doseči območje pod nadzorom bosanskih vladnih sil, potem ko so jih srbski avtobusi odložili približno deset kilometrov od mesteca Kladanj.

Vladna vojska je nato dva tisoč beguncev prepe-ljala stiriideset kilometrov proti severu v veliko letalsko oporišče ZN v okolici Tuzle, je dejal Kris Janowski, predstavnik Visokega komisariata za begunce pri Združenih narodih.

Po njegovih besedah je v Kladanj v četrtek do sedmih jutraj prispelo 3500 ljudi, veliko pa jih je se na poti.

»Na ducate svojih sosedov sem videla podkupovati Srbe, da bi jim le-ti dovolili vstop v avtobus,« je povedala Zulfa Redžić,

ko je opisovala obup prebivalcev na zajetem območju. »Zelo smo se bali,« je dejala.

Človekoljubne organizacije so poročale o grozljivih prizorih v Potočarih v srebrenski enklavi, kjer se je trideset tisoč muslimanov zbralo okoli nizozemskega oporišča ZN in iskalo zascito, medtem ko so Srbi mlade moške trkali od njihovih družin.

Janowski je povedal, da so Srbi spustili le malo vojaških obveznikov in da je bilo na prizorišču malo mednarodnih opazovalcev.

»Srbi so nas prisli vprašati, kje so vsi moski, sposobni za vojskovanje,« je pripovedovala devetnajstletni Medija Rahimić.

»Vse moske, ki so bili kakorkoli podobni vojakom, so z avtobusov odpeljali na nogometni stadion v Bratuncu.« Bosanski Srbi bi radi zbrali nekdanje branilce enklave, ki jih imenujejo vojni zločinci. Vecina jih je, potem ko je Srebrenica v torek padla, med hudim obstreljeva-

njem in bliskovitim napadom srbske pehote pobegnili v okoliške hribe.

»Sedem dni smo se brez hrane skrivali v kleti,« je dejala petintridesletna Zumreta, medtem ko je k sebi stiskala svoja dveletna dvojčka. Njun oče je pogresan že od zacetka vojne.

»Nas največji problem je bila lakota,« je dejal 56-letni Rifet Suljić. »Spominjam se, da včasih nismo jedli po deset dni. Pripadniki nizozemskih mirovnih sil so z nami delili svojo hrano, čeprav je tudi sami niso imeli veliko.«

Viri Združenih narodov so poročali, da so bili begunci po tako velikih naporih v zelo slabem stanju, predvsem pa žejni, lačni in umazani. Tudi zaloge hrane, s katerimi nizozemske modre celade hranijo preostalih trideset tisoč beguncev v Potočarih, naj bi posle že včeraj.

Konvoj z dodatnimi zalogami za nizozemske modre celade pričakujejo kmalu, drugega s hrano za begunce pa so zajeli Srbi,

ki jim je odpor v enklavi uspelo zlomiti prav z večtedenskim zadrževanjem pomoči. Bosanski Srbi so konvoju ZN dali zeleno luc, na bosansko-srbski meji pa so zadržali šest nadaljnjih tovornjakov.

V Tuzli se je za dobrodoslico prvemu valu beguncev zbralo nekaj sto ljudi. Mnogi med njimi so iz Srebrenice pobegnili že leta 1993, zato so pričakovali svoje sorodnike. Sedemindvajsetletni vojak Savahid Begović, ki je bil leta 1993 ranjen in evakuiran, je ob avtobusu ponosno stal s svojo zeno in svakinjo.

»Žene niso videl že več kot dve leti. Sicer ne ve, kaj naju caka, in kje bova živela, a bova vsaj skupaj.«

Predstavniki človekoljubnih organizacij pričakujejo, da bodo Srbi v prihodnjih dneh iz Srebrenice pregnali še zadnje muslimane, ki jim bodo sledili tudi množični konvoji.

Zoran Radosavljević, Reuter

V Potočare so pribežale množice muslimanskih beguncev....

... ki so iz Srebrenice prebežali v strnjjenih kolonah.

Medtem ko so srbski vojaki beguncem razdelili nekaj cigaret,...

... sta si general Ratko Mladić in nizozemski poveljnik Ton Karremans nazdravila (AP)

NOVICE

Aristide je prepričljivo zmagal

PORT-AU-PRINCE (Reuter) - Po dolgem odlasjanju so v sredo na Haitiju objavili predčasne izide državnih volitev, ki so bile izpeljane že 25. junija. Kot vse kaže, bo prepričljivo zmagala stranka Lavalas, kar v prevodu pomeni plaz, ki jo vodi haitijski predsednik Jean-Bertrand Aristide. Kandidati stranke Lavalas so si izborili na volitvah po doslej znanih podatkih vsaj 12 od 18 sedežev v karibskem nacionalnem senatu in 68 od 82 poslanskih sedežev v spodnjem domu. Kar 23 od 27 političnih strank, ki so sodelovale na volitvah, je zadnje volitve razglasilo za neveljavne, saj so tudi mednarodni opazovalci poročali o številnih nepravilnostih. Kljub temu je bila širša javnost tako na vasi kot v prestolnici na tem karibskem otoku po objavi predčnih volilnih izidov povsem mima.

Švedska obljubila pomoč pri približevanju EU Baltiku ...

RIGA (Reuter) - Švedska zunanja ministrica Lena Hjelm-Wallen, ki je na dvodnevem uradnem obisku v Latviji, je včeraj v Rigi izjavila, da je povsem pravilno, da si baltške države prizadevajo za priključitev k EU. Vendar švedska predstavnica ni mogla svojim gostiteljem povedati, kdaj natančno bi lahko prišlo do združitve in koliko novih članic bo EU sploh pripravljena sprejeti. Švedska in tudi ostale skandinavske države so bile tradicionalne zaveznice baltskim državam in si bodo še naprej močno prizadevale, da bi Latvija, Litva in Estonija čim prej sedele kot enake enakim za evropsko mizo v Bruslju, je izjavila švedska zunanja ministrica na tiskovni konferenci. »Nasa podpora bo popolna,« je odločno zaključila Hjelm-Wallénova.

... Francija pa Maroku

RABAT (Reuter) - Francoski minister Michel Barnier, ki je v vladi zadolžen za evropske zadeve, se je na svojem zadnjem obisku v Maroku srečal kar s štirimi marokskimi ministri in premierom. Barnier je po srečanju izjavil, da se bodo pogajanja o asociacijskem sporazumu med Marokom in EU začela 24. julija. Po zapletenih pogajanjih v Bruslju je Francija edina država, ki je podprla maroksko približevanje EU. Najbolj pereč problem med magrebško državo in evropsko skupino držav je na področju ribolova. Pred kratkim so podaljšali rok za »ribji sporazum«, vendar EU vztraja pri tem, da se asociacijski sporazum sklene neodvisno od sporazuma o ribstvu. Maroko pa na to ne pristaja in vztraja pri tem, da se asociacijski sporazum, ki bo sprejet skupaj z ribiskim, pozneje uporabi kot model sodelovanja med grupacijo in Marokom. EU je največji zunanjetrgovinski partner Maroka.

V OZADJU

Rak, levkemija in zastrupljene ribe

RAROTONGA (Reuter) - Novozelandski minister za zdravstvo in turizem Joe Williams je v sredo napadel medije, ker so objavili pismo zdravnikov, ki povečanje števila obolelih za rakom povezujejo s francoskimi jedrskimi poskusi v Tihem oceanu.

»Število obolelih za levkemijo in rakom na Cookovem otoku je močno naraslo, prav tako je čedalje več zastrupljenih rib. Prepričani smo, da je do tega pojava prišlo zaradi radioaktivnosti, ki je posledica francoskih jedrskih poskusov na atolu Mururoa,« je zapisalo 14 zdravnikov. Williams je izjavil, da

kot minister za zdravstvo popolnoma razume bojazen zdravnikov, vendar pa ga kot ministra za turizem veliko bolj skrbi vpliv takšnih poročil na gospodarstvo Cookovega otoka. Priznal je, da se je število obolelih za rakom povečalo tako na otoku kot tudi drugje v južnem Pacifiku, toda nobenega trdnega dokaza ni, da je porast povezan z jedrskimi poskusi. Zato je zahteval odvzem dovoljenja za stalno bivanje vsem vpletenim predstavnikom medijev. Cookovo otocje je najbližji sosed Francoske Polinezije, približno dva tisoč kilometrov oddaljeno od tega območja na Mururoi.

Južni Pacifik, 14. julij

Ob francoskem nacionalnem prazniku so po vsem svetu napovedane protijedrskedemonstracije

PARIZ (dpa telefoto: AP) - Danasnji državni praznik obletnice francoske revolucije bo marsikateremu Francozu, predvsem na visokih položajih, pustil grenak priokus. Razen tega, da bo nekaj aktivistov Greenpeacea nepooblaščen »praznoval« na Mururoi, bodo protesti zaradi odločitve predsednika Chiraca o obnovitvi jedrskih poskusov danes se prav posebej glasni.

Avstrijski Greenpeace je v četrtek vsa veleposlaništva na Dunaju pozval k bojkotu tradicionalnega sprejema pri francoskem veleposlaniku. Po mnenju predstavnikov okoljevarstvene organizacije tokrat 14. julija ni razlogov za praznovanje, ker Francija trmasto vztraja pri svoji

odločitvi. »Francija z jedrskimi poskusi na Mururoi ne ogroža samo tamkajšnega okolja in prebivalcev, temveč tudi svetovni razoroževalni proces,« je se poudaril Greenpeace.

Znana norveška igralka Liv Ullmann namerava francoski državi v znamenje protesta proti obnovitvi jedrskih poskusov vrniti visoko odlikovanje za umetniške dosežke Ordre des arts et des lettres, ki ga je dobila konec 80. let. Pravi, da se je za ta korak odločila zato, ker je čutila, da mora nekaj narediti. »In to je najmanj, kar sem lahko storila,« je dejala igralka, ki je Norvežane in svetovno javnost pozvala k različnim oblikam protesta.

Norveška policija je v oselskem fjordu že morala preprečiti akcijo aktivistov Greenpeacea, ki so hoteli s petimi gumijastimi colni, na katerih so imeli protestne transparente in zastave, pluti ob francoski vojaški ladji Amyt

D'Inville. Policija je s colnov odstranila bencinske rezervoarje, kar je predstavnik organizacije označil za kršenje pravice do izražanja mnenja in poudaril, da s svojo akcijo niso zeleli ovirati plovbe francoske ladje. Nemški Greenpeace bo začel v soboto na informacijskih točkah v 65 mestih v Nemčiji zbirati podpise proti vnovičnem opravljanju jedrskih poskusov v južnem Pacifiku. Aktivisti ekološkega gibanja bodo delili tudi protestne dopisnice, ki so naslovljene na francoskega predsednika, na štirih francosko-nemških mejnih prehodih pa bodo razdeljevali protestne letake. Akcija zbiranja podpisov bo trajala do konca avgusta.

Francoska vlada vidi v mednarodnih protestih ob nameravani obnovitvi jedrskih poskusov politično kampanjo. Vladni tiskovni predstavnik François Baroin je v nekem intervjuju poudaril, da Francija pač ne bo dovolila pritiskov na svojo suverenost. »So ljudje, ki ne morejo sprejeti dejstva, da gre za vprašanje neodvisnosti države. Tukaj so v ozadju interesi izključitve Francije iz območja južnega Pacifika. To je politična operacija.«

EVROPSKA UNIJA

Odpraviti odtujenost

Tik pred poletnimi počitnicami je Evropska unija bogatejša za dva podatka: da je mesto evropskega varuha človekovih pravic, ki ga je določila z maastrichtskim sporazumom, upravičeno, in drugič, da bo ime la z uvajanjem schengenskega sporazuma, ki določa odpravo meja znotraj EU, se veliko dela.

Po dveh letih je Evropski parlament končno izbral moza, ki bo skrbel za »zbliževanje državljanov EU z njenimi institucijami«. Z drugimi besedami to pomeni, da je 58-letni finski pravnik Jacob Soderman tisti človek, na katerega se bodo obračali državljani EU, da bi s skupnimi močmi preprečevali zlorabe oblasti, prevare, zamujanja in nekompetentnosti evroburokracije. Soderman, ki ima letos zase in svojo ekipo na voljo 250 tisoč ekujev, je že dobil prvo pritožbo treh francoskih novinarjev, ki zatrjujejo, da varnostniki v Evropskem parlamentu z njimi niso ravnali korektno.

Izvolitev evroombucmana ima kljub temu večje razsežnosti, prav tako njegovo delo. Z vstopom Švedske, kjer obstaja institucija ombudsmana že od leta 1809, in Finske, so dobili dosedanja kandidati premočno konkurenco in pred Sodermanom je moral kloniti tudi nemški kandidat Siegfert Alder. Podpredsednik Evropskega parlamenta Giorgios Dimitrakopoulos je podvomil v to, da bi en sam človek zmogel opravljati tako vseobsegajoče delo, zato je predlagal, naj bi denar, ki je namenjen evrovaruhu, raje namenili komisiji za pritožbe. Morda ima Grk celo prav, vsekakor pa je spregledal drugo, bolj simbolno plat zgodbe. Bruselj je namreč z odhodom Jacquesa Delorsa iz Evropske komisije izgubil edino politično osebnost, ki je lahko, vsaj do neke mere, poosebljala EU. Zaradi razdrobljenosti avtoritet in nemoci institucij, se EU čedalje bolj odtuja svojim

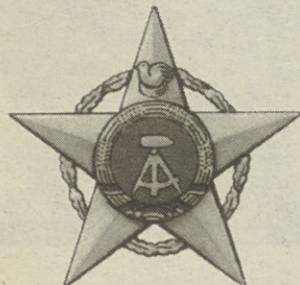
državljanom, to pa je proces, ki ga ni moč zaustaviti z eno samo potezo niti z eno samo politično osebnostjo. Vloga evrovaruha ima zato na simbolni ravni prav takšno vrednost kot uvajanje schengenskega sporazuma. Evropa brez meja je prvi pogoj, da se prebivalci EU identificirajo z njo. Schengenski sporazum lahko v državljanih EU vzbudi občutek prednosti in privilegiranosti pred nedržavljanji, ki s tem postanejo tuji v petnajstih državah. Vendar je z Evropo brez meja več težav kot z evrovaruhom. Schengenskega sporazuma se najbolj brani Velika Britanija, vendar tokrat ne zaradi larpurlartističnega evroskepticizma: ce bi London svoje meje odprl schengenskim državam, bi jih moral zapreti državam Commonwealtha. To torej pomeni, da bi se morala odpovedati prestizu nekdanje kolonialne vesile, ki si lahko privoščijo, da zviška pogleda na nekdanje kolonije in v tem duhu z njimi tudi posluje. London je včeraj nemudoma odgovoril evropskemu komisarju Mariu Montiju, ki je dejal, da je odprava meja neločljivo povezana z enotnim tgom. Britansko notranje ministrstvo je sporočilo, da namerava Velika Britanija ohraniti svoje meje in da bi vsak poskus njihove odprave blokirala z vetom.

Evropska unija, ki se bo v vročem poletju pripravljala na medvladno konferenco, bo torej razmišljala se o dveh stvareh: o tem, zakaj potrebuje evrovaruha in zakaj je pot do Evrope brez meja tako dolga.

Ana Kovac

FELJTON

Nostalgija za starim redom (1)

Le devetnajst odstotkov vzhodnih Nemcev je danes mnenja, da je socializem sistem, »ki je bil obsojen na neuspeh«, petnajst odstotkov vzhodnih Nemcev pa si celo zeli vrnitev Nemske demokratske republike (NDR). Vecina meni, da so bile stanovna politika, zdravstvena oskrba in sole v nekdanji NDR boljše kot danes: javnomnenjska raziskava nemskega casopisa Spiegel je pokazala presenetljivo nostalgijo po nekdanji NDR.

V NDR so ljudje kljub vsemu živeli veliko bolje, kot pa to zdaj prikazujejo casopisi in televizija. Glede tega sta enotnega mnenja kar dve tretjini vzhodnih Nemcev: »Porocila o tem, kaksne so bile razmere v NDR, so prevec negativna.« Ce vzhodni

Nemci primerjajo razmere v nekdanji NDR in sedanji Zvezni republiki Nemčiji (ZRN), se NDR na številnih področjih bolje odreže od ZRN.

To pa ni bilo vedno tako, pred petimi leti je bilo celo obratno. Takrat je NDR za vzhodne Nemce le na nekaterih področjih veljala kot boljša država. Vecina vzhodnih Nemcev ima zdaj bolj pozitivno predstavo o nekdanji NDR - koliko pa je tistih, ki bi si zeleli vrnitev NDR? Koliko je torej ljudi, ki so izpolnjeni s »hrepenenjem po starih casih«?

Spiegel je pri institutu Emnid, ki ima sedež v Bielefeldu, naročil javnomnenjsko raziskavo, ki naj bi odgovorila na to in tudi na nekatera druga vprašanja v zvezi z odnosom vzhodnih Nemcev

do nekdanje NDR. To je bila prva obsežna raziskava o t. i. NDR-nostalgiji med vzhodnimi Nemci.

Raziskavo so izvedli letos od sredine aprila do sredine junija; na vprašanja je odgovarjalo tisoč odraslih zensk in moskih, ki živijo v vzhodnem delu Nemčije, torej na območju nekdanje NDR.

Anketiranci so morali na vecino zastavljenih vprašanj odgovarjati tako, da so obkrožili enega od že pripravljenih odgovorov. Eno takih vprašanj je bilo na primer: »Ali menite, da je združitev Nemčije pozitivno vplivala na vaše življenjske razmere?« Le na dve vprašanja so anketiranci odgovarjali z lastnimi besedami: »Ce pomislite na case NDR, kateri je vas najbolj negativen in kateri najbolj pozitiven spomin?«

Neka zenska je o nekdanji NDR napisala sledeče:

»Hudo je bilo, ker nismo smeli potovati in smo lahko le na televiziji videli, kaj se dogaja v svetu. In ta dolgoca-

sen vzhodnonemski vsakdan - trgovine so bile slabo zalozene, toda za sluzbo si ni bilo treba delati nobenih skrbí. Nihce te ni mogel vreci iz tvojega stanovanja in otroci

so bili preskrbljeni v otroških vrtcih. Vse je bilo urejeno in poceni. Vsaka stvar ima pozitivne in negativne strani.«

Nadaljevanje jutri

KOLESARSTVO / 11. ETAPA DIRKE TOUR DE FRANCE

Zmagal italijanski Anglež Sciandri

V špritnu ukrotil Kolumbijca Buenahoro, s katerim je pobegnil glavnini - Indurain trdno v vodstvu

SAINT ETIENNE - Ljubitelji kolesarstva v Angliji je včeraj z etapno zmago razveselil italijanski Anglež Maximilian Sciandri, ki je imel v končnem sprintu 199 kilometrov dolge etape od Bourg D'Oisansa do St. Etiennea več moči kot Kolumbijec Herman Buenahora. Sciandri je anglesko državljanstvo prevzel letos, potem ko ga v Italiji niso uvrstili v ekipo za nastop na svetovnem prvenstvu, saj je menil, da bo imel v Angliji, kjer se je sicer rodil, več možnosti za uspeh.

Sicer pa je bil glavni dogodek včerajšnje etape beg osmerice kolesarjev, ki so usli iz glavnine kmalu po vzponu druge kategorije na Col de la Forteresse. V tej skupini so bili Nizozemca Breukink in Maassen, Nemec Aldag, Francoz De las Cuevas, Britanec Sciandri, Italijan Tafi, Švicar Järmann in Kolumbijec Buenahora. Skupini si je pred vzponom prve kategorije na Col de L'Oeilillon privzela prednost devetih minut, na vzponu pa Tafi, Järmann in Maassen niso zmogli držati ritma in so zaostali. Prednost se je zmanjšala že na nekaj manj kot sedem minut in takrat sta napadla Sciandri in Buenahora, Aldag, Breukink in De las Cuevas pa jima niso sledili in so do konca etape ostali med ubeznikoma in glavnino.

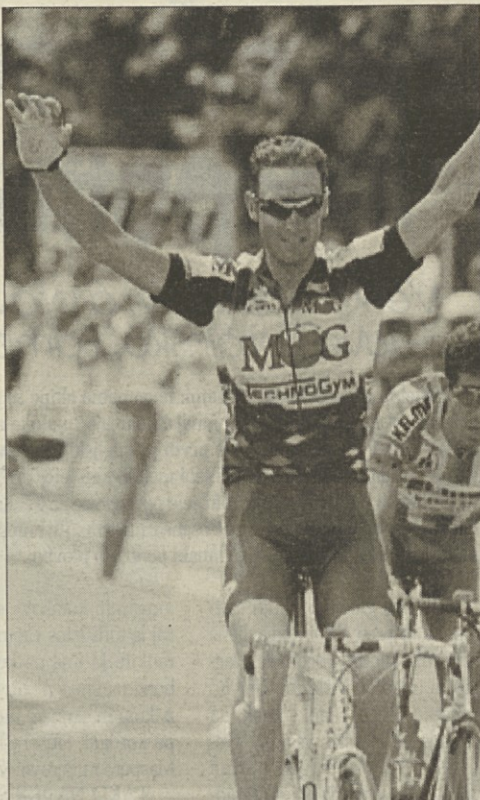
Prednost dvojice pred nasledovalci je bila ves čas varnih sedem minut, večino dela na vzponu pa je opravil Buenahora, ki je med drugim nesebično delil vodo s Sciandrijem. Sibkejsemu Kolumbijcu tako v ciljnem sprintu ni preostalo nič drugega, kot da skuša iz zavetrja presenetiti Sciandrija, poskus pa je bil že po nekaj metrih obsojen na propad in novopečeni Britanec si je tako po 130 kilometrskem begu privozil prvo etapno zmago na Tour de France.

Danes je na sporedu 12. etapa, dolga 222,5 kilometra in precej razgibana. Start bo ob 10. uri in 50 minut v Saint Etienneu

na nadmorski višini 580 metrov, cilj pa v Mendeu na nadmorski višini 1.045 metrov. Kolesarji bodo prevozili tri prelaze tretje in enega druge kategorije, najvišje pa se bodo povzpeli na 1.450 metrov visoki Côte de Charpal.

Rezultati: 1. Sciandri (VB - MG) 4:43.15, 2. Buenahora (Kol - Kelme) v času zmagovalca, 3. Aldag (Nem - Telekom-ZG), 4. Tafi (Ita - Mapei GB) oba + 2.41, 5. Breukink (Niz - ONCE) + 2.50, 6. De las Cuevas (Fra - Castorama), 7. Jalabert (Fra - ONCE) + 5.52, 8. Abdudzaparov (Uzb - Novell), 9. Jekimov (Rus - Novell), 10. Pulnikov (Ukr - Telekom-ZG), 11. Colombo (Ita - Gewiss Ballan), 12. Bouvard (Fra - Chazal), 13. Chiappucci (Ita - Carrera), 14. Riis (Dan - Gewiss Ballan), 15. Ledanois (Fra - GAN), 16. Lanfranchi (Ita - Brescialat), 17. Zabala (Spa - ONCE), 18. Dekker (Niz - Novell) vsi + 5.31.

Skupni vrstni red: 1. Indurain (Spa - Banesto) 47:22.05, 2. Zülle (Svi - ONCE) + 2.27, 3. Riis (Dan - Gewiss Ballan) + 6.00, 4. Rominger (Svi - Mapei GB) + 8.19, 5. Gotti (Ita - Gewiss Ballan) + 8.20, 6. Jalabert + 9.16, 7. Pantani (Ita - Carrera) + 12.38, 8. Mauri + 12.49, 9. Tonkov (Rus - Lampre) + 12.58, 10. Escartin (Spa - Mapei GB) +13.43, 11. Chiappucci + 14.10, 12. Vi-

renque (Fra - Festina) + 15.46, 13. Madouas (Fra - Castorama) + 16.17, 14. Breukink + 17.11, 15. Dufaux (Svi - Festina) + 18.13, 16. Lanfranchi (Ita - Brescialat) + 19.19, 17. Mejia (Col - Motorola) + 19.42, 18. Bruyneel (Bel - ONCE) + 20.09, 19. Thibout (Fra - Castorama) + 21.24, 20. Aparicio (Spa - Banesto) + 23.08. Tockovanje za zeleno majico: 1. Jalabert 200, 2. Abdudzaparov 182, 3. Indurain 117; za kralja gora: 1. Vi-renque 217, 2. Zülle 148, 3. Indurain 120; mostveno: 1. ONCE 142:23.13, 2. Gewiss-Ballan 23.38, 3. Mapei GB 30.47. (JuM)

Nogometaši grozijo z »zamrznitvijo« koledarjev

Bo Moratti kmalu beracil pred Duomom in Cragnotti pral vetrobrane avtov, ki cakajo na zeleno luč pred semaforjem? Tako kaže, ker Združenje italijanskih profesionalnih nogometnih društev (v osebi Luciana Nizzole) zamen zahteva zase višji odstotek dohodkov Totocalcia in Totogola in je zato včeraj zagrozilo, da ne bo sporečila javnosti sporeda A in B lige. Povišek ni ravno neznan: od 90 do 200 milijard letno! Večina dohodkov dveh »schedin« vnovci CONI, ki jih v glavnem namenja gradnji sportnih objektov in tistim sportnim zvezam, ki finančno ne morejo biti avtonomne. Po eni strani torej »upravičena« zahteva, da denar, ki ga konec koncev ustvarja nogomet, ostane v nogometnem svetu v večji meri kot doslej. Toda: ali niso nogometni klubi na več področjih močno privilegirani? Svetišča, v katerih igrajo Milan in... Triestina so plačali vsi, tudi plavalci in hokejisti.

FORMULA ENA / PRED VN V SILVERSTONU

Schumacher čedalje bolj samozavesten

SILVERSTONE - Verbalni dvoboj na daljavo z Damonom Hillom je Michaelu Schumacherju vili se več samozavesti. Prav pred dvobojem na Hillovem domačem dirkališču v Silverstonu se dirkaca »obdelujeta« bolj kot kdajkoli prej, vendar pa se 26-letni Nemec ne boji Williamsovega voznika niti njegovih angleskih navijačev. »Ljudje so gotovo na Hillovi strani, toda Angleži so 'fair',« meni Nemec in poudarja: »Damon je pod velikim pritiskom, jaz pa bom lahko vozil veliko bolj sproščeno.«

Toda Schumacherjevi spomini na Silverstone niso najlepší. Ljudje se se spominjajo lanskega leta in skandala z zastavami. »Lanski dogodki so dokončno pozabljeni, ne obremenjujejo me,« pravi Schumacher. Besedni dvoboji s Hillom pa pred domaćima dirkama obeh dirkacev niso preveč vsek Schumacherjevu menedžerju Williju Webbru. Benettonov sef Flavio Briatore je že pred šestimi tedni skušal pomiriti strasti med Schumacherjem in Hillom. Tudi pri Williamsu so potrdili, da sta se Italijan in Hill pogovarjala.

Nesporazumi v formuli 1 pa imajo tradicijo, na primer dvoboji Senna - Prost, Senna - Piquet ali Piquet - Mansell. Weber je prepričan, da so

spori Bernieju Ecclestonu celo všeč, res pa je, da je Anglež Schumacherju svetoval, da naj se pobota s Hillom.

Veliko je tudi govorice o tem, da je Nemec že podpisal pogodbo z Benettonom za leto 1996, vendar pa jih je Weber ostro zanikal: »O Michaelovi prihodnosti se bomo odločili po veliki nagradi Italije v Monzi.« Zmagovalec 14 dirk za veliko nagrado je dejal, da ga jezijo nenehne razprave in vesti o morebitni zamenjavi mostva. »Obstajajo dobre možnosti za to, da tudi prihodnje leto ostanem pri Benettonu, seveda pa bi bilo prezgodaj, če bi se odločil že sedaj,« je menil Nemec.

Damon Hill se bo že danes na prvem treningu za veliko nagrado Velike Britanije podal na lov na ponovitev zmag izpred 12 mesecev, saj Anglež dobro ve, da se lahko samo s prvim mestom enakovredno poteguje za naslov. Hill trenutno po sedmih dirkah za svetovno prvenstvo zaostaja 11 točk za Schumacherjem. »Mislim, da letos ne more biti tako kot lani, ko sem imel pred seboj prav poseben cilj. Toda tokrat bom na drugacen način skušal znova zmagati v Silverstonu. Ni skrivnost, da je moj letosnji cilj naslov svetovnega prvaka. Preprosto moram zmagati, ker Michaelu ne smem dovoliti,

da bi povečal prednost,« je menil 34-letni Hill, ki bo moral v nedeljo - tako kot njegovi tekmeči - na 5.057 kilometra dolgi progi prevoziti 61 krogov. Včeraj pa je v Silverstonu privrela na dan se ena novica. Hill naj bi prihodnje leto zamenjal Schumacherja pri Benettonu, toda velika večina poznavalcev je menila, da gre predvsem za Benettonovo potegavščino. Italijansko mostvo naj bi tako skušalo znižati Schumacherjeve apetite ob novem podpisu pogodbe in zmesi Hilla na domači dirki pred 90 tisoč gledalci. Toda pri Benettonu so te vesti uradno zanikali, oglašil pa se je tudi Ferrari in zatrdil, da se s Hillom sploh niso pogovarjali o morebitnem prestopu.

Morda bo Hill prav zaradi gledalcev našel dovolj motivacije in moči za zmago, priznava pa, da bo dirka z Nemcem zelo tesna: »Ena napačna poteza in že se lahko znajdes ob progi. To bo zelo dobra dirka, toda lahko se zgodi marsikaj.«

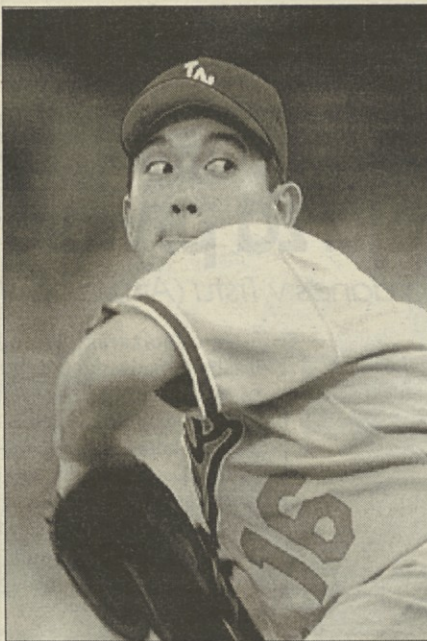
Hill pa ne sme pozabiti niti na kolega iz mostva Davida Coltharda, ki je prav tako prepričan, da lahko zmagata, če mu bodo to v mostvu dovolili. Prav tako pa ne sme pozabiti na Ferrarijeva voznika, Jeana Alesija in Gerharda Bergerja.

(J. M.)

BASEBALL / JAPONEC V ZDA

Hideo Nomo je novi junak ameriške Major League

Že je potolkel rekord »strike-outov« v eni sami tekmi

Nomomania, ali kako japonski baseballist navdušuje navijače obeh obal Tihega oceana. Kosarkarska NBA in se posebno hokejska NHL sta se že navadili na tuje ase, ki nemalokrat odigrajo dokaj vazno vlogo. V baseballu se kaj takega ni še zgodilo, toda po poldrugem letu dolgi stavki je zdaj kot kaže nastopil čas sprememb. Japonec Hideo Nomo, metalec, ki si je zaradi hitrosti (150 kilometrov na uro) in čudnih efektov njegovega meta že prisluzil obetavnih vzdevek »tornado« podziga strasti ameriških in ponos japonskih navijačev.

Hideo Nomo je v Major League prišel ravno v pravnem času, saj je bi-

lo po stavki bilo potrebnega nekaj takega, kar bi res predstavljalo veliko novost. Nomo seveda ni rešil vseh težav: kriza gledalcev vzbuja nemajhne skrbi, toda vsaj Los Angeles Dodgersi, ekipa pri kateri »tornado« igra, mirno spijo. Se vec: upravitelj uradne klubske prodajne zagotavlja, da se nikoli niso prodali toliko majic enega samega igralca, v tem primeru plavo-sivih dresov s številko šestnajst. Vrhunec je seveda bilo dejstvo, da je Hideo Nomo zaigral (in to v vlogi protagonista) v All Star Gameu. Njegova vrhunska igra na srečanju med zvezdniki seveda ni bila nepričakovana, saj je Nomo doslej med drugim potolkel rekord »strikeoutov« v eni sami tekmi (dosegel jih je dvajset). Toda razen igalskih sposobnosti odlikujejo Noma se tipično daljnogazahodnjanske vrline: olikanost, spostljivost in, seveda za ameriške pojme daleč pretirana, molčecnost. K temu pripelje tudi slaba anglescina, toda Nomo očitno raje govori z zogico v roki.

Kako pa sledijo svojemu heroju na Japonskem? Na začetku so se v deželi vzhajajočega sonca ob misli, da bo njihov najboljši igralec zapustil domovino in odšel v ZDA, zgrozili bi. Prepričani so bili, da se iz vsega ne bo izcimilo nič dobrega in da se bo Nomo vrnil z dolgim nosom. Zdaj se je pesimizem spremenil v navdušenje: po japonskih mestih so na najbolj prometnih cestah že postavili ogromne semaforje, ki oddajajo podvige njihovega rojaka. V Tokyu se tako pred mega-ekranom občasno zbere po nekaj tisoč gledalcev, hkrati pa so tudi mnogi drugi igralci »Japan Major League« začeli mezikati Ameriki. (dk)

NOVICE

Habsudova premagala Kandarrjevo

PALERMO - Prva nosilka mednarodnega ženskega teniskega turnirja WTA v italijanskem Palermu z nagradnim skladom 107.000 dolarjev Slovakinja Karina Habsudova je uspešno nastopila tudi v 2. krogu in s 6:3 in 7:6 (7:4) premagala Nemko Jano Kandarr. Uspešne so bile tudi druge postavljene igralke.

Izidi 2. kroga: Karina Habsudova (Slk, 1) - Jana Kandarr (Nem) 6:3, 7:6 (7:4), Sabine Hack (Nem, 5) - Alice Canepa (ZDA) 6:2, 6:4, Natalia Medvedjeva (Ukr, 7) - Petra Langrova (Čes) 6:2, 6:3, Silvia Farina (Ita, 6) - Francesca Lubiani (Ita) 6:1, 6:4, Irina Spirlea (Rom, 2) - Barbara Paulus (Avt) 6:4, 6:2, Barbara Schett (Avt) - Petra Schwarz Ritter (Avt) 6:3, 6:1.

Carbonell boljši od Karbacherja

BAASTAD - V 2. krogu mednarodnega moskega teniskega turnirja v Baastadu z nagradnim skladom 325.000 dolarjev je Spanec Tomas Carbonell izločil tretjega nosilca in branilca lanskega naslova Nemca Berndta Karbacherja v treh nizih s 5:7, 6:2 in 6:1.

Boetsch premagal Medvedjeva

GSTAAD - V 2. krogu mednarodnega moskega ATP teniskega turnirja v švicarskem Gstaadu z nagradnim skladom 560.000 dolarjev je Francoz Arnaud Boetsch premagal sestega nosilca Ukrajince Andreja Medvedjeva gladko s 6:1 in 6:3.

Izidi 2. kroga: Sergi Brugera (Spa) - Alberto Costa (Spa) 6:4, 6:1, Marc Rosset (Svi, 4) - Francisco Clavet (Spa) 6:4, 6:3, Jevgenij Kafelnikov (Rus, 7) - Vince Spadea (ZDA) 6:3, 6:4, Arnaud Boetsch (Fra) - Andrej Medvedjev (Ukr, 6) 6:1, 6:3, Andrea Gaudenzi (Ita) - Cedric Pioline (Fra) 7:5, 6:4.

Woodbridge boljši od Johnsona

NEWPORT (STA/AFP) - V 1. krogu mednarodnega moskega ATP teniskega turnirja Newportu z nagradnim skladom 225.000 dolarjev je tretji nosilec Avstralec Todd Woodbridge premagal Američana Donalisa Johnsona s 6:4 in 7:6 (7:3).

Izidi 1. kroga: Todd Woodbridge (Avs, 3) - Donald Johnson (ZDA) 6:4, 7:6 (7:3), Byron Black (Zim, 4) - Nuno Marques (Por) 6:4, 6:3, Henrik Horn (Sve) - Sandon Stolle (Avs) 2:6, 6:4, 6:4; 2. krog: Marcos Ondruska (JAR) - Mark Philippoussis (Avs) 6:3, 6:4, David Prinosil (Nem, 6) - Grant Stafford (JAR) 7:6 (7:4), 6:2; Jörn Renzenbrink (Nem) - Scott Humphries (ZDA) 6:3, 3:6, 7:6 (7:4), Derrick Rostagno (ZDA) - Javier Frana (Arg) 7:5, 6:3.

COPA AMERICA

Paragvaj v četrtfinalu, vihar ustavil Urugvajce

MONTEVIDEO - Igralci v rokavicah, premrazeni gledalci: seveda, saj je na južni polobli zima. Tako je med tekmo Urugvaj - Mehika vreme ponagajalo z viharjem in dežjem, ki je bolj spominjal na bližnje slapove Iguassu. Tekma je bila prekinjena in zadnja sodba v skupini A ni se padla. Napredovanje v četrtfinale si je na vsak način zagotovil Paragvaj, ki lahko ob porazu Urugvaja z dvema goloma razlike proti Mehiki poseže celo po prvem mestu, v najslabšem primeru pa bo najboljši tretjevrščeni, kar pomeni dvoboj proti Argentini.

Paragvajci so svojo nalogu na letošnji Copi America že opravili: zmagali so dve tekmi, proti domaćinom so castno in tesno izgubili, kar bo se prilo ni spadalo v pričakovanja nogometašev iz Gran Chaca. Proti Venezueli tesna zmaga s 3:2. Gole so dali Cardozo, Villamayor in Gamarra za Paragvaj ter Miranda in Dolguetta za Venezuelo.

Ponoči so odigrali tekme Urugvaj - Mehika (skup. A), Peru - Ekvador in Brazilija - Kolumbija (skup. B). Danes ponoči sta na sporedu zadnji tekmi kvalifikacij: Čile - Bolivija in Argentina - ZDA. Pred četrtfinali bo prost dan.

NOVICE

Grafova utajila zaslužke?

BONN - Nemski davčni izvedenci preiskujejo morebitno davčno utajo wimbledonske zmagovalke Nemke Steffi Graf in njenega očeta Petra. Davčni preiskovalci so bili v vili Grafovih v Brühlu na jugu Nemčije že 23. maja. Za razliko od številnih nemških vrhunskih sportnikov Grafova prebiva v domovini in si ni izbrala kakega drugega kraja, kjer bi za davke odstela manj denarja. Veliko najboljših teniskih igralcev ima svoja stalna bivališča v kneževini Monaka. Ob prvem pregledu so davčni inspektorji iz vile Grafovih odnesli kartonske skatle, polne dokumentov. Javni tožilec iz Mannheima Peter Wechsung je za casnik Bild dejal: »Lahko rečem le, da teče preiskava proti Steffi in Petru Graf zaradi morebitne davčne utaje.«

Buckler najel Woolridgeja

BOLOGNA - Govorice so potrjene. Bolonjski Buckler je najel nekdanjega zvezdnika NBA Orlanda Woolridgeja, ki je lani uspešno branil barve Benetona iz Trevisa. Skoraj 36-letni American (203 cm) bo že prihodnji teden prispel v Bologno na zdravniški pregled. Podpisal bo enoletno pogodbo, za služil pa en milijon dolarjev. Buckler, ki je najel tudi Hrvata Komazeca (in Orsinija in De Piccolija), bo v prihodnji sezoni zaposlen kar na pet frontah: v prvenstvu, italijanskem pokalu, euroclubu, superpokalu in McDonald's opnu.

Rock master Kranj '95

KRANJ - Danes zvečer bo v Kranju (od 20. ure dalje) tekmovalje v sportnem plezanju Rock master Kranj '95. Nastopilo bo 21 tekmovalcev in tekmovalk, med njimi tudi najboljši v svetovnem pokalu in nosilci odličij zadnjega SP.

»Manu« zapušča Ravenno

RIM - Slovita podajalka Theodore, 31-letna Manuela Benelli, po dolgih letih zapušča Ravenno in se seli v A-2 ligo k rimskemu klubu Aster. S Teodoro je popularna »Manu« enajstkrat osvojila naslov državnega prvaka.

Z UISP-om v Bohinju

V okviru tesnih odnosov, ki jih goji s Slovenijo, je UISP (Unione Italiana Sport Per tutti) v projektu »Green Sport« zasledil možnost sodelovanja s Sportno Unijo Slovenije.

Rezultat medsebojnega sodelovanja je prireditve »trije dnevi sporta za vsakogar« - sportni vikend ob Bohinjskem jezeru.

Od 25. do 27. avgusta bo potekal odbojarski turnir »Green Volley«, udeleženci pa bodo imeli možnost, da se preizkusijo tudi v številnih drugih panogah (kanu, kajak, plezanje, letenje z zmajem in vedno aktualno hribolazenje).

Za domače odbojarske navdušence vabilo na turnir v beach volleyu, ki bo od 11. do 15. avgusta v Zgoniku, za slovo od počitnic in kot priprava na naslednjo sezono pa odbojarski turnir 3+3 (dekleta-fantje) pri Pulju od 1. do 3. septembra. Informacije dobite na tržaskem sedežu UISP (tel. 639382).

Začel se je jadrlni Giro

CAGLIARI - V zalivu pred glavnim sardinskim mestom je včeraj bila na sporedu prva etapa jadrlnega Gira d'Italia - Merit Cupa. V slogu kolesarskega prologa je tudi jadrnice čakala le »predjed«, dolga skromnih 12 milj. Prva je skozi cilj prijadrjala domača posadka Sardegn, za njo pa Trieste Generali in Bologna Telethon.

Ažman v B1 ligi z Vidmom

Bivši Borov in Jadranov košarkar Peter Azman, ki je v minuli sezoni igral pri tržaskem tretjeligašu Latte Carso, bo odslej član videmskega Libertas Udine v B1 ligi. V Videm se selita tudi sponsor Servolane in Azmanov soigralec Cerne.

NOGOMET / KONEC KUPOPRODAJNE BORZE

Parma kraljica... nepotrebnosti

Veliko nakupov, a pravega napadalca ni
Juve količinsko, Sampdoria pomlajena

»Poletno prvenstvo« je za nami: nogometne ekipe se podajajo na priprave v novih preoblikah, navijaci sanjajo (malokateri je zaskrbljen), kmalu bo že napočil čas prvih prijateljskih tekem... Tedaj bo kdo že kimal z glavo in sam pri sebi mislil »tudi letos ne bo nič«. Prave vrednosti bo seveda pokazalo sele prvenstvo. Za zdaj so veseli pri Parmi, kjer so edino merilo potrošene milijarde. Juventus je napravil nekaj korakov, ki zagotavljajo lanski podobno plovbo.

Splošno gledano lahko trdimo, da se pred časom najavljena kriza ni se lotila nogometa. Baggio je odšel k Milanu, kjer bo verjetno precej sedel - znak, da denarja ne manjka, vsaj pri »velikih«. To pa je tudi čudna značilnost v italijanskem nogometu. Po svetu vse večja izenačenost, v Italiji pa razlike med vrhom in dnom narasčajo.

ATALANTA: En sam boleč odhod (Ganz k Interju), super nakup Tovaletija in nekaj zanimivih prihodov, kot recimo napadalec mladinske reprezentance Vieri. Brazilce Alexandre (libero) je popoln neznanec.

TAKO NA IGRISCU: Ferron, Boselli, Alexandre, Fortunato, A. Paganin, Montero, Salvatori, Bonacina, Vieri, Morfeo, Tovaletij.

BARI: Po dobrem prvenstvu je bilo neizogibno, da bodo najboljši pobrali sila in kopita. Slabo je to, da je odšla prav osrednja ekipa: Amoroso, Bigica in Tovaletij. Med nakupi velja omeniti Sveda Anderssona, ki pa lani ni blestel kot na SP in Portugalca Abela Xaviera.

TAKO NA IGRISCU: Fontanari, A. Xavier, Annoni, Manighetti, Mangone, Ricci, Gautieri, Gerson, Andersson, Pedone, Guerrero.

CAGLIARI: Kljub prihodu Trapattinija (toda ali je bilo Tabareza sploh potrebno nadomestiti?) stanje ni rožnato. Odsla sta Beretta in Dely Valdes, Venturin in Urugvajec Dario Silva pa se zdalec nista na njunem nivoju.

TAKO NA IGRISCU: Fiori, Napoli, Pusceddu, Bisoli, Villa, Firicano, Venturin, Herrera, Muzzi, Allegri, Oliveira.

CREMONESE: Politika

ca, Bergomi, Centofanti, Zanetti, Festa, Fresi, Berti, Ince, Rambert, Carbone, Ganz.

JUVENTUS: Odhod večno poskodbovanega Baggia je odlična poteza. Morda bodo v Turinu pogrešali Jarnija, Jugović in Pesotto sta se dva borca, starčka Vierchowoda pa bi lahko tudi pustili, kjer je bil. Luksuznih menjav je na pretek.

TAKO NA IGRISCU: Peruzzi, Ferrara, Pessotto, Jugović, Vierchowod, Paulo Sousa, Lombardo, Tacchinardi, Vialli, Del Piero, Ravanello.

LAZIO: Kazalo je, da se je gospodar Cagnotti navelical in mnogi so napovedovali razprodajo z veliko začetnico. Na koncu so ostali vsi, odšel pa je edini, ki si je to zaslužil, Gascoigne. Po Di Matteu se drugi »Svitar«, Gattardi.

TAKO NA IGRISCU: Marchegiani, Gattardi, Favalli, Di Matteo, Negro, Chamot, Rambaudi, Fuser, Boksić, Winter, Signori.

MILAN: Baggio gor, Baggio dol: kdo pa pravi, da bo Baggio pri Milanu sploh igral. Savicević je nedotakljiv, Simone lanskega formata prav tako, Weah najbrž tudi, sicer bi ne prišel iz Pariza. Revolucije vsekakor se ni in leta se bodo poznala tudi v naslednji sezoni.

TAKO NA IGRISCU: Rossi, Panucci, Maldini, Albertini, Costacurra, Baresi, Dessailly, Boban,

Udinese: edini cilj je obstanek

Da bi se Furlani na kupoprodajni borzi razpistolili in si že poleti »zagotovili« obstanek ne pomni. Bo že tako, da ljudje, ki so navajeni potrpeti tudi v nogometu potrpijo. Pizzi in Scarchilli sta glede kakovosti nenadomestljiva. Novi trener Zaccheroni, prav kot Galeone pristaš conske igre, bo moral ekipo zasnovati drugače. Na sredini bo kakovost morala nadomestiti večja borbenost (in to ni bila ravno značilnost lanskega Udineseja), obramba pa je kar v redu. Udarca moč bo morda pogrešala prekaljenost ljubljence občinstva Carnevaleja, toda Bierhoff je dovolj sposobnosti, da ga nadomesti. Pomisleki izhajajo iz dejstva, da je rezerv malo, zato morajo na ulici Cotonificio upati, da ne bo poškodb. Sicer pa je Pozzo pravi specialist za novemberska presenečenja. Kot za Bari, Cremonese, Padova, Piacenza in Vicenza bo za Udinese edini možni cilj obstanek. TAKO NA IGRISCU: Battistini, Rossitto, Kozminski, Ripa, Bia, Helveg, Desideri, Ametrano, Bierhoff, Stroppa, Poggi.

ODBOJKA / DRUGI DAN TROFEJE DEŽEL

Selekciji FJK sta izločeni iz boja za prvih osem mest

Dekleta danes v Trstu (Altura ob 9.15) proti Kampaniji

Na odbojarski Trofeji dežel za mladinske reprezentance, ki se v teh dneh odvija v nasi deželi, se je včeraj končal kvalifikacijski del. Danes in jutri bodo na sporedu tekme za razvrstitve, finalni tekmi v moski in ženski konkurenci pa bosta v nedeljo v San Giorgiu di Nogaro.

Reprezentanci FJK, v katerih igra tudi nekaj igralcev slovenskih društev, se zal ne bosta potegovali za prestižne uvrstitve od 1. do 8. mesta. Ženska vrsta je v odličnem srečanju gladko klonila pred favorizirano Emilijo Romagna in bo po porazu proti Lombardiji igrala danes v skupini za uvrstitve od 9. do 16. mesta. Ob 9.15 se bo v telovadnici Don Milani na Alturi pomerila s Kampanijo.

»Emilija Romagna se bo na Trofeji potegovala za sam vrh. Proti njej objektivno nismo mogli doseči več. Moram pa reči, da je naša skupi-

na dobra. Tehnično sicer zaostrjamo in absolutno treba več pozornosti nameniti vadbi osnov ter že v nižjih ligah skrbeti za agonistično bolj intenzivno igro. Atletsko pa je naš potencial zelo dober,« meni prof. Paolo Pelizzer, selektor ženske vrste FJK, v kateri igra tudi borovka Jana Milicević in Kontovelka Jana Obad.

Ista usoda je FJK doletela tudi v moski konkurenci. Prof. Franko Drasić, ki je lani s svojimi fanti dosegel »zgodovinsko« 4. mesto, se bo moral z letošnjo ekipo zadovoljiti s precej bolj skromno uvrstitvijo. Včeraj je FJK izgubila se proti Liguriji in se delno potolazila z zmago proti Moliseju.

Danes ob 9.15 bodo fantje v Remanzaccu igrali proti Kalabriji.

Izidi in lestvice

Ženske, skupina D: Lombardija - Lacij 0:2 (10:15,

Konec počitnic, začetek priprav

Weah, Savicević, Simone.

NAPOLI: Napoli izven profesionalnega nogometa? Take sale ne more pozreti nihče, saj bi sicer pršlo v Neaplju do ljudskega upora in pohoda na Rim. Odsla sta samo Carbone in Cannavaro, obramba pa se je celo okrepila. Mladinski sektor je med boljšimi v Italiji zato nič skrbi.

TAKO NA IGRISCU: Tagliata, Matrecano, Ayala, Bordin, Colonnese, Pari, Buso, Pecchia, Agostini, Di Napoli, Imbriani.

PADOVA: Po obsatku doseženem sele v dodatnem srečanju je na borzi precej okleval in vsekakor uspel izgubiti nekaj pomembnih igralcev (Franceschetti, Maniero, Balleri). Prazno okence nadomestiti nakupov ne obeta nič dobrega.

TAKO NA IGRISCU: Bonaiuti, Cuicchi, Pioli, Lalas, Gabrieli, Sconziano, Fiore, Nunziata, Longhi, Vlaović, Galderisi.

PARMA: Roberto Mancini je nekoč dejal: »Če bi Sampdoria potrosila toliko milijard, bi zmagala pet prvenstev«. Prav tako: v Parmi veliko kupujejo, toda napadalca, ki bi dajal gole v kazenskem prostoru se ni bilo. Večno nepopolna ekipa.

TAKO NA IGRISCU: Bucci, Benarivo, Di Chiara, D. Baggio, Apolloni, Minotti, Nolin, Stojckov, Crippa, Zola, Asprilla.

PIACENZA: Spet popolnoma italijanska ekipa, spet za obstanek, ki ji je predlanski usel le

zaradi Milanove... nepostenosti. Zal je odšel Inzaghi. Najbolj simpatična ekipa.

TAKO NA IGRISCU: Taibbi, Polonia, Rossini, Lucci, M. Conte, A. Carbone, Turrini, Piovani, Cappellini, Corini, Caccia.

ROMA: Edini novi standardni igralec naj bi bil Di Biagio, ceprav v nadaljevanju tudi Mihajlović, Berretta in Branca niso brez možnosti. Romi se pozna, da odlično dela na mladinskem področju. Podvig in pol »italijanska nizičija« Balba.

TAKO NA IGRISCU: Cervone, Lanna, Petruzzi, Statuto, Aldair, Carboni, Moriero, Di Biagio, Balbo, Thern, Fonseca.

SAMPDORIA: Operacija »pomladitev ekipe« se je začela, rezultati pa bodo vidni sele čez eno leto, ko naj bi odšli v pokoj se Zenga, Mannini, Ferri in Evani. Uganka je Karembeu: če bo potrdil svoje lastnosti, bo ekipa pole-tela, sicer bo taval na sredini.

TAKO NA IGRISCU: Zenga, Balleri, Mannini, Franceschetti, Ferri, Evani, Chiesa, Seedorf, Maniero, Mancini, Karembeu.

TORINO: Turka Hakana Sukurja bi lahko nakupil samo Torino, ki ima rad take »ekstotivne« igralce. Tržanci bodo sledili podvigom nepozabnega vrtarja Biata in zlasti Maura Milaneseja, ki mora nadomestiti odlicnega Pessotto.

TAKO NA IGRISCU: Biato, Falcone, Maltagliati, Bacci, Angloma, Milanese, Cozza, Cristallini, Rizzitelli, Abedi Pelé, Hakan.

VICENZA: Če se reši, bo naj-večja senzacija v povojni nogometni zgodovini. Odsel je odlični vratar Sterchele. Nakupa, ki bi pri navijacih vsaj malo zvedril vzdušje, ni bilo, saj Hrvat Stimac ne more biti odločen.

TAKO NA IGRISCU: Brivio, Sartor, D' Ignazio, Lopez, Stimac, Lombardini, Maini, Di Carlo, Viviani, Murgita, Briacchi.

(dk)

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Najbolj zanesljiv zmagovalec (1. dirka v Rimu) je Pitagora

1. dirka (Rim): Pitagora (2) je za razred boljši od ostalih konj. Monfumo (X) starta iz ugodnega položaja in je dober sprinter. Cc Farlan (1) je lahko protagonist.

2. dirka (Cesena): Omo del Pizzo (X) kljub startu v drugi vrsti ne stoji pred nemogočo nalogo. Octavia LB (2) je v odlični formi. Membo Sacar (1) ima med poznavalci mnoge privrženice.

3. dirka (Montecatini): Persiano Gilm (X) ima vse možnosti, da se uveljavi, ne sme pa podcenjevati kobile Ondra (1). V formi je tudi Oracle Bi (2).

4. dirka (Treviso): favorit je nedavni zmagovalec podobne sheme Parist (X). Lu-son Sol (1) se bo gotovo po-

tegoval za zmago. Preseneti lahko Plali (2).

5. dirka (Taranto): Glede na tekmece Iquar (2) res ne bi smel imeti težav. Porter (X) je na zadnjih dirkah vedno dosegel dobre rezultate. Pozorn na nedavnega zmagovalca One d'Arc (1).

6. dirka (Livorno, galop): Ocean night (1) je resen kandidat za zmago. Isa La Santa (X) je ugodno obtežena. Ju-ro's boy (2) si v tej družbi zasluži uvrstitev med prvimi.

Dirka tris

Montegiorgio (20 konj). Nasi favoriti: st. 18 Lemmon Park, st. 8 Nabucco, st. 5 Platino Ac. Za sistemiste: st. 17 Pedro Nor, st. 20 Monastione, st. 7 Nyc San.

Totip

1. — prvi 2
drugi X1

1. — prvi X
drugi 12

1. — prvi X2
drugi 1

1. — prvi X
drugi 12

1. — prvi 2
drugi X1

1. — prvi 1
drugi X2

KOTALKANJE / DRŽAVNA FAZA UISP

Nicola Ragno (Vipava) pristal na tretjem mestu

Ostali tekmovalci Vipave in Poleta so se solidno odrezali

Na državni fazi prvenstva Unione italiana sport per tutti (UISP, Italijansko združenja sporta za vsakogar) v umetnostnem kotalkanju v Bologni je nastopilo lepo zastopstvo kotalkarjev KSD Vipava in kotalkarskega odseka SD Poleta.

Najboljše se je v številni konkurenci odrezal član Vipave Nicola Ragno (na sliki), ki je v kategoriji dečkov letnika 1986 zasedel v prostem programu odlično 3. mesto in v konkurenci 20 tekmovalcev zelo dobro izvedel svojo vajo.

Od deklet se je najbolje odrezala Cristina Sirotti (Vipava), ki je v kategoriji letnika 1984 zasedla 14. mesto v konkurenci 56 tekmovalk.

Med desetletnicami je Monika Quaggiato v prostem programu zasedla 19. mesto, v obveznih likih pa je bila 43., njena klubska tovarišica Elena Vizintin pa 45.

Med devetletnicami je poletovka Chiara Pasian zasedla v obveznih likih 26. mesto, v prostem programu pa 45. mesto, članica Vipave Serena Lucigrai pa je bila 30. v prostem programu in 47. v obveznih likih. Poletovka Dasa Hrovatin je nastopila samo v prostem programu in pristala na 42. mestu. Med najmlajšimi je poletovka Mateja Milic pristala na 44. mestu.

Ker na prvenstvu UISP pravilnik ne omogoča izvajanja težjih vaj, doseženih rezultatov ni mogoče primerjati z rezultati zveznih tekmovalcev, vsekakor pa lahko rečemo, da so se naši mladi kotalkarji in kotalkarice dobro odrezali in doživeli lepo sportno izkušnjo.

Nicola Ragno (Vipava) na tretjem mestu

JADRANJE / TROFEJA ALPE-ADRIA ZA OPTIMISTE

Križničeva (Čupa) prva med dekleti

Na drugo mesto se je po treh preizkušnjah uvrstila njene klubska tovarišica Ana Žerjal

V nedeljo se je končal sklop regat, veljavnih za Trofejo Alpe Adria v razredu optimist. Trofeja je zajemala tri tekmovalne in sicer regate v Izoli (25. - 26. junija), v Sosljanu (Alex Moccia - 1. - 2. julij) ter v Brenzonu - Gardsko jezero (8. - 9. julij). Za tiste, ki niso redno sledili našim poročilom, na navedemo, da je bilo v Izoli (organizator JK Burja), okrog 40 tekmovalcev, pihala pa je zelo močna burja (do 15 m na sekundo), v Sosljanu (organizator SNPJ) je bila udeležba se številnejša, saj je regatiralo kar 140 tekmovalcev, veter pa je bil kot ponavadi v Sosljanu sibirski, medtem ko je bil na Gardskem jezeru veter zmeren (do 4 m na sekundo), število optimistov pa se je ustavilo na številu 90, (organi-

zator SN Brenzone).

Na vseh omenjenih regatah sta bili opravljeni dve od štirih predvidenih preizkušenj, tekmovalna pa so bila na mednarod-

nem nivoju, saj so se jih udeležili jadralci iz Italije, Slovenije ter Hrvaske. Regate, ki so zajemale trofejo Alpe-Adria, so se udeležili tudi jadralci Cupine tekmovalne skupine in sicer Johana Križnič, Lara Spinazzola, Ana Žerjal, Erik Masten in Tomaž Sirca.

Rezultati skupne razvrstitve vseh treh regat so bili tokrat za slovensko jadralstvo res več kot spodbudni. S konstantnostjo ter vztrajnostjo je Cupina jadralka Johana Križnič (na sliki) namreč dosegla prvo stopničko skupne lestvice v ženski konkurenci, medtem ko ji je Ana Žerjal sledila na drugem mestu. Rezultat je se toliko bolj tehten, saj tudi glede na spremenljive vremenske razmere treh regat, in sicer od sibirke pa do izredno močnega vetra, dokazuje, da sta obe jadralki popolni tekmovalki, ki se dobro prilagodita vsem vremenskim razmeram.

Lahko se dodamo, da se bo letos Ana mudila na evropskem prvenstvu ter v naslednji sezoni najverjetneje preskočila v razred europa in upamo, da bo tudi v novi kategoriji uspešno nadaljevala svojo sportno kariero, medtem ko mlajša Johana čaka še sezona na optimistu, v merilu pa je najbrž že naslednje evropsko prvenstvo.

Tudi ostali Cupini jadralci so dosegli solidne uvrstitve in nastopili na vseh regatah, le Lara Spinazzola ni nastopila na Gardskem jezeru, saj je regatirala na trofeji Topolino v Trzicu, ki je bila namenjena najmanjšim tekmovalcem, (vključno do letnika '82).

Domenis

ODBOJKA / DRŽAVNE LIGE

Jasne pojme imajo za zdaj le pri OK Val

Pri ostalih naših moštvih strokovni kader še ni določen

Sportni delavci in funkcionarji nimajo dosti počitka niti med poletjem, saj morajo v tem času z veliko mero potrpljenja in dobre volje sestavljati programe in ekipe za naslednjo sezono. Tako smo vprašali tudi odgovorne ljudi pri naših članskih ekipah, če nam lahko kaj povejo o zadnjih novostih pri svojem društvu.

Se najmanj problemov ima B2-ligas Val, ki je praktično uredil vse zadeve že pred časom. Znano je, da bo ekipo v tej sezoni prevzel Lorenzo Zamò, ki je s sabo pripeljal podajaca Rogonata. Ekipo pa zapuščata starejša igralca Marchesini, ki bo odslej vodil ekipo v D ligi, in Maurizio Stabile. V ekipo pa bosta vključena se dva mlajša igralca in sicer Danjal Radetti in Matej Cernic. V poletnih mesecih delajo v društvu tudi na tem, da si Igor Florenin pozdravi ramo, saj je ta poškodba povzročala igralcu precej težav med zadnjo sezono. Obe članski ekipi Vala (B2 in D liga) bosta svoje priprave pričeli 21. avgusta. Za drugo člansko ekipo pa je situacija bolj nejasna. Kot je povedal sportni direktor Plesničar namreč se ni prišlo do sestanka z ostalima goriskima društvoma: »Zato imamo probleme tudi za mladinske ekipe, kjer nismo se določili trenerjev ekip in niti sestavili programov.«

Pri ženski ekipi Bora ni se nobene novosti. Kot je znano, sta Benevolova in Pitaccova dobila ponudbi videmske ekipe Camst, ki nastopa v B1 ligi. Kot je povedal Igor Može, bosta verjetno ti igralci prej ali slej prestopili v ekipo, ki nastopa v višji ligi, verjetno pa tega ne bodo storile se letos. Problem predstavlja tudi dejstvo, da sta Azmanova in Faimannova izrazili željo, da bi za eno leto prekinili z igranjem. Zato poskusa društvo najti kaksno okrepitev. Društvo se pogovarja tudi z nekaterimi igralkami, ki igrajo izven Trsta, toda trenutno ni se nič dorečenega, sam Može pa pravi, da bo težko najti primerno okrepitev. »Zato bomo verjetno kot ponavadi morali računati predvsem na lastne sile, v ekipo pa bomo morali verjetno vključiti kaksno mlajšo igralko.«

Tudi pri Soci so stvari precej negotove. Trener ekipe bi moral ostati še naprej Stefan Cotić, ki je opravil trenerski izpit druge stopnje, društvo pa se isče človeka, ki bi Cotiću stal ob strani. Glede igral-ske zasedbe je trenutno gotovo le to, da bodo ostali v ekipi vsi igralci iz lanske sezone. O novih igralcih pa bo verjetno kaj več znano, ko bo prišlo do sestanka z Valom in Olympio.

Pri Slogi trenutno ni velikih novosti. Pri moški vrsti trener Blahuta gotovo ne bo mogel računati na Cisollo, se vedno pa je negotova usoda Simona Terpina, ki izbira med povratkom v Gorico ali igranjem pri Slogi. Nekateri casopisi poročajo tudi o tem, da bo ekipo okrepil zdaj že bivši valovec Stabile, toda društvo nam tega se ni potrdilo.

Tudi pri ženski ekipi bi moralo priti do nekaterih novosti, vendar do sedaj ni se nič uradnega. (A.M.)

GOSTOVANJE / VRHOVCI V SPITTALU OB DRAVI

Danica med 120 moštv

Vrhovska nogometna ekipa Danica je pred nedavnim gostovanjem v Avstriji, točneje v Spittalu am Drau, kjer je igrala na dvodnevem turnirju v malem nogometu. Beseda turnir je resnici na ljubo dokaj omejevalna, saj je dejansko slo za velik nogometni praznik, na katerem je nastopilo kar 120 moštev (torej okoli 1300 nogometašev) iz Avstrije, Nemcije, Belgije, Francije, Italije in Slovenije, ki so se zvečer lahko tudi zabavali na masovni družabnosti z glasbo in kulinaricnimi dobrotami, prenočevali pa so v glavnem v sotorih.

Ekipa so bile razdeljene v štirideset skupin s po tremi ekipami, ki so igrale na dvanajstih igriščih. Danica je prvi dan eno tekmo izgubila ter eno izenčila, tako da se je morala poslo-

viti od nadaljnega nastopanja. Veliko dela je imel sodnik Milan Devetak, ki je spremljal vrhovske nogometaše. V dveh dneh je namreč delil pravico na nič manj kot 15 srečanjih.

KOŠARKA / 2. TURNIR AMATERJEV V ORGANIZACIJI BANOV - FERLUGOV

»Mladi« Koimpex zlahka premagal starejše tekmece

Z zmago moštva Koimpex v finalu za prvo mesto se je zaključil drugi košarkarski turnir za veterane, ki ga je, tako kot lani, priredil sportni odsek Kulturnega društva Grad od Banov. Uspeh peterke Koimpex je povsem zaslužen, saj so ostale ekipe, treba pa je poudariti, da je Koimpex nastopil s premočno postavo, saj je bilo, ob »zvezdi« turnirja Rikiju Škerku, tudi več posameznikov, ki so se letos igrali v Promocijskem prvenstvu in so z lahkoto svigali in bezali mimo mnogih starejših in netreniranih nasprotnikov.

F.Malalan 27, D.Zavadlal, Gantar 15, E.Vodopivec 12.

Rotrans - Cicibor 70:53 (38:30)

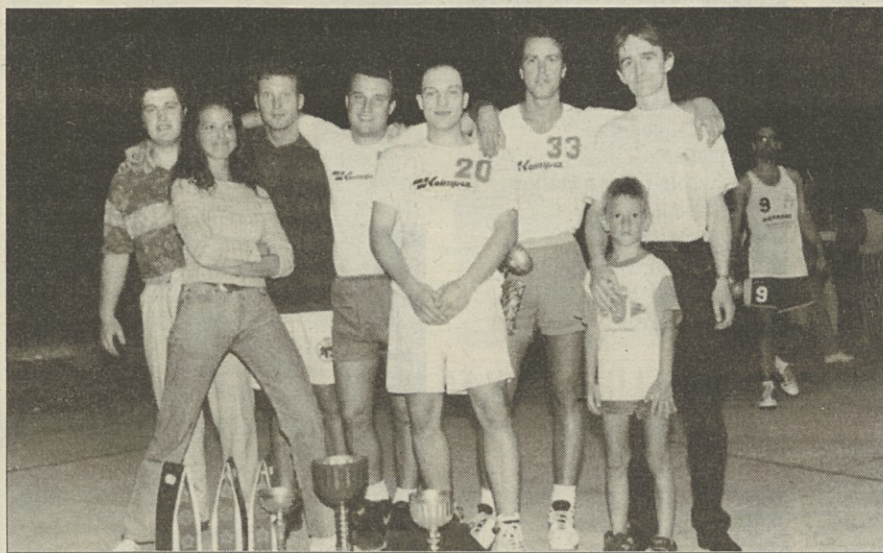
ROTRANS: Fabretti 22, A.Lapel 11, Passalacqua 6, Mauriello, Campanari 4, De Facchinetti 3, Carnimeo 10, Fontana 14. CICIBOR: Jagodic 11, Pisani 9, Sermonetta 11, Rudez, Pupulin 8, Circo 2, Plahuta, Vecchiet 12.

FINALE ZA 5. MESTO Alcatel - Grad Bani Ferlugi 96:46 (38:31)

ALCATEL: Cusma 4, Starc 7, Garlatti 13, Zupan 10, Giuliani 32, Pertan 20, Petelin 10. GRAD: Bellafontana 4, Castelli 15, Ferluga 9, T.Ban, Lenisa 2, Leone, Pro 14, Vidau 2.

FINALE ZA 3. MESTO Općine - Cicibor 88:65 (40:30)

OPCINE: A.Sossi 11, Taučer 2, Paniziutti 16, F.Malalan 17, D.Zavadlal

Zmagovalna ekipa Koimpexa

9, Gantar 2, E.Vodopivec 8, Kapic 23.

CICIBOR: Jagodic 22, Pisani 9, Rudez 11, Pupulin 14, Circo 5, Plahuta 4.

FINALE ZA 1. MESTO Koimpex - Rotrans 82:54 (41:24)

KOIMPEX: Kocman 9, Škerk 23, Bogatec 27, Franco 7, Cebulec 10, I.Malalan 6.

ROTRANS: Fabretti

21, A.Lapel 3, Passalacqua 2, Mauriello, Campanari 1, De Facchinetti 6, Carnimeo 2, Fontana 9, De Carlo, Zangrando 2, Filipi, S.Lapel 8.

Končni vrstni red: 1. Koimpex, 2. Rotrans, 3. Općine, 4. Cicibor, 5. Alcatel, 6. Grad Bani Ferlugi.

Ob zaključnem nagrajevanju vseh nastopajočih mostev so priznanja prejeli tudi posamezniki, ki so se posebej izkazali in najuspešnejše ekipe.

Najboljši igralec turnirja: David Bogatec. Najboljši strelec: Riki Škerk (111 točk). Najboljši igralec finala: Riccardo Fabretti. Najboljši v metu za 3 točke: Stefano Fontana (8 trojk). Najboljši napad: Koimpex.

Najboljša obramba: Alcatel. Najboljši korektna ekipa: Cicibor.

(VJ)

Obvestila

JK CUPA

organizira jutri, 15.t.m., nočno regato za kajutne jadnice Sosljan - Pirani - Sosljan. Start ob 21. uri. Vpisovanje na društvenem sedežu. Vabljeni!

SK BRDINA

sporoča, da suhi treningi se nadaljejo vsak torek in četrtek s pricetkom ob 18. uri. Zbirališče na Brdini.

SK BRDINA

organizira 3 dnevni smučarski kamp in solo tenisa na Multalu od 21. do 23. julija. Vpisovanje do ponedeljka, 17.t.m. na tel. št. 212859 ali 226271.

ZSSDI

obvesca, da bosta urada v Trstu in Gorici v juliju in avgustu odprta od 8. do 14. ure.

SD SOKOL

priredi 22. in 23. julija 24 ur odbojke na sportnem igrišču SD Sokol v Nabrezini. Informacije in vpisovanje do 18. t.m. od ponedeljka do četrta na igrišču SD sokola v Nabrezini od 19. do 21. ure.

SD PRIMOREC

prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni praznik sporta na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču v Trebcah. Odprtje dobrozaloženih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za glasbo bo poskrbel ansambel Happy day.

SK DEVIN

prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrezini sportni praznik '95. V soboto, 15. t.m., bo ex tempore-briskola in Godba na pihala iz Nabrezine.Ples s Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in kros. Ples s Krti ter velika nagradna tombola. V ponedeljek, 17. t.m., razne igre in ples s Status symbol. Vsak večer dobrozaloženi kioski in domaca kapljica.

POLFINALNI TEKMI Koimpex - Općine 90:74 (57:39)

KOIMPEX: Kocman 11, Škerk 29, Ciani, Bogatec 15, Franco 12, Cebulec 13, I.Malalan 10.

OPCINE: Taučer 6, Kraus 14, Paniziutti 12,

RAI 1

- 6.45 Jutranja oddaja Unomatina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
- 9.30 Nan.: Očetov pes
- 9.55 Film: Il gatto venuto dallo spazio (kom., ZDA '77, i. K. Berry), vmes (11.00) dnevnik
- 11.45 Poletna oddaja Verde mattina estate
- 12.25 Vreme in dnevnik
- 12.35 Nan.: Gospa v rumenem
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Film: Madame Bovary (dram., ZDA '49, i. J. Jones, J. Mason)
- 16.00 Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
- 17.30 Nan.: Dinozavri
- 17.55 Danes v Parlamentu
- 18.00 Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
- 18.15 Nan.: Alf
- 18.50 Variete: Poletje v Luna Parku
- 19.35 Vreme, dnevnik in sport
- 20.40 Film: U-Boot 96 (vojni, Nem. '81, i. J. Prochnov), nato videoigra Generale per una sera
- 23.15 Dnevnik
- 24.00 Dnevnik, horoskop in vreme
- 0.30 Danes v Parlamentu
- 0.40 Dok. Videosapere - Renesancna kultura
- 1.10 Aktualno: Sottovoce

RAI 2

- 6.35 V kraljestvu narave
- 7.00 Dok.: Tisoč umetnin
- 7.15 Nad.: Atto d'amore
- 8.00 Variete za najmlajše
- Quante storie!, risanke
- 9.30 Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 Faber l'investigatore
- 11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik
- 12.00 Nad.: Quando si ama
- 13.00 Dnevnik in vreme
- 13.40 Glasba: Scanzonatissima
- 14.00 Variete: Quante storie Disney, risanke
- 14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
- 16.00 Dnevnik
- 16.05 Nan.: La grande vallata
- 17.00 Dnevnik
- 17.50 Vabilo na festival v Spoletu
- 18.10 Sport in vreme
- 18.35 Sereno Variabile
- 18.45 Nan.: Hunter
- 19.45 Dnevnik in sport
- 20.20 Risanke: Go-Cart
- 20.40 Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
- 23.30 Dnevnik in vreme
- 0.05 Sport: boks, Castiglione-Poddighe (IP v mušji kat.), 1.05 biljard
- 2.30 Proza: Tovarich ('67)

RAI 3

- 6.00 8.30 Jutranji dnevnik, informacije
- 8.30 Videosapere: Turcija
- 9.00 Film: Roma, Paris, Barcelona (dram., It. '88)
- 10.25 Dok.: Potovanje po Italiji, Jadranje, Vodič za izbiro fakultete, itd.
- 12.00 Dnevnik
- 12.05 Film: I fratelli senza paura (pust., ZDA '53)
- 14.00 Dezelne vesti, dnevnik
- 14.30 Sport: kolesarstvo - Tour de France, motokros, tenis, golf, biljard
- 18.45 Vivere, vreme, dnevnik, dezelne vesti
- 19.50 Tour de France
- 20.30 Film: Amicizia fatale (dram., ZDA '92, i. K. Dobson, G. McRaney)
- 22.05 Chi l'ha visto?
- 22.30 Dnevnik, dezelne vesti
- 22.55 Dokumenti
- 23.50 Aktualno: Pred premiero - Opera kviz
- 0.30 Dnevnik, pregled tiska, kultura in vreme

RETE 4

- 7.00 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
- 7.30 Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
- 13.50 Nad.: Sentieri
- 14.45 Film: Suor Maria (dram., It. '56, i. F. Marzi)
- 16.30 Nan.: Colpo di fulmine, 17.00 Donne pericolose
- Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
- 20.45 Film: Vacanze d'inverno (kom., It. '59, i. A. Sordi, V. De Sica, E. R. Drago)
- 22.50 Film: Psycho 3 (krim., ZDA '86, r.-i. A. Perkins, V. Scarwid), vmes (23.30) dnevnik
- 0.40 Pregled tiska
- 0.50 Nan.: Hitchcock

CANALE 5

- 6.00 Na prvi strani, 8.45 Vodič Parlamenta
- 9.00 Film: Cominciò con un bacio (kom., ZDA '59)
- 11.10 Una bionda per papà
- 11.40 Aktualno: Forum
- 13.00 Dnevnik TG 5
- 13.25 Sgarbi quotidiani
- 13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
- 15.00 Nan.: Pappae ... ciccia, 15.30 La tata
- 16.00 Otroška oddaja, vmes risanke in nanizanka
- 18.00 Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
- 20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
- 20.40 Nad.: Beautiful
- 22.45 Dnevnik
- 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
- 1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
- 11.30 Nan.: Le strade di San Francisco
- 12.30 Odprti studio
- 12.50 Sport studio
- 13.00 Variete za najmlajše
- 13.50 Avtomobilizem F1
- 15.15 Film: Dance Party (kom., ZDA '87, i. J. Runyon)
- 17.00 Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
- 18.20 Variete: Bravissima
- 18.30 Nan.: Miami Beach
- 19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
- 20.00 Variete: Nati per vincere
- 20.40 Film: Indagine ad alta velocità (krim., ZDA '91, i. D. Hasselhoff)
- 22.40 Variete: Fanzine
- 23.40 Aktualno: Fatti e misfatti
- 23.45 Nan.: Monty Python the Flyin Circus
- 0.15 Italia 1 sport
- 1.10 Variete: Bravissima

TELE 4

- 13.30 17.45 19.30, 22.25, 0.25
- Dogodki in odmevi
- 20.30 Film: Twinky (kom., '70)
- 22.35 Nad.: Carolina

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.35, 22.30, 24.00
- Dnevnik, 13.30 Sport
- 14.30 Tour de France
- 19.45 Variete: T.R.I.B.U.
- 20.35 Nogomet: Brazilija-Kolumbija, 0.15 Čile-Bolivija (pokal Amerike)

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka: Filip
- 20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

- 11.10 Pet otrok in skrat, 5/6 del angleske nanizanke
- 11.35 Moja enciklopedija zivali
- 11.45 MTV Unplugged: 10.000 Maniacs
- 12.30 Ze veste, ponovitev
- 13.00 Poročila, VS
- 15.50 Avstralija, ponovitev
- 18.00 TV dnevnik 1
- 18.05 Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 28. oddaja
- 18.20 Pasje mesto, 24/31 del kanadske risane nanizanke
- 18.40 Fallerjevi, 17. del nemske serije
- 19.13 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
- 20.05 Baraba, francoski film
- 21.50 Turistična oddaja
- 22.10 TV dnevnik 3, vreme, sport
- 22.25 Sport
- 22.35 Brooklynski most, 15/22 del ameriške nanizanke
- 23.10 Zadnji imigrant
- 23.10 Gangster, 11/22 del ameriške nanizanke
- 23.55 Placani ubijalec
- 23.55 Brane Roncel izza odra, ponovitev

SLOVENIJA 2

- 12.40 Forum
- 12.55 Strta srca II, ponovitev
- 13.45 Omizje, ponovitev
- 15.45 Osmi dan, ponovitev
- 16.40 Sova, ponovitev
- 18.00 TV dnevnik 1
- 18.05 Regionalni studio Koper
- 18.45 Znanje za znanje
- 19.15 Hewitt je pac drugačen, angleska oddaja
- 20.05 Malibujška cesta 2000, 5/6 del ameriške nadaljevanke
- 20.55 Podmornice: Jekleni morski psi, 1/4 dokumentarne avstralske nadaljevanke
- 21.45 (Ne)znani oder
- 22.45 Anton Tomaz Linhart: Zupanova Micka, posnetek
- 23.35 Gospodar muh, angleski (CB) film

KANAL A

- 10.15 Ponovitve
- 11.35 A-shop, Spot tedna, CMT
- 11.45 Spot tedna, A-shop
- 17.15 Popolni tujci, ponovitev filma
- 19.00 Vreme, risanka
- 19.10 Luc svetlobe, 468. del
- 20.00 Pozitiv +
- 20.30 Obalna straža, 15. del
- 21.20 Vreme
- 21.25 Teden na borzi
- 21.35 Skrivnostni kriki, ameriški film
- 23.00 Vodnik za zaljubljen, 7. del ameriške nanizanke
- 23.25 Učna leta, 20. del
- 23.55 Pred poroto, ponovitev
- 00.20 Ziveti danes, ponovitev

Koper

- 16.00 Euronews
- 18.00 Slovenski program: Studio 2 - magazin
- 18.45 Primorska kronika
- 19.00 TV dnevnik
- 19.25 Otoki Fiji, dokumentarna oddaja
- 20.30 Srečanje z zgodovino, avtor Ezio Guiricin
- 21.30 Gigi Castellani kvintet
- 22.15 TV dnevnik
- 22.30 Ameriški avtorji Walt Whitman, pesnik in pravi Američan
- 22.50 Leteci zdravniki, nanizanka

ORF Avstrija 1

- 11.20 Mostovi na reki Toko-Ri, ponovitev
- 13.00 Fračji dom
- 13.25 Mila Superstar
- 13.50 Smrkci
- 14.05 Sanjski kamen
- 14.35 Otovi Otisloncki
- 15.00 Kremenckovi
- 15.00 Vroca sled
- 15.25 Mini cas v sliki
- 15.35 Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
- 16.20 Macgyver
- 17.10 Zaupanje je dobro...
- 17.35 Zlata palača
- 18.05 Grad ob Vrbskem jezeru
- 19.00 Anjin otrok
- 19.00 Pri Huxtablovih
- 20.00 Dolgočasna predstava
- 20.15 Pogledi od strani
- 20.15 Novinarka, ameriška komedija, 1988
- 19.00 Igrajo: Kathleen Turner, Burt Reynolds, Christopher Reeve in drugi
- 20.00 Režija: Ted Kotcheff
- 22.00 Krvava noč, ameriška psihološka kriminalka, 1984
- 19.00 Igrajo: Dan Hedaya, Frances McDormand, M. Emmet Walsh in drugi
- 23.35 Režija: Joel Coen
- 23.35 Cas v sliki
- 23.40 Prvo hrepenenje, nemško-francoski erotični film, 1983
- 01.10 Strašno prijazna družina, ponovitev
- 02.35 Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
- 04.25 Krvava noč, italijanski film

ORF Avstrija 2

- 13.00 Cas v sliki
- 13.10 Dežela dolin, ponovitev
- 14.00 Pravica do ljubezni
- 14.25 Dr. Trapper John
- 15.10 Smrt ne pride točno
- 15.10 Umor, je napisala Novi sef
- 16.00 Vsak dan s Schiejkom
- 17.00 Cas v sliki
- 17.05 Dobrodošli v Avstriji
- 19.00 Zvezna dežela danes
- 19.30 Cas v sliki, kultura
- 20.00 Sport
- 20.15 Derrick
- 21.20 Derrickov mrtvi prijatelj
- 21.20 Dr. Stefan Frank
- 22.05 Splav
- 22.05 Cas v sliki
- 22.35 Reinkarnacija
- Večer na temo ponovno rojstvo; kolo življenja; sporna vprašanja; Resnica in legenda; Paternova nočna služba
- 20.05 Mahabharata
- 05.40 Pogledi od strani
- 05.45 Slike iz Avstrije

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.50 Sport; 19.30 Stop paps in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Ljubljanski madrigalisti; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Odlomki iz Traviate; 19.30 Kje poleti ustvarjajo; 20.30 Koncert Piranskih glasb. večerov; 22.05 Igra; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,96,4,100,3,100,6,104,3,107,6) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasba; 21.00 Glasbeni izbor; 24.00 Nočni.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy;

11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 17.00 Enciklopedija; 19.00 TB: It's not 4 sale; 20.00 Digitalni odtsi; 22.00 Idealna godba Ičota Vidmarja.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravljici kotiček; 10.10 Trieste Prima 1994; 11.30 Odprta knjiga: Moja Kitajska (K. Kjuder, 5.); 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 Ljubljanski oktet; 13.30 Števerjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Deželna kronika; 17.10 Klasični album: M. Ravel; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

21., 24. in 26. julija, ob 21. uri: G. Verdi: opera TRUBADUR. Koprodukcija: Festival Ljubljana, Landes Theater Salzburg, Arena di Verona in Hrvaško narodno gledališče Ivana pl. Zajca, Reka.

Kakor je vsa spanska dramatičnost v svojem bistvu dramatika usode, se temu ni mogel upreti tudi G. Verdi v svojem Trubadurju. S primesjo ciganske krvi v zgodbi Trubadurja placuje davek trdoživemu ljudskemu verovanju, »da se pot prelite krvi mora prehoditi do konca«. Ljudska, ciganska vera pa je tiranska že v primeri s čudežno predestinacijo vsa zemeljska, konkretna, oprta na mit krvi, ki se ni zamrl. V Trubadurju predstavljata taisti življenjski nagon, ki kolje v človeku in Zemlji, Grof Luna in Azucena.

DRAMA SNG LJUBLJANA

V torek, 18. julija, ob 21. uri: W. Shakespeare: HAMLET, Hrvaško narodno gledališče Zagreb in Dubrovniški festival.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

Danes, 14. julija, ob 21. uri: O. Zupancić - VERONIKA DESENISKA, za izven. Režiser Franci Krizaj.

Za gledalce je urejen brezplačni avtobusni prevoz s parkirišča Glazija v Celju z odhodi avtobusov ob 19.30 in 20.30. Predprodaja vstopnic pri gledališki bl-

gajni vsak delavnik od 9.00 do 11.00, rezervacije na telefonu 063/442-910 int. 208.

PROGRAM PREDSTAV ZA ABONMAJSKE PREDSTAVE V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jancar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

ODER POD ODROM:

1. Pavel Kohout: PAT ALI IGRA KRALJEV, režija Franci Krizaj
2. Sam Shepard: NEVIDNA ROKA, režija Primož Babler

MLADINSKA:

1. Michael Ende: CAROBNI NAPOJ, režija Ales Novak
- Vpis abonmaja za sezono 95/96 bo v septembru.

IZOLA

ARIGONI

V ponedeljek, 17. julija, ob 21.30: monodrama KOBAGI DONIJELA ME RODA.

PORTOROŽ

AVDITORIJ PORTOROŽ

V nedeljo, 16. julija, ob 21.30: ljubezenska drama - NESMRITNO LJUBLJENA. Režiser Bernard Rose.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich Mednarodni festival operete 1995 V soboto, 22. t. m., ob 20.30 bo na sporedu premiera operete »Sissi« Fritza Kreislerja. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi. Predstave bodo trajale do 29. t. m. Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00. Grad sv. Justa Danes, 14. t. m., ob 21.15 »Tintarella di luna« - nastop glasbenika Dena Harrowa in kabaretiista Graziana Salvadorija. V nedeljo, 16. t. m., ob 21.15 »Il seme della follia« (ZDA 1994), režija John Carpenter, igrajo S. Neil in J. Prochnow. V ponedeljek, 17. t. m., ob 21.15 »La teta y la

luna« (Spanija 1994), režija Bigas Luna, igrajo M. May, G. Darmon in M. Poveda.

BENEČIJA: Postaja Topolove

Danes, 14. t. m., ob 20.00 - Srečanje z avtorjema M. Obitom in M. Kravosom; ob 22.00 - Film Paula Meyerja posnet leta 1960 o rudarjih v Belgiji.

Jutri, 15. t. m., popoldne performance Gianija Sartorija »Scoprimento dei binari« ob sodelovanju Convitto Musicale in zvečer »Modellando il tempo« argentinska kiparja A. Pecila in P. Garellija spremljata s tolkali E. Gherardini in S. Andreutti.

VIDEM: Poletne prireditve

Trg Matteotti: V nedeljo, 16. t. m., ob 21.30 - Koncert skupine Blues Brothers Band. V torek, 18. t. m., ob 21.30 - koncert skupine Tekameli.

pohod na Komelj in spominska svečanost ob 50-letnici zmage nad fašizmom.

HODIŠE

Grad: v soboto, 22. t. m., ob 18.00 - Ziv zav za otroke s skakanjem, jahanjem na ponijih; ob 20.00 - Glasba s plesom.

VOGRČE

Pri Florjanu: ob 20.00 - Predstavitev monografije »Osem stoletij Vogrč«.

AVDITORIJ PORTOROŽ

V soboto, 15. julija, ob 21. uri: BILLY BRANCH & The Sons Of Blues CHICAGO.

LJUBLJANA

KRIZANKE

Danes, 14. julija, ob 21. uri: COULIBALY BROTHERS, folklor.

LJUBLJANA

Danes, 14. julija, ob 21. uri, v Grand hotelu Union - MIA ZNIDARIC.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

BLED

CAFE BELVEDERE NA BLEDU V soboto, 15. julija, ob 21. uri: koncert WILLIAMA BOYDA z jazz triom.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in Vera Wagner« (Ul. del Monte 5) Do 31. t. m., je na ogled razstava ob 50. obletnici smrti Ane Frank. Občinska galerija: do 16. t. m. je na ogled razstava posvečena italijanskemu opernemu pevcu Enzu de Muro z naslovom »Il magico

splendor lo sguardo abbaglia« (Magični bleisk privablja pogled).

Mestni muzej zgodovine in umetnosti

Do 5.9.1995 bodo na sporedu v raznih mestnih muzejih obiski in predvajanja filmov z naslovom »Večer v muzejih«, ki jih organizirata trzaska občina skupno z odbornistvom za kulturo in mestnimi muzeji.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 14. julija: Mladinski zbor Moran / Izrael, Zenski zbor Plovdiv / Bolgarija, Estonski filharmonični komorni zbor v okviru simpozija nastopi tudi z enournim koncertom na enem od prizorišč v mestnem središču Ljubljane.

V soboto, 15. julija, ob 21. uri: Koncert Evropskega simpozija za zborovsko glasbo.

Danes, 14. julija, ob 21. uri, v Krizankah - BRATJE COULIBALY.

BLED

V nedeljo, 16. julija, ob 21. uri, v festivalni dvorani, in v ponedeljek, 17. juli-

ja, ob 21. uri, v Franciskanski cerkvi - GLASBENA DEDISCINA SLOVENIJE.

CERKEV SV. MARTINA

Danes, 14. julija: KONCERTNI TRIO: Vladimir Hrovat, Igor Saje, Bronislava Princic.

METLIKA

V soboto, 15. julija, ob 21. uri, na gradu Metlika: Ukrajinski kozaki, Katice, Ga-ucho in Orleki. Če bo slabo vreme, bo prireditve v športni dvorani OS Metlika.

PIRAN

KRIZNI HODNIK PIRAN

Danes, 14. julija, ob 21. uri: klavirski večer - LIDIJA STANKOVIC in ALEKSANDAR MADZAR - klavir stirorocno.

SEŽANA

KULTURNI DOM SREČKA KOSOVELA

V nedeljo, 16. julija, ob 20.30: 1. VECER DOMACIH VIZ. Nastopajo Boris Kopitar, Vrtnica iz Nove Gorice, Kraski kvintet iz Opcin, Sneznik iz Ilirske Bistrice, Denis Novato in njegov trio iz Doline pri Trstu, domača harmonikasa Ludvik Ziberna iz Storij in Karlo Logar iz Sezane, program bosta popestrile humoristke Vanca in Tonca.

SKOFJA LOKA

POD HAMONOVO LIPO

Danes, 14. julija, ob 20. uri: južno ameriški večer s skupino SURAZO.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra.

MODERNA GALERIJA

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČIČA je na ogled do 14. avgusta

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOGELNIK je na ogled do 14. avgusta

JELOVSKOV LIKOVNI SALON, Zaloska 21

Razstava OROZJE PRETEKLOSTI je na ogled do 28. avgusta.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do 15. julija.

BEGUNJE NA GORENJSKEM

GALERIJA AVSENIK

Danes, 14. julija, ob 18. uri: otvoritev razstave slik - ERNE FERJANCIC - FRIC.

KAMNIK

PRODAJNA GALERIJA MAJOLKA, Maistrova

Na ogled je razstava likovnih del prof. akademskega slikarja FERDA MAYERJA.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOŽIDAR JAKAC

Razstava slik JONA GALA PLANINCA je na ogled do 31. avgusta.

NOVO MESTO

MALA DVORANA DOMA KULTURE

Na ogled je razstava grafik dijakov Mestne sole za slikarstvo.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA

V soboto, 15. julija, bo otvoritev razstave akademskega slikarja GALEBA BAIEEA. Razstava bo na ogled do 4. avgusta.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Danes, 14. julija: otvoritev razstave del avtorja CHRISTA. Razstava bo na ogled do 31. avgusta.

SEŽANA

KULTURNI DOM SREČKA KOSOVELA

Razstava slik KLAVDIJA PALCICA je na ogled do 31. julija.

Razstava o delu in življenju CIRILA ZLOB-CA je na ogled do 17. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. je na ogled razstava umetnika pop-arta Jamesa Rosenquista.

Miramarski park-Konjušnica: do 23.7. je na ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je antoloska razstava slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Studio PHI: Se jutri, 15. t. m., je na ogled v Auronzu-Misurina v Palaci Corte Metto skupinska razstava trzaskih slikarjev.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na ogled je razstava del slikarke Marte Kunaver.

STANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov od 14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobo-

tah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroskem«

Mestna hisa-Mestna galerija: do 16.7. je odprta razstava Jeana Eggerja.

Skofijski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

SENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od začetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

V galeriji Modrijanov

mlin v Postojni je

do 7. avgusta

na ogled

razstava del

slikarja

JOŽETA ŠUBICA.

FJK

TRST

Poletne prireditve

Grad sv. Justa

V cetrtek, 20. t. m., ob 21.00 - Skupina Taraf de Haidouks bo izvajala cigansko glasbo. Avditorij Muzeja Revoltella V ponedeljek, 17. t. m., ob 21.30 »Melon mela« - Indijski plesi in glasba v organizaciji Zadruga Bonawentura in gledališča Miela.

Trg Unità

Koncerti na trgu: V ponedeljek, 17. t. m., ob 20.30 koncert mestne godbe G. Verdi, ki jih organizira gledališče Verdi v sklopu mednarodnega festivala operete. Naslednji koncert bo 24.7.

Miramarski park

Luči in zvoki: Danes, 14. t. m., ob 21.30 »Buonasera signor Lehar e bentornato a Miramare« v italijanscini ter ob 22.45 predvajanje filma v angleščini »On the Town«.

Danes, 14. t. m., ob 20. uri se bo v miramarskem parku pričel ciklus koncertov z naslovom »O fanciulla all'imbrunir« v sklopu Festivala operete '95. Protagonist prvega koncerta bo tenor Carlo Bini, ki bo pel najbolj znane skladbe Leharja, Straussa, Kalmana. Koncert bodo ponovili 15. in 16. t. m.

Stivanska cerkev

Poletni koncerti: V ponedeljek, 17. t. m. nastop violinista Franca Sciarrette s skladbami Bacha, Paganinija in Ysaye in se skupina trobent Konservatorija Tartini iz Trsta s skladbami Bacha, Haendla in Tomasija.

FOLKEST 95

Mednarodni festival folk in moderne glasbe se bo odvijal od 5. do 30. julija v deželi Furlaniji - Julijski krajini in tudi na Koprskem.

VIDEM: danes, 14. t. m., ob 21.00-Glasba med ljudmi; OGLEJ- Madzarska skupina Kertész; POFFABRO: Brail (Furlanija) in Laughlin in MacDonald (Irska).

VIDEM

Poletne prireditve

Trg Matteotti: V nedeljo, 16. t. m., ob 21.00 - Koncert skupine The Blues Brothers Band.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čeprav bosta s partnerjem na skupno težavo gledala skozi različna očala, si vendarle ne bosta vsiljevala rešitev. Pocakajta na dni, ko si bosta lahko snela očala.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Nekdo se bo tako intenzivno vmesaval v vaša modrovanja, da boste postali prepričani, da vas želi porušiti. Daleč od tega. Želi si zgolj dokazov vaše modrosti.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V vakuumu brezciljnosti se vam bo porodila sijajna ideja, vendar ne boste mogli zbrati dovolj poguma, da bi jo speljali v življenje. Moralne zavore so res hudci hudčev.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pod vplivom novega vzornika boste temeljito spremenili svojo vrednostno lestvico. Na njenem vrhu se bo znašlo prav tisto, kar je bilo doslej zaradi samopodcenjevanja na dnu.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ne boste več toliko komplicirali kot včasih, zato pa boste marsikdaj preveč površni. Preden boste odkrili pravo mero za oboje, bo za neko pomembno reč morda že prepozno.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Hote ali nehoti boste izražali svoja najgloblja čustva, zato se boste nekomu globoko zasmilili. Ne tolažite ga prezgodaj; dopustite, da on najprej potolazi vas.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Izogibali se boste pogovorov, ki bi vam lahko odprli kakšno od nezačeljenih ran. Saj vam jih ne bi odprli; kvečjemu bi z njih potrgali utesnjujoče, zadušljive oblike.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nekemu neznačnemu problemu se boste posvečali s tolikšno vnemo, da se boste nazadnje znašli sredi velike godlje. Kdor napihuje muho, ga pohodi slon.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Prepričani boste, da partner za vašim hrbtom počenja stvari, s katerimi želi sesuti vajino krasno razmerje. Če ga bo že kaj sesulo, ga bo sesula vasa paranoja.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prebili boste oklep zadržanosti in se na veliko razgovorili o svojih najglobljih čustvih in željah. Ni treba, da vas razumejo; glavno je, da se razbremenite.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Cutili boste, da se na zemeljski obli pripravljajo katastrofalne spremembe. Morda se res, toda za zdaj le v vaši bujni, s preteklostjo obremenjeni domisljiji.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Za spremembo danes ne boste toliko razmišljali o drugih, marveč bolj o sebi in o svojih neresenih težavah. Kdor si daje prednost, tega čaka nova vrednost.

INDONEZIJA

Lomboška posoda

Manj znani sosed Balijsa

Lombok je tropski otok sredi dolgega indonezijskega otočja, katerega lepote odkriva čedalje več popotnikov. Leži le nekaj ur vožnje s trajektom od turistično veliko bolj znane Balijsa, ki je tudi v železnem repertoarju vseh večjih turističnih agencij.

Toda tujci se začuda na Lombok ne odpravljajo prav pogosto, čeprav ni nič manj zanimiv od svojega slavnega soseda. Poleg dolgih peščenih plaz, slikovitih riževih polj in skrivnostnih templjev obiskovalce Lomboka pritegnejo tudi številne zanimive domače obrti.

Marsikje je mogoče naleteti na čudovite lončene izdelke, kakršne smo lahko decembra občudovali tudi v razstavnem prostoru Ljubljanske banke v Ljubljani. Lončeno posodo izdelujejo pripadniki Sasakov, ki veljajo danes za eno najbolj nerazvitih etničnih skupin v Indoneziji. Sasaki so prisli na Lombok konec 14. stoletja. Njihov jezik, ki se močno razlikuje od uradnega bahasa indonesia, starodavna pisava, umetnost, pesmi in plesi kažejo ohranjenost vezi s kulturami hinduističnega budizma, ki je prevladoval v Indoneziji pred prihodom islama. Sasaki so danes predvsem poljedelci, vendar pa večinoma niso lastniki zemlje, ki jo obdelujejo, tako da se pogosto zgodi, da trpijo tudi pomanjkanje hrane.

Vascanke nekaterih krajev na podoben način izdelujejo lončevino ze

vse od zatona vzhodnojavanskega hinduističnega kraljestva v prvi polovici 16. stoletja. Z uporabo zelo enostavnih orodij in materialov izdelujejo lončeno posodo predvsem ženske, ki svoje znanje prenašajo iz roda v rod. Izredno lepa in uporabna posoda se je pojavila tudi zunaj meja otoske države tudi po zaslugi indonezijsko-novozelandskega projekta Lombok Crafts Project, ki od leta 1988 podpira prizadevanje lončark treh vasi z nujenjem tehnične pomoči in marketingom. Namen projekta je razviti kooperativno komercialno zadrugo, ki naj bi jo nadzirale lončarke, katerim bo omogočala osnovo za izboljšanje socialnih razmer v vaseh.

Gline za lončevino kopižejo kar v okolici vasi. Neprivlačna sivkastorjava glina se z zganjenjem spremeni v barvito rdečerjavo barvo, ki je značilna za vse izdelke. Lončarke jo obdelujejo le z rokami in preprostimi pripomočki, tako da je Lombok eden redkih krajev na svetu, kjer se je ohranil najstarejši in najpreprostejši način izdelovanja glinenih izdelkov. Posušeno lončevino zžejo kar na prostem, tako da posodo zložijo na kup skupaj z različnim naravnim kurivom. Ko se les in lupine kokosovih orehov razgorijo, kup pokrijejo z riževo slamo in otrobi, ki se med izgorevanjem spremenijo v debelo plast pepela, ki zadržuje visoko temperaturo, potrebno za nadaljnje faze zganja.

Igor Fabjan

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

316	DEL MONAKA	RACUNSKA UGANKA	BIKOV GLAS	FINSKI DIRKAC ROSBERG	REKA V MONGOLIJ	RAZLIČNA SOGLASNIKA	MOCVIRSKA PTICA	KRILO RIMSKE KONJENICE	SLOVENSKI PESNIK (JANEZ)	LITERARNI JUNAK BENDER	KOPENSKI CLENONOŽCI	AVTOR: BRANKO KOZULIC	GLAVNO MESTO GANE	VULKANSKA KAMNINA	ANGLESKO VOJNO LETALSTVO	UGANDSKI DIKTATOR (IDI)	GRSKI OTOK GOETHEJEVA MATI	ZACETEK TEKME	ANTON OCVRK	POMANJ-KANJE TOPLOTE	VRSTA IZ OSMIH OSEB	ZIVAL KI SKAČE
TRZASKI PESNIK IN PUBLICIST												MESTO V INDIJI										
STROKOVNIAK ZA ORIENT												IND. MESTO V RUSIJI GARI KASPAROV										
MESTO NA OTOKU HONŠUJU (JAP.)						NAUK O ZEMLJEVIDIH KRAJEVNA SKUPNOST													NABIRALKA BISEROV SPANSKI SPOLNIK			
NEKDANJI SLOVENSKI TEDNIK			KAN. PEVEC (PAUL) ZENSKO IME					FRANC. PLES RUSKI TEORETIK IN REV. (LEV)							NAREZAN MESNI IZDELEK STATUA							
SLOVENSKA IGRALKA STARC				ENOTA ZA JAKOST ELEKTR. TOKA	RIBJA KOSČICA (SL. PEDAGOG (MIHA)				PETER O'TOOLE NEGATIVNI ION			FRANCOSKO MESTECE BLIZU VERDUNA	IVAN KRAMBERGER TEMNEJE MESTO			NAJVEČJE - GORENJSKO MESTO	TALJI MESTO V ITALIJI			RUTENJI FRANCOSKA SMUCARKA (CAROLE)		
ANGLESKI PISATELJ DOYLE						SLOVENSKA IGRALKA TKACEVA	RADIJ NATKO NODILO			GESTIKULACIJA								GEORGIU TRINGOV	DANSKI OTOK NENADNI NAPAD			
MIKENSKI KRALJ										FIGURA PRI CETVORKI NAJBOLJŠA OCENA				NAPREDEK PRAV TAK (LAT.)								JAPONSKI MESTO (V BESEDI) KOKAKOLA
ROBERT REDFORD			NACELO NEON								PREDMESTJE LIEGEJA FRANC OSOLE				SEMIT. BOG. PLODNOSTI RAZLIČNA SAMOGLAS.							
CRTALO, RAVNILO							SOMNOZITELJ V MATEMATIKI											MESTO NA HRVASKEM OB DONAVI				
PISNA PONUDBA PRI TRGOVANJU								ZACETEK GLASBE										ODLAGA-LISCE				

NASVET PSIHOLOGA

Zakaj mamila tako privlačijo prav mlade?

Eden od razlogov je tudi potreba po samostojnosti

Mati sedemnajstletnega dekleta že v začetku svojega pisma pravi, da bo prav gotovo delezna obsojanja, saj se je sprijaznila s tem, da hči tudi doma kdaj pa kdaj pokadi kaksno cigareto marihuane. V nadaljevanju sploh noče slišati, ker se ji to ne zdi potrebno. V soli za zdaj nima težav, tudi kaksnih zdravstvenih težav ni. Kaj sploh lahko naredim, se sprašuje bralka, predvsem pa jo zanima, zakaj so mamila tako privlačna prav za mladostnike. Meni, da bi s tem odgovorom lahko pomagali mnogim staršem, ki morda tako kot ona premalo razumejo mladostnike.

Mladostništvo je obdobje, ki nosi s seboj številne značilnosti. Prav te naravne razvojne potrebe mladostnika, ki so na eni strani spodbuda njegovemu odrascanju, so lahko na drugi strani tudi sibe točke, na katere se ujame zloraba mamil. Prof. dr. Martina Tomori, dr. med., spec. psihiater, ki se ukvarja z zdravljenjem psihičnih motenj pri mladostnikih, navaja naslednje značilnosti:

- potreba po samopotrditvi in samostojnosti,
- želja po povzemanju vedenja in na-

- vad odraslih,
- težnja po kljubovanju odraslim in avtoriteti,
- privlačnost tveganja in vsega novega,
- nihanje razpoloženja s pogostimi potrtostmi in tesnobo,
- negotovost vase,
- odvisnost od mnenja vrstnikov,
- želja po sirjenju doživetij,
- sprejemljivost za simbole drznosti in poguma,
- nezadovoljstvo s seboj in stvarnostjo,
- slabša sposobnost za odgoditev ugodja,
- nestrpnost in neučakanost

Kaj lahko storijo starši, kako lahko pomagajo mladostniku, ki ima težave z mamili, ceprav zatrjuje, kot hči nase bralke, da to »sploh ni problem«? Mladostnik, ki uživa mamila, ceprav je to samo »trava«, je pogosto povsem nekritičen in zanika vse težave, povezane s tem. Nezaupljiv ali odklonilen je do vseh, ki mu želijo pomagati, ker se boji posledic. Zato morajo starši vztrajati pri izkazovanju pripravljenosti za pomoč. Isčejo naj prilžnost za pogovor, v katerem bo mladostnik sam uvidel škodljivost in nesmisel svojega ravnanja. Skupaj z njim naj se posvetijo premisleku o vrednosti tega, kar mu uživanje ali zloraba mamil lahko vzame, za kaj ga lahko prikrasja. Poskusajo naj skupaj z mladostnikom najti razloge za to, da mamila opusti. Pri tem pa se morajo izogibati obtožb, očitkov, iskanja krivde pri njem in njegovih prijateljih, groženj, zaslisevanj, samopomilovanja in samo-obtoževanja pa tudi znanjsevanja in zaničanja problema; ceprav gre samo za »travo«.

Marihuana in hasis, ki sta med mladostniki pri nas cedalje bolj razširjena in se navadno imenuje »trava«, uživajo mladi vecinoma s kajenjem, največkrat pomešano z navadnim tobakom v cigaretah. Sprostitutev, zgovornost, spremembe razpoloženja in občutek lebdenja so najbolj izraziti učinki, možno pa je tudi doživljanje bojazni in tesnobe. Po dolgotrajnem uživanju te droge uživanci postanejo brezbrizni in ravnodušni, neredko pa zgubijo tudi sposobnost in voljo za miselne napore in interese. Marihuana in hasis zmanjšujeta odpornost za bolezni, slabo delujeta na dihalo in srce, razvoj duševne odvisnosti pa je pri uživanju teh mamil lahko dokaj hiter.

Pomoč po telefonu (1)

Komu je namenjena?

Telefonske krizne linije, ki so se po letu 1953, ko so začeli v Veliki Britaniji delovati samaritani, začele bliskovito množiti po vsem svetu, tudi v Sloveniji niso več novost. Že leta 1980 je nastala prva strokovna služba te vrste - Klic v duševni stiski - ki deluje znotraj psihiatrične bolnišnice in ima zato možnost nuditi pomoč klicalcu tudi hospitalno, kadar je to potrebno. V devetdesetih letih je nastalo veliko novih telefonskih služb - nekatere laične in prostovoljne, druge strokovne, z različnimi izhodišči in doktrinami, vse pa z željo pomagati ljudem v stiski.

Stiska in kriza ne izbirata časa; clovek se v njej lahko znajde v vsakem trenutku. Potrkata lahko na vrata vsakogar, tudi tistih, ki se morda zaklinjajo, da se »njim to ne more zgoditi«, kaj sele, da bi »prišli tako daleč, da bi po telefonu iskali pomoč«. Res je, da clovek, ki je v stiski, v prvi vrsti potrebuje ob sebi ljudi, svoje ali prijatelje, ki jim zaupa. Včasih pa potrebuje tudi svetovalca ali strokovnjaka na oni strani telefonske zice, ki bo znal prisluhniti njegovim težavam. Ivo Andrić je nekoč dejal: Po telefonu se clovekovne značajske poteze pokažejo lažje in jasneje kot v osebnem pogovoru. In res se po telefonu pogovarjamo nekoliko drugače kot v osebnem stiku. Nekatere teh posebnosti, ki jih navaja doc. dr. Onja Tekavc-Grad, spec. klinična psihologinja, lahko imenujemo prednosti, druge pomanjkljivosti telefonske zveze med posameznikoma, od katerih eden zeli in drugi nudi pomoč. Ker je več prednosti na strani klicalca (osebe, ki kliče in išče pomoč) kot na strani svetovalca (osebe, ki odgovarja na klice in skuša nuditi pomoč), je telefon kot medij pomoči priljubljen in po dosedanjih izkušnjah sodeč tudi uspešen. Na željo nekaterih bralcev naše rubrike V stiski bomo v nadaljevanjih povedali nekaj več o pomoči po telefonu in znova objavili nekaj stevilk, ki jih boste morda kdaj potrebovali. Dodali pa bomo tudi ti-

ste, ki vam jih se nismo posredovali. Hkrati prosimo vse, ki bi želeli posredovati kakršnokoli informacijo o pomoči po telefonu, da nam to pisno sporočijo. Lahko pa nam sporočite tudi vaše morebitne izkušnje - tako dobre kot slabe - ki ste jih imeli z iskanjem pomoči po telefonu. Pisma podpisite s polnim imenom, ki ga pa na vašo željo seveda ne bomo objavili. Z vašim sodelovanjem bo postala rubrika V stiski se bližja vsem, ki na različne načine iščejo izhod iz krize, v kateri se lahko znajde sleherni izmed nas.

Vase želje, mnenja in predloge lahko sporočite na naslov:

Uredništvo časopisa Republika,
za rubriko V stiski
Ljubljana, Slovenska 54

Informacije in pomoč zasvojenecem z mamili in njihovim svojcem:

- (061) 140-20-30, Zaloska 29 (nekdanja vojaska bolnišnica v Mostah), Ljubljana; telefon in naslov oddelka za detoksikacijo, kamor lahko pokličete in pridejo vsi, ki bi radi prekinili z mamili.

- (061) 140-31-74; telefonska številka, ki jo lahko zavrtite vsak ponedeljek, torek in sredo od 12. do 13. ure. Tu dobite vse informacije za zasvojenca in njihove svojece in se naročite oziroma dogovorite za terapevtski program »Clovek«.

- (061) 323-186, Ciril-Metodov trg 9, Ljubljana; telefon in naslov slovenske Karitas, kamor lahko kličete in se oglasite ob ponedeljkih, sredah in petkih od 14. do 16. ure. Sem tudi pokličete, če se želite zdraviti v Skupnosti srečanje (Comunita Incontro), ki jo je ustanovil Don Pierino Gelmini v Novi Gorici.

- (061) 9789 ali 125-62-22 sta telefonski številki, ki ju lahko zavrtijo starši, učitelji ali zasvojenec sami, in sicer vsak dan od 16. do 21. ure. Pri telefonu dežurajo prostovoljci. Pri njih dobite tudi informacije o brezplačni zamenjavi igel in o kondomih.

Ni več otrok, odrasel pa še tudi ne

Od nekdaj ima vsaka generacija v neki družbi status, ki ga oblikujejo pravice in dolžnosti, pričakovanja in zahteve, ki jih družba povezuje z določeno generacijo. Oblikujejo pa ga tudi prilžnosti, ki jim jih daje, in možnosti, ki si jih morajo pripadniki te generacije pridobiti. In če je otroštvo, obdobje domala popolne odvisnosti, značilno po vrsti zascit in prednosti, mladostništvo postavlja vrsto pričakovanj, zahtev in zadolžitve na skoraj vseh področjih,

omejuje pa mladostnika prav tam, kjer bi si želel največ pravic in prednosti odraslosti.

Ko se osvobaja statusa otroka, da bi si zagotovil in utrdil samospoštovanje, mladostnik začne težiti k temu, da bi si čim prej pridobil status odraslega. Tega pa ne more doseči čez noč kot nekaj samoumevnega ali kot darilo, do katerega mu daje pravico ze sama telesna zrelost. Zbeigan in nezadovoljen se znajde v nekakšnem vakuumu, ki ga mora zapolniti,

če zeli obvarovati občutek, da je vendarle nekaj vreden. Ker noče biti več otrok in se ne sme biti odrasel, si privzame nekakšen vmesni status, status mladostnika, ki sploh ni tako zavirljiv, kot bi rad verjel prenekateri predstavnik generacije odraslih. Tako starši kot pogosto tudi učitelji tarnajo nad mladostniki, ocitajo jim lagodnost, neodgovornost in predobro življenje; na drugi strani se spet zgrajajo nad družbo, ki zanemarja temeljne vrednote in ne

daje mladim pravega kazipota za življenje. Potem so tu še posebej glasni dušebrižniki, ki so prepričani, da bi vse probleme mladostnikov resili z bolj humano solo, z manj pritiska ob preverjanjih znanja in več postenosti, ki bi mlade resila bega v različne omame in jim osmislila življenje. Bolj redko pa smo se pripravljani ustaviti ob vprašanju iskanja mladostnikove socialne identitete, zgledov, ki jih odrasli, najbližji mladostniku, dajejo in ne naza-

dnje občutka lastne vrednosti in pomembnosti, ki je za mladostnika vir samospoštovanja. Če je to samospoštovanje porušeno, se mladostnik znajde v hudi stiski, ki pogosto lahko preide v resno krizo.

Prevec površno ocenjujemo tudi mladostnikovo kljubovanje, ki ga največkrat označimo kot nehvalnost ali celo zlobo. V bistvu pa je poskus kljubovanja ozejmu družinskega ali pa širšemu družbenemu krogu motiv mla-

dostnikov, ki se počutijo zapostavljene, prevec omejevalne in nadzorovane s strani odraslih v svoji blizini, zato iščejo svojo samozavest vsaj s to obliko samostojnosti in lastne odločitve. Negotovi, planski, s seboj nezadovoljni mladostniki pa si nemalo krat poskusajo z mamili pričarati občutek lastne vrednosti in pomembnosti.

V stvarnosti so prevec nemočni in neboljgleni, saj pogosto tudi domači pre-

malo ali neustrezno spodbujajo k iskanju potrditve na bolj zdrav, zanje dosegljiv način. Bojijo se vstopati v svet, ki je tako drugačen od njihovih predstav in s strani odraslih prikazan nemalokrat le s temne plati. In včasih se jim ta svet zazdi tako zelo ogrožajoč, da si ga vsaj za hip polepsajo z različnimi »opoji«, od katerih pričakujejo tudi nadomestek za lastno moč, ki jim manjka.

Priprava: Katarina Lavs

NEMČIJA

Berlin je v marsičem »naj« velemesto (3)

TV-stolp na Aleksanderplatzu je bil odprt leta 1969 po petih letih gradnje. 26 tisoč tonski gigant ni samo najvišja zgradba v Berlinu, ampak je s 365 m celo višji kot Eifflov stolp v Parizu. Futuristično, zastekleno opazovalnico na 207 m doseže turist v 35 sekundah. Cisto na vrhu pa je vrtljiva restavracija. Med pitjem kavice in soka si lahko ogledas ves Berlin s pitje perspektive.

Ena zgodovinsko najpomembnejših stavb v Berlinu je nedvomno Reichstag. Je najbolj izpolnjena stavba v zgodovinskem ozivljanju stila, popularnega pod Vilhelom II. Od leta 1894 je bil tu sedež parlamenta, kasneje weimarske republike in tretjega rajha. Novembra 1918 je Philip Scheide-

man oznanil suverenost republike z balkona v II. nadstropju. 1933 so nacisti v njem podtaknili požar in požig pripisali komunistom. Hitler je to izrabil in razveljavil temeljne državljanske pravice. 30. 4. 1945 so vojaški Rdece armade dvignili sovjetsko zastavo nad bombardiranim Reichstagom. Med leti 1957 in 1972 je bila stavba prenovljena. V notranjosti je ogromna dvorana, 30 konferenčnih sob in skoraj dvesto uradov državnih služb nemškega bundestaga. 4. oktobra 1990, prvi dan po uradni združitvi Nemcij, se je tukaj sestval združen parlament na svoji prvi zgodovinski seji.

Brandenburška vrata so praznovala leta 1991 dvestoletnico. Zamislil si jih je Gotthard von Lan-

geans med leti 1788 in 1791 kot gala vhod v mesto pruskih kraljev. Dvajset metrov visoke antične masivne stebre je kronal Gottfried Schadow leta 1793 s svojim delom Quadriga (ce-tverovrega). V 18. stoletju je imel Berlin 18 vrat, Brandenburška so edina se ohranjena.

Olimpijski stadion z več kot 85 tisoč sedišci in 35 tisoč stojisci je bil zgrajen za XI. poletne olimpijske igre leta 1936. Ameriški temnopolti atlet Jessie Owen je takrat dobil stiri zlate medalje in znano je, da mu Hitler ni hotel cestitati. Doma, v Ameriki, so mu priredili krasen sprejem, a kasneje je živel v revščini in pomanjkanju. Preživljal se je tako, da je tekmoval s konji, psi in avtomobili. Stadion je

res impozanten. Clovek se počuti prav majhnega ob takem velikanu. Lep pogled nanj in na okolico je z 250 cevlev visokega stolpa v blizini. Poleg stadiona je tudi plavalni bazen. Zahodni del olimpijskega kompleksa pa zajema Maifeld, odprt prostor za najrazličnejše prireditve in s tribuno za 70 tisoč gledalcev. S druge strani stolpa je prekrasen pogled na Waldbühne (Gozdno gledališče), ki je bilo narejeno v istem času kot olimpijski stadion. Je največje gledališče na prostem v Evropi in ima 20 tisoč sedežev.

Simbol pruskih zmag v vojni proti Danski (1864), Avstriji (1866) in Franciji (1871) je Suegessaule. Na vrh stolpa, kjer je razgledna ploščad, vodi 285 stopnic. Spome-

Brandenburška vrata

nik je bil postavljen leta 1873. Bronasti kip, angel zmage, ki drži v roki lovovor venec, je sprva stal pred Reichstagom in je bil premescen na vrh tega stolpa v letu 1939. Okrog stolpa je urejen krožni promet.

V Berlinu si je vredno ogledati tudi zivalski vrt in akvarij. Kot oaza narave se razprostira prav sredi velemestnega vrve-

za. To je najstarejši in najpopularnejši nemški zivalski vrt, o katerem poznavalci govorijo samo v superlativih. Samo 91 od približno 10 tisoč zivali je prezvelo drugo svetovno vojno. Danes imajo približno 13.800 zivali, kar je 1400 zivalskih vrst. V akvariju je 10 tisoč primerkov 656 različnih vrst.

V tem stoletju je Ber-

lin nekajkrat menjal svojo podobo. Od metropole v zlatih dvajsetih letih do raztresenih razbitih tretjega rajha, od glavne mesta prvega socialističnega naroda na nemških tleh do okna na zahod, od arene novembrske revolucije, od odprtih vrat med vzhodom in zahodom danes.

Ivanka Korošec
(Konec)

